

# BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:  
József-körút 18.

Főszerkesztő:  
VÉSEI JÓZSEF.

Felolós szerkesztő:  
BRAUN SÁNDOR. SZERKESZTŐSÉG.

Égész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre  
7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt).  
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

## Jászberény.

Budapest, augusztus 16.

(v.) Tegyük fel, hogy Tisza Kálmán ellen Nagyváradon szabadelvűpárti programmal képviselőjelöltül fellépne Makkfalvy Géza, vagy pedig Széll Kálmán ellen ugyancsak szabadelvűpárti programmal Szent-Gothárdon Ivánka Oszkár. Vajjon mit szólna hozzá Almássy Géza ur, Jász-Nagykun-Szolnokmegye volt főispánja s tegnap óta gróf Apponyi Albertnek szabadelvűpárti ellenjelöltje Jászberényben? Felteszszük a jó ízléséről, hogy megütköznek a Makkfalvy Géza és az Ivánka Oszkár illetén eljárásán. Talán meg is mondaná nekik, hogy: „Halljátok, fiuk, az ilyesmik nincs rendjén; akikkel az ember egy pártban van, azoktól nemcsak várhat lojalitást, hanem azoknak maga is tartozik lojalitással. Lojalitással tartozik továbbá a pártkötölkének is, amelynek egységében az efféle ellenjelölés — akár pusztán tüntetés, akár komoly vállalkozás akar lenni — sehogy sem fér meg.” Ehhez nyilván hozzátenné Almássy Géza ur még azt is, hogy az efféle zsörtölődés csakis a jó ízlés ellen megyen, ha az ellenjelölt s a jelölt mindenhá egyazon párthoz tartozott, ámde fakciózus kötekedés színét ölti akkor, ha a most egy párthoz tartozó kandidátusok a közelmúltban még heves ellenségekül állottak egymással szemközt. Végezetül még azt is megmondaná Almássy Géza ur nyilván Makkfalvynak és Ivánkának, hogy amennyiben minden áron szabadelvűpárti jelölttel szemben akarnak szabadelvűpárti képviselőkké választatni, keressenek ki maguknak a kormánypárt táborából közlegényellenjelölteket, de ne tetézzék hibájukat még azzal is, hogy pártjuk *oszlopos* férfiai ellen szállanak sikra.

Almássy Gézának, ha a példa gyanánt felvett esetben így szólana, tökéletesen igaza volna. Amiből világosan következik, hogy a

lehető leghelytelenebbül cselekedett ugyancsak Almássy Géza, amikor szabadelvűpárti programmal gróf Apponyi Alberttel szemben lépett fel Jászberényben. Azt kell csakugyan kérdeznünk, mi volt a célja Almássy Gézának, mikor e lépést megtette? A parlamentbe akar bejutni? E törekvésének nem tagadjuk a jogosultságát. Szabadelvűpárti programmal akar képviselővé választatni? Ez ellen sem tehető semmiféle kifogás. Ha politikája egyazon vonalon halad a Széll Kálmán programjával, akkor — de persze csakis akkor — csakugyan liberális jelöltként kell a porondra lépnie. Ám ebben az esetben meg kellett volna Almássy Gézának gondolnia, hogy a magasabb értelemben vett pártérdekkel és az egyetemes nemzeti érdekekkel helyezkedik szemközt, amikor arra törekszik, hogy Apponyi Albert kimaradjon a parlamentből s helyette ő jusson bele.

Az bajosan lehet titok Almássy Géza előtt, hogy gróf Apponyi Albertnek egészen speciális fajsulya van a szabadelvűpárton is, a nemzet politikai közéletében is. Nehogy egyoldalú elfogultsággal vádoljon minket Almássy Géza, elősmerjük készségesen róla, hogy ő is portentum, már természetesen akkora, amekkora. De vagyunk néhányan a liberális pártban és az országban, akik úgy találjuk, hogy Apponyi Albertre a népképviselőnek és a szabadelvűpártnak nagyobb szüksége van, mint Almássy Gézára. Ugyanis ha Almássy Géza nem jut a parlamentbe, akkor talán a parlament is veszít valamicskét, de Almássy Géza bizonyára jóval többet; holott ha Apponyi marad ki onnan, akkor az országé és a szabadelvűpárté az egész nagy veszteség s magára Apponyira nem jut ebből egy porcikányi sem. Ha tehát Almássy Géza helyesen akar vala eljárni, be kellett volna jelentenie az országos szabadelvűpárt vezérleténél, hogy liberális képviselő akar lenni a jövő ország-

gyűlésen s kérnie kellett volna a maga elhelyezését olyan kerületben, ahol fellépése sem veszteséggel nem fenyegeti, sem kellemetlenséggel nem sújtja azt a pártot, amelynek hívéül vallja magát. Van aztán még egy harmadik feltevés, amelyet szintén meg tudunk érteni. S ez az, ha Almássy Gézának az lenne a becsvágya, hogy épp Jászberényben — csakis ott és sehol másutt — válasszák képviselővé. Ám ebben az esetben fel kellett volna adoznia politikai elveit e becsvágyának. Belátván, hogy taktikai és politikai ellentétbe jut a szabadelvűpárttal, midőn e párt egyik legkiválóbb férfjának rovására igyekszik a parlamentbe jutni, *pártunkivüli* vagy *ellenzéki zászlót kellett volna bontania*.

Mindezt mindenki könnyű szerrel megértette volna. De amit Almássy Géza tett, az teljességgel érthetetlen. Vagy amennyiben megérthető, egyszersmind határozottan elítélendő is. Nem hinnők, hogy Almássy komolyan tartaná valószínűnek, vagy akár csak lehetségesnek is megválasztását. Őt évvel ezelőtt *aktív minisztert* küldött Bánffy Jászberénybe az Apponyi nyakára, s mégis kudarcot vallott. Hogyan akarhatna tehát Apponyival szemben ott boldogulni valaki, aki nem *aktív miniszter*, hanem elbocsátott főispán? S hogyan akar ott *épp most* boldogulni, amikor a Bánffy-féle választási módszernek sem pénzeszközei, sem erőszakosságai nem fognak Apponyi ellen alkalmaztatni? Nagyon naiv embernek kellene hát Almássy Gézának lennie, ha csakugyan hinne zászlóbontásának sikerében. De mi nem tartjuk Almássyt naivnak, hanem egészen másnak. Dacosan elkeseredettnek. A jászberényi ellenjelölés csakugyan nem egyéb maliciózus tüntetésnél. Egy kissé Apponyi ellen, egy kissé Széll Kálmán ellen, legnagyobbbrézt pedig a szabadelvűpárt egysége ellen megy ez a tüntetés. Almássy Géza a legyőzött múltban gyökerezik egyéniségének minden gyökérszállával.

## T A R C A.

### Decrescendo.

— A Budapesti Napló eredeti tarcája. —

Irtá: *Abrányi Emil*.

Egy esufondáros francia író bebizonyította, hogy az asszonyok — a főrangú asszonyok — szerelmét a levélpapiros minősége fejezi ki leghebbeben.

A polgár-asszony keveset ír és ha lejegyez valamit az érzéseiből, mindig egyszerű és mindig egyforma levélpapírost használ. Szerelme sokáig tart. Néha egészen a sűrű. Levélpapírjain a jóság és hűség illatán kívül más parfüm nem lebeg.

A magasabb rangú asszony mindjárt tollhoz nyúl és annál szenvedélyesebben ír, mennél kevesebb igazi szenvedély lóg benne. Nagyon vigyáz arra, hogy a legdrágább levélpapír és a legfinomabb illatszer tanuskodjék vonalának a nagyságáról. Levélpapír és parfüm valóságos fok-mérő az arisztokratikus szerelemnek. Ez a szerelem rendszerint husz soros, kedvesen írt, illatszerrel gazdagon megrakott levéllel kezdődik és másfél soros, illatszer nélkül való képes levelezőlappal végződik el — többnyire két hét múlva.

Bizonyosságait az említett francia író elem terjesztette. Es igazán bámulatos, hogy az első levélről az utolsó képes levelezőlappig a papirosnak hányféle árnyalata jelzi ennek a két hétig tartó szerelemnek a különböző stádiumait.

Mivel most nyár van és a könnyű olvasmányokat éppen úgy szeretjük, mint a könnyű ru-

házatot: hozzá nyulok a tarka-barka levelekhez. Bemutatom a levélpapírnak és a hozzá való szerelemnek ezt a tökéletes decrescendóját.

A levelek írónője Páris egyik ismert, elegáns asszonya, aki uralkodik a divaton és a divatós gavallérok szívében. Természetes, hogy az igazi nevével elhallgatom és a bájos levélké alá álnevet írok. A levélkéket sorrendben közlöm, római számokkal jegyezve és a lehető leghibebb fordításban, hogy jellemző nőnászaiából, hamvas, himporos könnyűségéből mennél kevesebbet töröljön el az én nehézkes, durva férfi-kezem.

### I.

(Halaványzöldpapír. Nagy formátum. Diszkrét rózsaszínű. A papír balszögletén kilencágú grófi korona.)

Uram!

Ön igazán tulságosan siet. Tegnap mutatják be nekem és öt perenyi társalgás után ezzel a kérdéssel ostromol: *Lehet önnek udvarolni, szép asszony?* Erre a csodálatos kérdésre nem volt mit felelnem. Es én nem is válaszoltam semmit rá. Csak mosolyogtam magára és egy kicsit megráztam a vállamat, hogy bebizonyítsam magának: milyen kevesbe veszem magát az összes férfiakal együtt! (Kivéve a férjemet, aki három hét óta Litvániában vadászik.)

Szigorú tartásom ellenére maga ma reggel oktan kis levelet ír nekem! Kedves és oktan levelet!

Mit gondol rólam?

Jöjjön fel hozzám hat és fél óraker a ligetből visszajövet, hogy istenesen kipirongassam és egy kis józan észet csöpögtessek a maga szegény agyveleibe. Ambár nagyon félek, hogy a maga vakmerő fejecskéje javítatlanul hóbortos.

Mindegy no! Legalább megmagyarázom magának, hogy ki vagyok én!

*Sennaherib Salome grófné.*

Utóirat: Okvetlenül eljőjjön!

### II.

(Rendkívül vastag angol papiros. A levél szélén lilium, ezzel az aláírással: *Immaculata! Parfüm: violette de Parme.*)

Tisztelt barátom!

Legyon meggyőződve, hogy nincs igaza. Hiszen ön maga mondta nekem a multkor: Minden dolognak csak a kezdete ér valamit!

Ha ez így van: minek kényszerít arra, hogy tovább haladjunk azon az uton, ahol végül talán kínos és megalázó kiábrándulás várakozik ránk?

Nem ér-e többet, ha jó barátok maradunk? Rettenetesen félek mindentől, ami megzavarhatná a nyugalmat és a valósággal szemjárom a rendet, a békét, a tisztaságot.

Ezek után pedig szokott őszinteséggel bevallom magának, hogy szimpatizálok magával és hogy a tegnapi garden-party-n nagyszerűen mulattam.

Maga engedelmet kért, hogy holnap meglátogathasson. En azt hiszem, hogy ez sok lesz. Maga hamar rám fog unni és ezt igazán sajnálnám.

Nem akarok magával ebédelni az angol vendéglősnél! Erti? Nem akarok! Ez kompromittálhatna!

Inkább maga jöjjön hozzám ebédre. De ne holnap! Holnap nem vagyok egyedül. Szombaton, ha nincs ellenére, pontban hét óraker. Csak mi ketteskén leszünk. Ha ugyan nem kívánja, hogy villámhárítól még más valakit is meghívjak!

*Salome grófné.*



Nem csodáljuk, hogy nem szereti az új rendszert, hiszen ő volt e rendszernek egyik legelső áldozata. Egy percben a nemzeti párt bevonult a többségbe, Almásy Géza sorsa meg volt pecsételve. Mindenki tudta — ő maga bizonyára legjobban — hogy a fuzió után nem maradhat főispán. Amit most cselekszik, az tehát nem egyéb megtorlást epedő bosszúnál. Ország-világ előtt azt akarja ez az ellenjelölés demonstrálni, hogy a szabadelvű párt alkotó elemei nem tudnak és nem akarnak egybeforradni. Hogy a régi ellentétek még ma is megvannak s nem vesztettek semmit feszültségükből. Hogy a pártegység fikció, mert a két tábor még most is külön életet él s a multhoz képest a különbség csak annyi, hogy a két ellenséges tábor harmadfél évvel ezelőtt egy klubhelyiségbe költözött. Ilyesmit akar a jászberényi ellenjelölés demonstrálni.

De voltaképpen nem demonstrál semmit. Azt a multat, amelyben a szabadelvű párt ádáz harcban állott a nemzeti párttal, a jászberényi sakkhuzás nem fogja feltámasztani. Harmadfélévi lojális együttműködés során a szabadelvű párt elvi egysége nemcsak bevált, hanem meg is szilárdult. Személyes félreértések, vagy személyes idegenkedések itt-ott még mutatkozhatnak, de a Széll Kálmán kormányzati programjában körvonalozott elvi alap egysége egyforma becsben áll az egész kormánypárti táborban. Hiába invitálja a jászberényi irányzat a szabadelvű párt híveit a rekriminálásra. Nincs olyan ügyű csiz az egész országban, amely a kitétt lépre rámenne. Aki igazán szabadelvű párti, az nem néz hátrafelé, mert az emlékek fel-szításából csak meghasonlások fakadhatnak. A liberális párt hívei váltig előre néznek, tekintetük a jövődön függ, amelynek fontos nemzeti feladatait csakis vállvetett erővel tudja a szabadelvű párt megoldani. A vidéken némely helyütt nem tudják, vagy nem akarják ezt megérteni. Hol itt, hol ott bukkanak fel az a felfogás, hogy ezt vagy amaz azért kell támogatni vagy elejteni, mert a fuzió előtt a nemzeti párthoz vagy a szabadelvű pártához tartozott. Ebbe a megkülönböztetésbe Széll Kálmánt s az országos szabadelvű párt vezérletét bele-vinni nem lehet. Sőt úgy áll a dolog, hogy aki ilyen címen kér akár támogatást a maga részére, akár intézkedéseket ellenfele ellen, az arról tesz megdönthetetlen tanubizony-ságot, hogy nem számítható a Széll Kálmán táborához s ennél fogva nem számíthat e tá-

bornak semmi rokonszenvére. Aki a multra támaszkodik, az maga-magát rekeszti ki a jelenből. Mert a jelennek abban áll épp a feladata, hogy a multnak indulatos visszavonását által ejtett sebeket begyógyítsa s a liberális haladást a számban és erkölcsi erőben meggyarapodott szabadelvű párt egysége által biztosítsa. Vegyék hát tudomásul Jászberényben is, egybeült is, hogy a multak feszegetése kárba veszett fáradság. Aki a szabadelvű párt hívének valja magát, az vessen ügyet arra, hogy amit cselekszik, az álljon összhangban azzal, amit hirdet. S vegyék tudomásul mindenek, hogy aki nem deferal a pártkötelék egységének, az maga-magát közösíti a pártkötelékből.

## BELFÖLD.

**A jászberényi jelölés.** A jászberényi szabadelvű pártnak az a töredéke, mely Almásy Géza volt főispán körül csoportosult, esütörtökön gyűlést tartott és Török Aladár, állásától felüggesztett polgármester indítványára, a jelöltséget felajánlotta Almásy Gézának. Nyilvánvaló, hogy az egész mozgalom csak politikai tüntetés akar lenni. Abban a kerületben, ahol Almásy Géza Bánffy alatt és Bánffy-féle eszközökkel egy miniszternek sem tudta gróf Apponyi Alberttel szemben a győzelmet kierőszakolni: most neki magának, a régi eszközöktől is elesvén, komoly kilátásai úgy sem lehetnek. De politikai tüntetésnek a jászberényi frakció jelölő gyűlése beválik.

**Rittich tábornok kiutasítása.** Az a Rittich nevű orosz tábornok, aki egyenes utóda a panszláv szájhösködésben Komarov tábornoknak, utólag megkapta méltó büntetését. A prágai helytartóanás nevében ugyanis Dörfel alelnök bizalmas körrendeletben értesítette az összes járási főnököket, hogy Rittich ur ellen kiutasítási parancsot adott ki. Csak helyeselni lehet ezt a szigorú intézkedést, mert az a tapintatlan, sőt pimasz hang, melyen ez a szájhős a monarchia szláv népességét egyenesen a cár fennhatósága alá tartozónak merte mondani, a legerélyesebb megtorlást provokálta. Ha a kiutasításban valamit kifogásolunk, csak azt a delikateszt találjuk benne fölöslegesnek, melylyel a panszláv vihókat a per-sup szegényétől óvja. Hogy ilyen kóborpernahájer megkülönböztetett elbánásban részesüljön, az annál fölöslegesebb, mert hiszen Oroszország maga hivatalosan kijelentette, hogy semmi köze a Rittich szájhösködéséhez. A kiutasítási rendelet így hangzik:

**Bizalmas!**  
Járásí főnök ur! A Prágában nemrég lezajlott Sokol-kongresszus alkalmával Rittich Sándor Feodorovics orosz tábornok, aki a beszerzett információk szerint a nyugalmazott állományhoz tartozik, hencsér és tapintatlan hangjával, melyet az osztrák-magyar monarchia ellen használni mert, olyan feltűnést keltett, hogy a nevezettnek, aki most állítólag a külföldön tartózkodik, a monarchiába való visszatérése esetére a rögtönös kiutasítás helyezettelt kilátásba. Felhívom a járási főnök urat, intézkedjék haladéktalanul, hogy Rittich ellen, ha megint osztrák területre lépne, az 1871. 88. tv. 2. §-ának 5. bekezdése értelmében járjanak el. Magától értetődik azonban, hogy a kiutasítás a nevezett állásának megfelelő formában (eltoloncolás helyett rögtönös elutazásra való felhívással) történjék. Az esetleges intézkedésekről haladéktalanul jelentés teendő.

A helytartó helyett:  
Dörfel.

Magyarországon ilyen rendelet nem jelent meg. De fölösleges is volna. Mert ha Rittich ur magyar földre merné tenni a lábát, a legelső szolgabíró zsandárokkal tenné ki a szűrét.

**A választások előtt.** A szakcsi választókerületben, mint nekünk írják, tegnapi este értekezletet tartott a szabadelvű párt és Döry József elnök indítványára dr. Kammerer Ernőnek, a mostani képviselőnek ajánlotta fel újból a jelöltséget. A Tolna-Szántón időző Kammerert táviratban értesítették jelöléséről. Az értekezlet végül Széll Kálmán miniszterelnökhöz a következő telegramot intézte:

A szabadelvű párt a szakcsi kerületben megalkulván, az alkalomból Nagyméltóságodat, mint a szabadelvű pártot hivatott vezérét hódolattal üdvözli és azon biztos reményének ad kifejezést, hogy a párt szennytelen zászlaját ismét diadalra juttatja.

A párt megbízásából: Döry József elnök.  
A lenyei választókerület Ugron-párti képviselő-jelöltje, Sümegi Vilmos tegnap tartotta Sormás községben programbeszédét. A község határában zeneszóval várják Süméget és mintán a választók nevében Pítő András üdvözölte, lelkes ovációk között bevonult Sormásra. Megnyitó beszédet dr. Csémesz Kálmán pártelnök mondott, amely után Sümegi Vilmos fejtekte ki programját, nagy tetszést és éljenzést aratva. Ezután Radich Géza melegen ajánlotta Süméget a választók bizalmába. Beszéltek még Mészáros Dániel és Hegedűs László.

A zilahai kerület függetlenségi jelöltje, dr. Lengyel Zoltán, folyó hó 20-ikán délelőtt 11 órakor tartja meg programbeszédét. A programbeszédre Kossuth Ferenc is leutazik több függetlenségi párti képviselő társaságában.

A nagyváradi szabadelvű párt elnöke, Hlatky Endre,

Utóirat. Kivánja? Ha nem kivánja, senkit sem hívok meg!

### III.

(Egyiptomi papír. A széleken rózsák és csokoládé galambok. Parfüm: vegyes és rendkívül erős.)

Drágám!

Jól tettem-e, hogy hajoltam a szavára? Örültség volt!... De ha még egyszer meg kellene örülnöm, még egyszer megörülök!

A maga jelenléte lassankint elbágyasztotta minden akaratomat. Maga olyan édesen tud az én fülemben susogni, hogy a hangjától, a szavaitól szinte mámoros leszek. Es mikor lehajolt hozzám, egészen közel... és éreztem a lehelletét és halottam a sutogását: megragadtam a fejét és hosszú, hosszú csókokkal borítottam el!...

Azt mondtad, hogy soha életben nem fogod elfelejteni ezt a pillanatot!

Maradj is hálás irántam!

Látod, akárhogy főttem magamban: nem tudtalak kinoszni, meggyőztörni! Nem tudtalak, mert szeretlek! Mert te vagy az egyetlen férfi, akit imádok!

Kérlek, gondolj rám, szegény, gyöngye aszszonyra, akinek a bölcsességét, az akaratát, a nyugalmát, mindenét megsemmisítette a szerelem! Akit csak az a vágy éllet, hogy téged boldogíton!

Salomé.

Utóirat: Szeress!... Én imádlak!

### IV.

(Kis szürke papír, kacér figurákkal, bódítóan beparfümözve.)

Dear friend!

Ebédelhetsz-e ma velem valahol? Szólkünk ki a szomszéd faluba. Nagyon rossz lesz az ételünk, de mit törődünk mi azzal? Azután meg-nézünk valami paraszt-mulatságot és rézbandát

hallgatunk és én felségesen fogom érezni magamat, mert te velem leszel!

Számíthatok rád? Ird meg egy sorban.

Utóirat: És ird meg azt is, hogy szeretsz!

### V.

(Szabályos papír, bizonytalan parfüm.)

Édes!

Miesoda rút levelet irtál nekem ma reggel? Ó a gonosz, féltékeny jószág! Hát illik ez? Igaz, hogy a mult éjjel Bob báróval táncoltam a kotilont, de mi van ebben rád nézve nyugtalanító? Tudod jól, hogy szeretlek! Az Isten szerelmére, csak unalmas ne légy! Már a gondolatára is háborzongás fog el! Nyujtom az ajkamat, de nem édes csókra, hanem hogy rád finorítsam!

Szerelmem jeléül mégis itt küldöm a kis ujjam hegyét!

S...e.

Utóirat: Noha ennyit sem érdemelsz!

### VI.

(Gyűrött papírlap; hányt-velet, nehezen olvasható írás.)

Szegény barátom!

Egészen kiment a fejemből, hogy ma este élő képeket csinálunk. Nekem ott kell lennem. Nem maradhatok el semmi szín alatt. Az anyám mindenféle megjegyzéseket tenne és ezek elől ki akarok térni. De ne haragudjál! Kárpótolni foglak. Gyere holnap dezsóné Passy-ba. En biciklin megyek ki délelőtt.

Salome.

Utóirat: Légy pontos!

### VII.

(Ceruával írt sorok egy névjegy hátán.)

Povero!

Nem én vagyok a hibás! Véletlenül találkoztam Bombolacé ezredessel, aki valamikor a

térdén ringatott. Nem engedte, hogy tovább robbogjak. Mit tehettem? Be kellett vele mennem a vendéglőbe. Nem akartam, hogy gyanakodjék. Gyere hozzám ebédre holnap. De semmi szemrehányás, semmi szemrehányás!

Saluci.

Utóirat: Igen, igen, mogorva, durcás bolondom, még mindig szeretlek. Jól tudod!

### VIII.

(Belépőjegyhez hasonló papír. A parfüm megint rezeda-szerű.)

Uram!

Engedje meg, de ki kell mondanom: ma este utálatos kedvében volt! Hát mondtam én, hogy Kettlen fogunk ebédelni! Egy árva szóval se mondtam! Régóta tartoztam Csetvertinszkyeknek azzal az udvariassággal, hogy meghívjam őket az asztalomhoz. A hercegnek maga nagyon jó lábon áll. A felesége csunya ugyan, de vidám és szellemes. Azt hittem, inyére lesz, ha alkalmat adok, hogy összejöjjen velük s ilyenformán két legyet ütök egy csapásra. Maga sohasem ért meg semmit!

Tudja-e, mit ért el a savanyu, durcás, gyerekes humorával? Azt, hogy összerombolta egy kedves ideámat! Arra számítottam, hogy Csetvertinszkyék távozása után magát meg egy órácskái magammal tartom. De maga olyan kiállhatatlan volt, hogy igazán örömmel mondtam le erről a szép gondolatról és azonnal lefeküdtem. Annál is inkább, mert holnap reggel nagyon korán akarok kilovagolni!

S. S.

Utóirat: Álmodjék szörnyű dolgokat! Ez legyen a büntetése!

### IX.

(Egy másik levél letépett darabkja.)

Számár!

Azt akarja, hogy legyek otthon hat órakor



é hó 19-ére a szabadelvűpártot gyűlésre hívta össze. A gyűlésen megállapítják Tisza Kálmán fogadattásának részleteit.

## KÜLFÖLD.

**Chamberlain a háborúról.** Figyelemreméltó kijelentéseket tett Chamberlain a háboru programjáról az angol alsóház tegnapi ülésén. A miniszter szerint a háboru körülbelül hajtóvadászattá fog most alakulni és a boerokat alig tekintik egyéneknek vadnál. Ezt szép szóval úgy fejezte ki Chamberlain, hogy van egy határ a hadviselő és a banditák között, s ha az ellenség nem csapatokban, hanem kettesével-hármasával átsurran az angol őrsök között, hogy fosztogasson és gyilkoljon, bajos azt mondani, hogy a háboru nem érte el ezt a határt. Ha a háboru banditaháboruvá fajul, az angol kormány is azt a politikát fogja követni, amelyet Amerika követett a Filippin-szigeteken s amely Mac Arthur proklamációjában kifejezésre jutott. Ez a proklamáció tulajdonképpen azt hirdette, hogy mivel tényleges kormány többé nincs, minden filippino, aki bizonyos határidőn túl amerikai katonát megöl, gyilkosnak fog tekinteni. Chamberlain aztán így folytatta. A boer vezérek külföldi intervenció reményével, vagy az angol közvélemény változásával bíztatják embereiket. Tudjuk, hogy mind a két reménynek nagyon kevés kilátása van a megvalósulásra. A proklamáció vagy befejezi a háborut, vagy legalább megszabadítja a gyarmatokat olyan emberektől, akik engedhetetlenek és ha a gyarmatokon maradnak, veszedelmet hozhatnak rájuk. Chamberlain fenn tartja a bennszülött csapatok alkalmazása tekintetében tett korábbi nyilatkozatait s azt mondja, hogy Kínában indiai csapatok harcoltak a civilizált nemzetek csapatai mellett és nem váltak be rosszabbul, mint a civilizált csapatok. (Tetszés.) Az alsóház azután az appropriációs törvényt 141 szavazattal 49 ellenében második olvasásban is elfogadta.

London, augusztus 16.

A Reuter-ügynökség jelenti Middelburgból 12-iki kelettel: French csapatainak egy százada é hó 10-én földérintő szolgálat közben Bethseda mellett keletre került. Részletes tudósítás még nem érkezett, de attól tartanak, hogy a csapat súlyos veszteséget szenvedett. Ugyanez a forrás jelenti Middelburgból 14-iki kelettel, hogy Erasmus boer parancsnok a legutóbbi ütközetben nem halálos sebet kapott, hanem fogságba esett.

Bloemfontein, augusztus 16.

A jakobsdaali kommandóhoz tartozó Costhuicen lovaszászlós elesett. A dél-ausztráliai busmánok egy farm mellett harcra keveredtek ötven boerral. A boerok közül öt ember elesett és 17 megsebesült, de az utóbbiak közül nyolc emelkedett. Augusztus 11 én a foköldi rendőrkatonaság a Modder folyótól északra a szezon közepén! Es ha otthon vagyok is ilyenkor: csak nem zárhatom be az ajtómat és nem veszhetek össze minden barátommal a maga szép szemeciért! Legyen okosabb, ha egyáltalán képes rá!

Sennaherib.

### X.

(Sima fehér papíros. Semmi jélek. Semmi monogram. Semmi körirat. Semmi parfüm.)

Hát jó!

Legyen úgy, amint írja! Teljesen igaza van! De én előre figyelmeztettem, hogy mindez bekövetkezik. Százszor is megmondtam, hogy ezt a sok deklamációt fírasztónak, nevetségesnek, ostobának találom!

Ossze vagyok törve. Beteg vagyok. Föltétlenül szükségem van testi és lelki nyugalomra. Uraságod úgy zuhant az én esőndes életembe, mint a tüzes meteor és mindent megzavart, fenekesztül fölforgatott. Erre igazán nem volt szükségem! Elég bánatom és kellemetlenségem volt már miatta. Többet nem kérek belőle!

Röviden: torkig vagyok a szerelemmel! Érti? Megyek a Rivierára, hogy valamiképpen összeszedjem magamat.

Isten önnel! Ma este utazom. Azzal a gondolattal, hogy két hétig egy tökfűlkő rabja voltam!

Jövő tavasszal újra látjuk egymást — talán!

Sennaherib Salome.

### XI.

(Képes levelezőlap.)

Menjen a pokolba! Az lesz a legokosabb, ha sohasem találkozunk többé! Adieu pour toujours!

A grófné.

negyven boerral ütközött meg, akik közül hatan fogságba estek és többen megsebesültek. Az angolok vesztesége két halott és hét sebesült.

**A német vámtarifa.** Egyre jobban halmozódnak Németországban az akadályok, amelyek valószínűleg megkísérik a német vámtarifa-tervezet életbevitelét. Így a National Zeitung vezető cikkben foglalkozva Ausztria-Magyarország kereskedelmével, megállapítja, hogy a szociálpolitikai egyesület által közölt adatok szerint Ausztria-Magyarország behozatalának 37 százaléka Németországból kerül ki. Nagy hiba volna tehát, írja a nevezett lap, ha Németország az által, hogy enged az agráriusok túlzott követeléseinek, tehetetlenné tenné az Ausztria-Magyarországgal való kereskedelmi szerződés megkötését. Ausztria-Magyarországban különösen az árpa és állatok vámjának fölemelése miatt nagy az elkeseredés.

**A marokkói kérdés.** Párisból jelentik, hogy a Franciaország és Anglia közt támadt differenciák folytán a francia kormány kijelentette, hogy a marokkói status quo-ban semmiféle változtatásra nem gondol. A francia kormány e kijelentése mellé állítható az angol kormány hasonló hangu nyilatkozata, amelyet a Daily Graphic publikál. A londoni lap szerint nem igaz az a hír, hogy a marokkói követség itt léte alatt politikai természetű tárgyalások folytak Lansdowne külügyminiszter komolyan figyelmeztette a követséget a marokkói kormányzat rendtelenségére és a kormányzat, különösen a belső közigazgatás reformjának szükségességére. A lap kiemeli, hogy a tárgyalások, amelyek a marokkói követséggel folytattak, csakis kereskedelmi természetűek voltak.

**Törökország bajai.** Megint temérdek baj fenyegeti Törökországot. Hiába fogatja el a szultán a függetlenebb elemeket, a látszólagos nyugalom állandó forrongást takar. A foglyok egy részét, 700 embert, a Murvet gőzös ma vitte száműzetésük helyére. Üszkübből érkezett jelentések szerint, ott teljes az anarkia. A hatóságok tetlenül nézik a véres harcokat, amelyek a határon folynak, de sem török, sem szerb hivatalos részről nem történik beavatkozás.

Magában Konstantinápolyban egész csapat aszszonyt tartóztattak le. akik a Yildiz közelében összevörös, szidalmakkal és fenyegetőzésekkel illették néhány udvari tisztviselőt. A portánál a kedélyek lecsillapítása végett azon igyekeznek, hogy legalább félhavi fizetést juttassanak az állami alkalmazottaknak.

Hire jár, hogy a porta a tartós pénzühiány miatt lemond a rakpart megvételének eszméjéről és a szindikátusnak megadja a kisajátítási jogot. Ezzel azonban a konfliktus távolról sincs elintézve. Constans nagykövet nem is válaszolt még a porta utolsó jegejére.

Az albánok miatt is sok kellemetlenség van a portának. Bakics montenegrói követ ismét figyelmeztette a portát, hogy 20.000 albán nemcsak Mokra községnek, hanem a montenegrói határ más pontjainak megtámadására készül. A követet biztosították róla hogy minden intézkedést megtesznek a támadás megakadályozására.

## A német trónörökös háztűznézőben.

Budapest, augusztus 16.

Londonból jelenti a Daily Mail, hogy Vilmos német és porosz trónörökös azért utazik Londonba, mert meg akarja tudni, vajjon a connaughti herceg lánya, akibe a trónörökös szerelmes, viszonzozza-e érzelmeit.

E szerint Vilmos herceg háztűznézni jár Angliában. Ha igaz az angol lap híre — s bizonyára igaz, mert mi más okból tette volna meg ezt az utat a herceg — úgy politikailag is jelentős eseményről szó. Az angol dinastiát a vérség erős kötelékéi fűzik az imént elhunyt Frigyes császárné révén a Hohenzollernekhez: ezt a kapcsolatot még jobban megerősíti a porosz királyi és német császári trón várományosának házassága. Eppen a Hohenzollernek házában van az ily családi összeköttetésnek is jelentősége, aminek egy politikai fordulat alkalmával maga Vilmos császár adott kifejezést ezzel a motívummal: Blood is thicker than water.

Vilmos trónörökös még nagyon fiatal, 1882. május 6-án született. Születésekor dédatyja, I. Vilmos császár örvendezve kiáltott fel:

— Hurrá, a negyedik császár!

Mint a fiatal Hohenzollernek általában, ő is szigorú és háziás nevelésben részesült. A tanítóinak meg volt hangyva, hogy ne sokat cserémóniázzanak vele s egyszerűen Vilmos hercegnek szólítsák vagy övönözék. A fiatal herceg sokoldalú tehetségeit minden nevelője dicsérte, különösen a zene iránt viseltetik nagy szeretettel. Atyja egyszer egy kis sipládát vett neki,

Vilmos egész piaci korában is örömmel forgatta, a kisebb testvérei pedig táncoltak hozzá.

Egy ily mulatság alkalmával lépett be Bismarck a terembe, hogy az öreg Vilmosnak jelentést tegyen. Vilmos herceg forgatta a sipládát, a többi gyerek táncolt.

— Bismarck herceg! Táncoljon egyet velünk! — kérték a gyerekek.

— A táncból már kinőttem, — válaszolt Bismarck, — de ha tetszik, hát megforgatom egy kicsit a sipládát.

És az öreg kancellár muzsikált, verklizett, a gyerekek pedig ujongva ugrándoztak.

Akkor megnyitva az ajtó és az öreg Vilmos lépett a terembe. Örvendezve nézte ezt a különös jelenetet s így szólt a kancellárhoz:

— Ejnye, ejnye, kedves herceg, a trónörökös már ily zsenge korában is úgy táncoljon, ahogy ön dudál?

Tavaly májusban nagykörusították Vilmos herceget. Akkor Berinben volt királyunk is és kinevezte a trónörökösöt a Keckeméten állomásozó 13-ik huszárezred tulajdonosává. A keckeméti huszárezred parancsnoka a maga és tisztikara nevében üdvözlő táviratot küldött Vilmos trónörökösnek, aki az üdvözlőre a következő távirattal válaszolt:

Rendkívül boldoggá tett az a magas kegy, amelyben engem a császár és király ő felsége részesített, midőn az önköz szép ezrednek tulajdonosává kinevezni méltóztatott. Szívbeli köszönetem szerencsekívánatukat s kérem, fogadják érte szives bajtársi üdvözetemet.

— Az önk Vilmosa,  
a német birodalom és Poroszország trónörököse.

A trónörökös nem lakik a szüleiével, mostanában Potsdamban él, ahonnan nagyon ritkán távozik, mert nincs ideje. A legtöbb idejét munkával tölti, de hogy ne unatkozzék, két társat adtak melléje: egy Erzsébet császárné ezredbeli és egy gárdatüzérezredbeli hadnagyot. A nagykörusítási ünnepek után a gyakorlati élet munkája kezdődött. Ő is, épp úgy, mint apja, az első számú gárdagyalogezrednél kezdte meg a szolgálatát. De előbb még a bonni egyetemnek volt a hallgatója, ahol II. Vilmos is végezte a tanulmányait. Ez idő alatt mesterséget is tanult, ami tradíció a Hohenzollern családban. I. Vilmos császár asztalos volt, III. Frigyes könyvkötő.

London, augusztus 16.

A német trónörökös Casaton szállóban szállt meg, hol tíz szobát rendeztek be számára. Inkognitóját szigorúan őrzik ugyan, de hire terjedt, hogy a trónörökös utazásának az a célja, hogy jegyet váltson a connaughti herceg leányával. Ezt a házassági tervet már akkor is emlegették, mikor a trónörökös Viktória királynő temetése alkalmával Londonban időzött. A connaughti hercegnő, a leendő menyasszony édes anyja maga is a Hohenzollern családból származik, édes atyja Frigyes Károly herceg.

## HIREK.

Budapest, augusztus 16.

— BUDAPESTI NAPLÓ. Augusztus 15-én új előfizetés nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetés ezen a napon lejárt, méltóztatassanak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— A király születésnapja. A király születésnapjának évfordulóján, augusztus 18-án délelőtt 10 órakor hálaadó istentisztelet lesz a budai királyi vártemplomban. A misén, amelyet Kanter Károly, a királyi palota apátplébánosa fog celebrálni, jelen lesznek az udvar és az udvarnagyi hivatal tisztviselői. A hivatalos istentisztelet, amelyet a miniszterelnökség rendez, vasárnap délelőtt tíz órakor lesz a budavári koronázó Mátyás-templomban. — Az ó-budai izraelita templomban a király születésnapja alkalmából é hó 18-án ünnepélyes istentisztelet lesz.

Vasárnap, a király születésnapja alkalmából disztemale lesz a vérmezőn. A katonai ünnepséget reggel öt órakor zenés ébresztővel kezdik meg. A helyőrségi zenekarok muzsikával járják be a főváros utcáit. A disztemlé a Vérmezőn reggel 9 órakor Lobkowitz Rudolf herceg hadtestparancsnok tartja. A csapatokat báró Steinger altábornagy vezeti. Kivonulnak a disztemlére az első vonaira Basler vezérőrnagy parancsnoklása mellett: egy kombinált egészségügyi osztag, a 7-ik utász zászlóal, a 68-ik gyalogezred, az első honvéd gyalogezred, a cs. és kir. hadapródiskola és a Ludoviceum növendékei;



a második vonalra Potiorek vezérőrnagygal az élén: a 32. gyalogezred, a 38. gyalogezred két százada és a 86. gyalogezred; a harmadik vonalra Scheller vezérőrnagygal: a 4. szeptember-ezred, a 4. és 12. tüzérezred és az 1. számú honvédszár-ezred. A csapatok állítását háromnegyed kilenc órák fejezik be és kilenc órák, miután Lobkowitz Rudolf herceg hadtestparancsnok megérkezett, Ványa Ferenc katonai prépost-plébános tábori misét tart a vonalak előtt állított kápolna sátorban. Mire végeztével a csapatok Lobkowitz Rudolf herceg hadtestparancsnok előtt vonulnak el. Délután három órák Lobkowitz herceg diszebédét ad budavári palotájában. A diszezmére az elkülönített helyre szóló jegyek a holnapi nap folyamán a hadtestparancsnokság segédosztály irodájában kaphatók.

— **Kitüntetés.** A szerb király Mauthner Ödön budapesti magnykereskedőnek a mezőgazdaság terén szerzett érdemei elismerésül a Szt.-Száva-rend comander-keresztjét adományozta.

— **Goluchowski Ischlben.** Mint Ischlből táviratozzák, a király gróf Goluchowski külügyminisztert ma dében másfél órai kihallgatáson fogadta. Gróf Goluchowski aztán részt vett a király családi ebédjén, melynél jelen voltak még Lajos Viktor főherceg főudvarmesterével, Thun-Hohenstein gróffal.

— **A szemérmes Krüger.** A francia kolónia bált rendezett Johannesburgban, melyre az öreg Krüger is meghívták. Akkor még vígan voltak Transvaal földjén s az öreg Krügernek is volt kedve ahhoz, hogy bába járjon.

A táncteremben már szól a zene. Frakkos urak s mélyen kivágott ruhájú hölgyek tolongtak odabenn. A rendezők sorfalat állva várták az öreg elnököt, a kitárt ajtó előtt. Az elnök ott állt az ajtó előtt s benézett a terembe. Hirtelen hátrálépt s ijedten szólt:

— Boesánatot kérek, uraim, egy kissé korán jöttem. Majd várok.

A rendezők csodálkozva néztek rá.

— Nem, elnök ur — mondta az egyik. — Már táncolnak.

— On téved — felelt az elnök s a kivágott ruhájú asszonyokra célozva, hozzátette:

— Hisz a hölgyek még föl sínésenek öltözve.

— **Waldstätten táborszernagy jubileuma.** Waldstätten báró táborszernagy, a közös hadsergő csapat-íróhelyeje, ki mint katonai szakíró is kiváló nevet szerzett magának, most ünneplő szolgálatának ötvenéves jubileumát. A jubilans nagyon sok üdvözlést kapott levélben és táviratban, mások pedig személyesen jelentek meg bécsi lakásán, hogy neki szerencsét kívánjanak. A király üdvözlését Waldstättennek tegnap báró Apor szárnysegéd tolmácsolta, aki egyuttal az uralkodó saátkezü aláírásával ellátott sikerült arcképet nyújtotta át az ünnepeltnek. A kép, mely ő felségét tábornoki egyenruhájában ábrázolja, gyönyörű bronzkeretbe van foglalva. Nagyon melegen gratuláltak a jubilánsnak továbbá Rainer főherceg, báró Beck vezérkari főnök és maga mint a vezérkar nevében, báró Fejérváry honvédelmi miniszter, Bolfras főhadsegéd, Deseuffy temesvári püspök, Schmitz és Fischer-Colbrie táborszernagyok és mások. A király üdvözlő levele, amelyet a tegnap megjelent katonai hivatalos lap közöl, így hangzik:

Kedves báró Waldstätten táborszernagy!

Nagy örömmre szolgál, hogy önt ötvenéves szolgálati jubileuma ünnepén a legmegekedően üdvözölhetem. Különböző, igen fontos működésekkel felelő katonai pályáján ön mindig értett ahhoz, mint kell kiterjedt tudást a gyakorlati ismeretekkel egyesíteni és a háboruban elért dicső sikerét gazdagította ön a csapatoknak békében való kiképzésére irányuló tevékenységével. Mindig vitéz tábornok volt ön, példaképe a kötelességteljesítésnek és a harci vitézségnek alantaisai előtt és meg vagyok győződve róla, hogy hadseregem az ön disznaját a magának is vallja. A midőn sokszor kipróbált szolgálatait újra szívvel és elismerően köszönetet mondok, szívből kívánom, hogy továbbra is számíthatassak az ön értékes munkásságára.

Eisenerz, 1901. augusztus 12.

Ferenc József.

— **Crispi temetése.** Palermóból táviratozzák, hogy Crispi holttestét ma délelőtt az Albergo della Povere templomból átvitték a kapucinusok templomába, ahol addig maradt, míg véglegesen nem rendelkeznek nyugvóhelyére nézve. A miniszterek és a hivatalos előkelőségek elutaztak. Egy római táviratunk szerint a képviselőház összejelése után a kormány azt fogja indítványozni, hogy Crispi San Domenicoban, a szicíliai Pantheonba helyezték örök nyugalomra, ahol utólagra Perez közoktatásügyi minisztert temették el.

— **Meggyilkolt joghallgató.** Gráczból jelentik, hogy Fridau mellett, a horvát határon tegnap holtan találtak Stampfer Félix gráci joghallgatót. A fiatal embernek pisztolylövés oltotta ki az életét. Fácán-

vadászatra készült s valószínű, hogy horvát paraszток áldozata lett, akik rendszerint sok bajt okoznak a hatóságoknak, mert állandó veszekedésben élnek a stájer határ lakóival.

— **Mari — Draga.** Sepsi-Martonosból nemrégiben eltűnt egy szép székely asszony. Mari volt a neve s felesége volt egy gazdag marhakereskedőnek, aki Sepsi-Szent-Györgyön lakott. Ettől azonban hamarosan elvált s eltűnt Erdélyből. Mikor nemrégiben megnősült a szerb király, levél jött Szerbiából a Mari rokonságához, amiben az állott, hogy ne kutassanak a Marijuk után. Annak jó dolga van, csak hagyjanak neki békét. Aztán megjelent a kalendáriumban a szerb királyi pár arcképe is és egy öreg martonosi asszony ráismert a királynéban Marira. Csak éppen egy kicsit változott meg, azt mondja. Meg hát urasabb a gunyája, mint amelyet idehaza hordott. Szóval: a martonosiak meg vannak győződve arról, hogy Marink olyan nagyon fölvitte az isten a dolgát, hogy királyné lett belőle.

— **Végrendelet a genfi tóban.** Egy amerikai esolnakázott nemrégiben a genfi tavon s egyszerre csak bedugaszott palackot hajtottak csolnakájához a hullámok. A palackban papirlapot talált, végrendeletet. Egy Namir nevezetű párisi bankár bucsúzik ebben a világól s miután a vízbe dobta a palackot, valószínűleg a tóba ölte magát maga is. Azt írja, hogy elhagyatottan, család nélkül nem akar élni. Lukább meghal. Vagyonából százezer frankot hagy a genfi francia főiskolára, egyéb vagyonát pedig kórházaknak adományozza. Végrendelete végrehajtójául apósát, Vallot-ot, a montblanci obszervatórium igazgatóját jelelte meg. Vallot ez idő szerint külföldön van, tehát ez ideig még nem tudták megállapítani, hogy hiteles-e a végrendelet.

— **A Széchenyi-szobor.** A svábhegyi turista-egyesület, hogy lerója kegyelete adóját a legnagyobb magyar iránt, szobrot állított neki a Svábhegyen. Ezt a mászás bronzszobrot már több mint egy éve ellopta két jómádár s eladta a harmadiknak. Az egyik tolvajt három és fél évi, a másikat három évi fegyházra, az orgazdát pedig két esztendői börtönre ítélte a törvényszék. A tolvaj urak persze fölébzegetek, az orgazda is s a fórumok lassan-lassan ítélkeztek s végre most a Kuria is kimondta, hogy megérdemlik ezért a tolvajsárgért meg még egyebekért is azokat az esztendőket, amiket rájuk rótt a törvény nevében a bíróság. S nemokára már majd ki is szabadulnak és — bihetetlen, de mégis igaz — a szobor még mindig a bíróságnál van letéteményezve. Ki nem adták volna egy világért, mert hát az a rend, hogy a bűnjel ott marad, míg végérvényesen meg nem hozták az ítéletet. Most már ez is megtörtént és semmi, még a copf se áll utjába annak, hogy visszategyek helyére a szobrot. Az meg is történik nemokára és pedig olyan ünneppélyesen, amilyen disztelen volt az eltávolítása.

— **Öngyilkos katonatiszt.** A Bécs melletti Badenből jelentik, hogy ott Major Antal főhadnagy föbe lötte magát. A fiatal katonatiszt régóta foglalkozott az öngyilkosság gondolataival. Erre alig egy levele amelyet egyik barátjához intézett. Ebben azt írta, hogy az agyvelejét vizsgálják meg. E hó 13-án Major Traiskirchenbe ment, hogy az ottani tüzérségi hadapród-iskolához vezényelt egyik hadnaggyal találkozzék. Ezzel a barátjával töltötte az időt gyézetes tette elkövetéséig. Ezután bement a traiskirchenei állomásnökök irodájába s ott jobbalhátékon lötte magát. Kevéssel az öngyilkosság előtt Theuer traiskirchenei polgármesterhez a következő sürgöny érkezett a komáromi 12-ik gyalogezred parancsnokságtól: *Kérjük tudasságunkat, vajjon Major főhadnagy tartózkodásáról tudnak-e valamit.* A katonatiszt ekkor már halott volt. Öngyilkosságának okát pénzügyi zavarokban keresik.

— **Német nyelvű iskolák Oroszországban.** Az orosz közoktatásügyi minisztérium 1893-ban megengedte, hogy a keleti tartományokban ugynevezett kerületi magániskolákat állítsanak kizárólag idegen alattvalók gyermekei számára. Egy-egy ilyen iskolába nem járhatott több 15 gyermeknél. A tanítás nyelve a német volt. Mint-hogy utóbbi időben, mint a *Novoje Vremja* jelenti, ezeket a feltételeket több ízben megszegték, amennyiben orosz alattvalók gyermekeit is fölvetették, a miniszter elrendelte ezeknek az iskoláknak a bezárását és megtiltotta ilyenfajta új iskolák alapítását.

— **Revolver a népgyűlésen.** Prágában tegnap népgyűlés volt, amelyen bányamunkások és szocialisták voltak a túlnyomó többség. Hogyan, hogyan nem, részt vett a gyűlésen Pressel cseh képviselő is, aki beszédében nagyon kikelt a szocialisták ellen. A munkások erre olyanformán kezdtek mozgolódni, ami semmi jót se ígért a képviselő urnak. Meg akarták verni. Pressel azonban elővette a revolvert s kijelentette, hogy aki hozzányúl, azt lelövi. A rendőrség aztán közbelépett. Presselől elvették a revolvert s jegyzőkönyvbe diktálták vele mindazokat az okokat, ami miatt erre a iura magaviseletré ráhatározta magát.

— **Három levél.** Több párisi író legközelebb egy Tolsztojjal foglalkozó könyvet ad ki, melynek ez lesz a címe: *Hádalat Tolsztojnak.* Ebben a könyvben közlik ezt a három levelet is, melyet Tolsztoj egy Kanadába kivándorolt orosz festőnek írt.

I.

1899. január 2/11.

Kedves testvérem!

A durva kézi munka, melynek a keresztény ember szenteli magát és a gyötrelmek, amelyek arra várakoznak, aki katonai szolgálatot nem akar vállalni, még nem oldják meg az élet kérdését, amely századunk minden komoly és őszinte emberének feladódik. Mindez csak pillanatnyi eredménye hitének; az észméré nézve többé vagy kevésbé kedvező eredményeknek soha semmiféle hatásuk nem lehet elhatározására. Mózes nem jutott el az ígéret földjére és Jézus életének legmagasabb tanulsága: a halála. Elhagyta minden barátját és egymaga állott ellenségei közepe; egy pillanatra ő is kételkedni kezdett abban, hogy hasznos-e az áldozat, amelyet tesz: még halála után száz évvel is kevesebbet tudtak az emberek életéről és tanításáról, mint ma, a legutolsó orosz, német vagy svéd katona gyötrelmeiről, aki börtönben senyved, mert nem akar katonának menni. Lám, hogy feltámasztja az elfeledett tanítás az egész világot.

Az egyedüli mértéke annak, hogy helyes és jó-e a cselekedet, amelyet elkövetünk, nem az, hogy minő az eredmény, hanem az engedelmesség azon lény akaratának, aki bennünket a földre küldött.

Barátja és testvére  
Tolsztoj Lev.

II.

1900. február 5.

Kedves barátom!

Levélelem nagyon örültem. Azt olvasom ki belőle, hogy elégedetlen magamagával. Az erkölcsi haladásnak ez az egyetlen módja. Akármint is jutott ön a megházasodás gondolatára, csak azt mondatom most is, amit sokszor elisméltem már: hogy aki nem érheti el a tökéletes szűzség ideáját, the never best, mint a hogy az angolok mondják, legjobban teszi, ha megnősül, még pedig azzal az elhatározással, hogy feleségét soha el nem hagyja.

Eppen csak arra legyen gondja, hogy a házasság érzékeny része ne ragadja elhatározása felé, azaz ne vegyen el olyan nő, akinek egyebek a meggyőződéséi, mint önnök és akiben nincsen anyai ragaszkodás és aláztatosság ön iránt, hogy ezeket a tulajdonságokat önben meg tudná becsülni. Minden esetben nehéz és veszedelmes dolog a házasság és kétszer is meggondolkozzék az ember, mielőtt elszánná magát.

III.

1900. július 2.

Kedves S. . .

Megkaptam kedves levelet. Azt hiszem, tehetése csak úgy ki tud fejlődni, csak olyan hasznos dolgokat művelhet Kanadában, mint akár Párisban.

Mindig az volt a nézetem, hogy az ember ne változtassa önként tartózkodása helyét. Azért nem tanácsolom önnök sem, hogy elhagyja azt az országot, amelyben most él. Nincs olyan hely a föld kerekén, a hol az ember jó nem lehetne és ne szolgálhatná Istent, meg felebarátjait.

A helyváltoztatás igen gyakran eltérít bennünket kötelességünkől.

Tolsztoj.

— **Műtét előtt.** Egy londoni műtő-teremben a napokban esküvő volt. Egy fiatal hölgyet hoztak be a szolgák s a műtő asztalra fektették. Az operáció előtt a beteg leány így szólt:

— Szívesen beleegyezem az operációba, de azt kérem önököt, hogy a műtétet vőlegényem hajtsa végre rajtam.

Az orvos-tanárok csodálkozva néztek a leányra.

— Az ön vőlegénye orvos?

— Igen — felelte a leány és elhatároztam, hogy csak akkor operálatom magamat, ha vőlegényem végezheti el a műtétet. A fiatal orvos a beteg leányhoz lépett s vállalkozott az írtázatos föladata. Mielőtt azonban a műtétet fogott volna, kikötötte, hogy a leányt a műtét előtt feleségül veszi.

Ott a műtő asztalon, a halál küszöbén nyújtottak egymásnak kezét s sűrű tartó hűsöget fogadtak egymásnak.

— **Halál a nászéjszakán.** Párisból jelentik: A st.-ettienne-i Stephanois szerkesztője, Pelissier tegnap kelt egybe egy tizenhét éves gyönyörű leánnyal. Nászlakoma után a fiatal pár visszavonult. Tíz percu mulva Pelissier balott volt; szívvelhűdés ölte meg.



— **A dinnye.** Két legény ulta gyéri dinnye-földeken. Ejszaka volt s vigyáztak a dinnyére. Köröskörül nagy csöndbe burkolozva pihentek a földek s a két legény a tonyerébe hajvta a fejét, hallgatott. Egyszerre megszólal az egyik:

- Hallod, Korneba!
- Mit akarsz, Péter?
- Együnk dinnyét.
- Együnk.

Fölvettek egy dinnyét a földről. A Korneba fölvtáta s enni kezdett.

— Hányat tudnál megenni? — kérdezte tele szájjal.

— Hányat? Tízet.

Megint csönd lett. A két legény nagy karéjokat hasított a dinnyéből.

— Fogadjunk, hogy én többet megeszem, mint te, — folytatta a legény.

- Fogadjunk.
- Egy liter borbá.
- Egy literbe.

Nagyfejú, bozontos haju legények voltak. Csak arra születtek, hogy egyenek s hogy a földeket őrizzék.

Ettek. Csöndesen és nyugodtan. A szájuk tele volt tömve. Sok dinnye volt, igen sok.

A Péter hirtelen letette a bicskáját. Ránézett a pajtására. Kidüldt a szeme s nem szól semmit, csak lehevert a földre. Egy kissé nyöszörgött s aztán elhallgatott. A másik észre sem vette, hogy a Péter hirtelen meghalt. Ó már semmit sem látott a világból. Csak dinnyét, sok, sok dinnyét. Százat, ezret, amit föl lehet falni. Csöndesen evett. Telo volt a szája.

— **A telekkönyvi tisztviselők mozgalma.** A Telekkönyvi Tisztviselők Országos Egyesületének közgyűlése augusztus 20-án tartatik meg a törvényszéki palota (V., Alkotmány-utca 22. sz.) árverési nagytérképében, amelyet e célra a budapesti törvényszék elnöke az egyesületnek átengedett. Az ország minden részéből nagy számban jelennek meg a telekkönyvi tisztviselők ezen a közgyűlésen, mert ez a régi, mintegy 25 év óta lennálló egyesület egész súlyával akar csatlakozni az állami tisztviselők általános mozgalmaéhoz. A telekkönyvi tisztviselőknek ugyanis az a régi óhajta, hogy a segédte-ekkönyvvezetők státusa megszűnjék még most is teljesítetlen; és nincs teljes végrehajtva a telekkönyvvezetőkre vonatkozó része az 1893. 4. t. c.-nek, mert a törvény intenciójával ellenkezően osztattak be a fizetési osztályokba. Nem nyert a kormánytól meghallgatást az egyesületnek az az óhajta sem, hogy a telekkönyvi pályára lépőkötől az érettségi vizsgálatlal igazolt előképzettség követeltesse. Ezeknek a főbb kérdéseknek a megvitatása után a közgyűlés még más fontos kérdésekről is fog határozni. Így egy segélyalap gyűjtéséről, melyből az egyesület szegényebb sorsu tagjait, de leginkább az elhalt kártársak özvegyeit segélyezné az egyesület. Arról is lesz szó, hogy az egyesületi tagoknak, akik nagy részben középiskolával nem bíró kisebb városokban laknak, mi módon lehetne segítségre az egyesület gyermekeik nevelésében. Mindezekből a felvetett kérdésekből az látszik, hogy az egyesület a folyton nehezebbé váló életviszonyokat akarja tagjainak a lehetőség szerint megkönnyíteni s ezzel valóban nemes feladatot megoldani.

— **Eszterházy-Walsin.** A modern Európa hírhedt kalandora, Eszterházy Walsin, kit még mindig órnagynak neveznek, tegnap csatát vesztett. Múltó csatavesztés volt ahhoz a multhoz, melyben Eszterházyt a világ megismerte. Az órnagy aranybánya-spekulációba keveredett Ackermann ural. Ackermann urat azelőtt Schwoobnak hívták s arról nevezetes, hogy hosszú időre el volt zárva hamis borostyánkő forgalomba hozatala miatt. A két vállalkozó aztán összevesztett az aranybányáknak s mivel Eszterházy kedvezőtlen dolgokat inspirált Ackermannról az angol sajtónak, tegnap Eszterházyt magához kérte s néhány barátjával jól elverte. Az órnagy erre beperelte a kompanistáját.

— **Stoosz-fürdő.** A magyar fürdő névsorában eddig nem igen emlegették azt a kis fürdőt, mely a Kárpátok aljában húzódik meg s melynek fenyvesekkel borított remek vidékét senki sem feleli, aki csak egyszer is látta. Stoosz fürdő ez, mely évről-évre fejlődik s ma már a legnagyobb világfürdő tőkététségét érte el, mindjobban előre jut a legszebb magyar fürdők sorában. Jó konyhája, szép sétánya, szárazkötő helyei s a vendégek minden kényelmére berendezett lakásai, feledhetlenül teszik ezt a helyet. Két évtizede áll fenn Stoosz-fürdő, buzgó emberek vezetése alatt. Betegei dr. Cirfusz Dezső orvos kiváló szakértelmére vannak bízva, kinek tanácsait az ország minden részéről igénybe veszik. Stoosz-fürdő főleg idegesség, hűlés, benuálás, vérszegénység, sápkór, görvolykór, tüdőhurut, tüdővész, elkövéredés, étvágytalanság és béthurutos megbetegedéseknél ajánlható.

— **A Tanitók Háza** igazgató-tanácsa folyó hó 18-án, vasárnap délelőtt 10 órakor a Ferenc József Tanitók Háza tanácstermében gyűlést tart, melyen tárgyalni fogják a felvetésre vonatkozó javaslatokat.

— **Az új főispán.** Hódmezővásárhely város tanácsa tegnap tisztelgett Gyulán Lukács György békés-megyei főispánnal hódmezővásárhelyi főispánná történet kinevezetése alkalmából. Az új hódmezővásárhelyi főispán ünnepélyes beiktatását szeptember 5-ikére tűzték ki.

— **Az Árpád-hadihajó vízreboosítása.** Szeptember hónap 11-ikén fogják Trieszt mellett vízre boosítani az osztrák-magyar haditengerészet egyik leg-hatalmasabb hadihajóját az Árpádot, József Ágost tóberceget és Augusta tóhercegnő jelenlétében. Spain báró admirális, a haditengerészet parancsnoka, erre az ünnepségre a székes-őváros polgármestereit is meghívta.

— **A gólya kormányosa.** Schenk tanár tegnapi fölolvásának részleteiről ma számolnak be a berlini lapok. A fölolvás pikantériája természetesen az a nyilatkozat volt, hogy a gólya kormányosát nem hívta meg az a bizonyos európai uralkodó család, melyről minden titokzatoság dacára, rögtön ki lehet találni, hogy a cári család. Az előadás többi részeiben Schenk tanár elmondta, hogy első kísérletei már a hatvanas években kezdte meg alsóbb rendű állatokon, melyekről a nemesebb állatok, majd pedig az ember tanulmányozására tért át. Ezek a kísérletek ébrosítotték benne azt a gondolatot, hogy a táplálkozás az egyetlen, mely a nemeket meghatározza. Valahányszor azt tapasztalta, hogy a fehérszínű elválasztás előfordult a női szervezetben, akkor fiú született. A kezelés módjának részletes ismertetése után elmondta Schenk, hogy tengeri nyulaknál és mókusknál újabb időkben azt észlelte, hogy hiennemű utódok eléréséhez, elég volt a nősténynek egy hónapig kiéhezetni. Erre nézve felhívja ellenfeleit, hogy győződjenek meg kísérletek által ennek az igazságról, mert — ugymond — a felgerjesztett ellenséges indulat még nem elég ahhoz, hogy öt nézetekben megtörtörtsák.

— **A szerelmes pikkoló.** Csak nemrégiben közölt cikket lapunk a gyermekek szerelméről. Hogy gyermekek is lehetnek szerelmesek, még pedig nagyon mélyen, arra megint bizonyosság a következő történet, amelyet Bécsből jelentenek. A beneschauti pályaudvar vendéglőjének egyik pikkolója, aki mindössze tizenöt esztendő, beleszeretett egy nála tíz esztendővel idősebb polgárlányba. A fiu tudja a módját is annak, hogy miképpen jár el a gavallér szíve választottjával. Hogy tudtára adja a leánynak szerelmét, bokrátt küldött neki. És még verset is mellélt a virághoz. A kisasszony azonban csak ennyit felelt: „Tulságosan fiatal és ostoba”. Fogta magát a pikkoló és agyonlőtte magát.

— **Adakozás.** Faludi Antal, a Nemzeti Színház derék művésze Lellen műkedvelői előadást rendezett jótékony célra. A nemes vállalkozás eredményeképpen a művész ma huszonöt koronát küldött hozzánk a Szűndei Gyermektelep-Egyesület javára. Az adományt rendezetési helyére juttatjuk.

— **A zoológus kongresszus.** Berlinből táviratozák: A zoológus kongresszus mai ülésén elhatározta, hogy legközelebb Bernben ül össze és elnökke közfelkiáltással Studor tanárt választotta. A kormány nevében Studt közoktatásügyi miniszter szerencsét kívánt a kongresszusnak további működéséhez, mire az elnök a kongresszust berekesztette.

— **Házasság.** Dr. Szántó Manó budapesti orvos eljegyezte Ring Stely kisasszonyt, dr. Ring Mór zsolnai királyi közjegyző leányát Korintczán.

Dr. Mucsy József eljegyezte Mayer Janka kisasszonyt Budapesten.

— **Celsius-e vagy Reaumur.** A belügyminiszter leiratban hívja föl a törvényhatóságok figyelmét azokra a bajokra és zavarokra, amelyek abból származnak, hogy amíg az orvosok, tudósok csaknem kizárólag a száz fokra osztott Celsius-féle hőmérőt használják, a közpapi életben a Reaumur-féle 80 fokos hőmérő van elterjedve. Mint hogy — ugymond — a miniszter — arról szó sem lehet, hogy a Reaumur-hőmérő használatát egyszerűen eltiltsa, föl hívja az összes hivatalokat, kórházakat, fürdőket stb., hogy akkor, ha a Reaumur-féle hőmérőket a használatra alkalmatlannokká válnak, újabb Celsius-féle hőmérőket szerzeszenek be, hogy így a jelzés egységessé váljék.

— **Időjárás.** Az Országos Meteorológiai Intézet jelentése szerint 1901. augusztus 16-ikán az időjárás sok helyütt esős, zivataros és meleg volt. Mindenütt zivataros esővel a mennyiség a következők: 1—5 mm. Ungvár, Selmeczbánya, Budapest, O-Gyalla, Eszék, Szolnok, Nagy-Lak, Zsombolya, Vajda-Hunyad. 5—10 mm. Magyar-Óvár, Herény. 10—20 mm. Pécs, Zombor. 20 mm. fölött Akna-Szalatina. Felhőszakadással eső volt Szentesen. Kárt okozó jégeső volt Akna-Szalatinán és Szentesen.

— **A svábhegyi szerelmi dráma.** Hölzel Viktor és Schmidt Emma holttestét a törvényszéki orvostani intézetbe vitték, azonban a család kérésére nem boncolták föl őket. Az öngyilkosság lett szerelmes párt holnap délután temetik el.

— **Halálos tévedés.** Nagy-Szalontáról táviratozák: Egy itteni orvos Olár Indriének jódintinktúrát irt. Tévedésből Olár az orvosságot külső használat helyett megitta, mire a beteg nagy kínok közt meghalt.

— **Az Ur nagy-hindi szolgája.** Nyitra vármegye Nagy-Hind községének plébánosa, egy Vízze Károly nevezetű főtisztelendő a mult héten igen rövid terminusra négy forintot kölcsönzött egy a falubeli nagyra szegény béres embernek, Mankoveczky Péternek. Ugy látszik azonban, hogy Mankoveczkynek sehogyse akart jobbra fordulni a sora. A pénz tudniillik nem adta meg idejében. Ezenközben gyász is érte a szegény embert. Ennek a hónapnak a tizedikén meghalt a három esztendő fiasokája. A szemük fénye, a dédelgetett kis fickó, ami csodálatosképpen urnak, parasztnak egyformán drága. Másnap elment a paphoz s megkérte, hogy temesse el a gyermeket. Az Ur Jezusnak nagy-hindi szolgája, a főtisztelendő ur éktelen dübbe jött arra a szemtelenségre, hogy Mankoveczky Péter nemcsak hogy a négy pengőt nem hozta el, hanem a halott kőlyköt is vele akarja eltemetni — s kidobta Mankoveczky Pétert az ajtón. Egyben kijelentette neki azt is, hogy csak akkor temeti el a gyermeket, ha megkapta a pénzt. A szegény ember fölhasználta pénzért a falut, azonban nem tudott összeszedni négy forintot. Másnap reggel tehát a templom ajtajában várta meg a feleségével egyetemben az Ur Jezus nagy-hindi szolgáját s most már az asszony is könyörgött a főtisztelendő urnak, hogy mondjon el egy imát a kis koporsó fölött. A könyörgésre a szavahiható tanak állította szerint — azt felelte a pap:

— Azt se bánom, ha összevagdaltjátok és megbabáljátok, de el nem temetem.

Miro hazament, valószínűleg azért, hogy szorgalmasan forgassa breviáriumát és egy-egy imát rebegen az Urhoz. A szegény ember pedig elment a községi jegyzőhöz tanácsért, hogy hát mi legyen most a már két nap óta halottan fekvő gyermekével. A jegyző azt a tanácsot adta neki, hogy ha negyvenyolc óra alatt nem temetné el a gyermeket a pap, temessék el maguk. Így is történt. A szegény ember megásta a sirt s az asszony beletemette a gyermeket és pedig haragszó nélkül, kántor nélkül, mert a plébános ur megtöltötte ezeknek az egyházi faktoroknak is a közreműködést. — A történetről különben jegyzőkönyvet vett föl az anyakönyvvezető hivatal és elküldte azt az alispánnak is.

— **Egy léghajó halála.** André, mikor híres észsarkari utazására indult, így szól:

— Ha két év multán semmi hírt sem hallani felőlünk, akkor föl lehet tenni, hogy szerencsétlenül jártunk.

Es Strindberg is, aki mesterével együtt ment a magas északra, ismételte ezt a mondatát:

— Ha két év multán nem térünk vissza, akkor — halottak vagyunk.

A harmadik utitárs, Fränkel nem üzent semmit, csak meghalt bajtársaival együtt, ami most már bizonyára teljesen kétségtelen, mivel július 11-ikén már négy esztendeje lett annak, hogy André-ék vakmerő légi utjakra indultak. Egy fiatalember halálát jelentik most Párisból. Ez a fiatalember az alig huszonnyolc esztendő Machuron, szintén léghajós, aki ugyszólván negyedik volt az elveszett léghajósok szövetségében.

Alexis Machuron unokaöccse a párisi ballonkísítőnek, Lachambrenek, akinek intézetéből került ki André léghajója, s ugyancsak ő csinálja Santos-Dumont léghajóját is. Machuron volt az, aki André felszállását intézte és az ő: „Fel!” szavára bocsátották el a léghajót. Machuron a nagybátyja intézetében képezte ki magát léghajósoknak és vagy százszor szállott fel Párisban. Ő vitte el a magasba legelőször Strindberget. André felszállásának idejében Lachambre beteg volt s azért küldte el öccsét, Machuront, aki aztán a léghajóba megöltötte. Amikor a léghajó felszállt, nagyon elkedvetlenedett. A léghajó kötele a sziklákon megakadt és egy háromszáz méter hosszú darab leszakadt belőle. Csak az vigasztalta, hogy hátha volt André-éknek egy tartalékkötele a léghajó csónakjában. Machuron sok fotográfiát készített az André-expedicióról és az egész vállalkozásról hatalmas értekezést is irt. Halálát tifuszos láz okozta.

— **Tánomulatság Nagy-Maroson.** A Hirlapírók Nyugdíjintézete javára tegnap Nagy-Maroson rendezett bazárral egybekötött tánomulatság kitünően sikerült. Előkelő és nagy közönség hullámzott a pazarul díszített sátrak között. Nyílt színpadon humoros előadások mulattatták az egybegyűlteket, kiknek soraiban több fővárosi notabilitás, egyetemi tanárok, művészek, festők is voltak. A bazáron közreműködtek és az est anyagi és erkölcsi sikerét a legnagyobb mértékben emelték: Pollitzer Margit és Vilma, Goldberger Irén és Olga, Kovács nővérek, Rédey Irma, Lévy Irén, Gunszt Lenke, Philip nővérek, Merényi Alice, Somogyi Biri és Weisz Joly kisasszonyok. Az első négyest 120 pár táncolta.

— **Egy hajó kiemelése.** Triesztből jelentik, hogy az elsőlyedt Szebeniko gőzöst nemsokára kiemelik a tengerből. Három nagy emelődarut hoztak erre a célra s ezek közül egyet a pólai haditengerészeti hatóság adott. A kiemelés munkálatainál több nagy szivattyu is működik.



— **A roueni végrendelet.** A roueni végrendelet, amelyben gróf Pierre-court Rouen városára hagyta örökségét, nagy örökségként fennmaradt, tudvaleg megmegtámadták az örökösök. Ami nem is valami nagy csuda, mert hat-hét milliónyi vagyontól esnek el. Az örökösök ügyvédje beadványában makoasul bizonyítja, hogy a végrendelet az erkölcsi telenséget támogatja. Erkölcsi telenséget azért, mert az örökösök csak a száz-ezer frank kedvéért fogtak házasságot kötni. De erkölcsi telenséget a dolog azért is, mert az orvosok szerint az örökösök betegek, többnyire tüdővészések, legjobb esetben nevraszténiások, gyorsan eláradnak, fejfájás gyötri őket. Egy párisi lap tudósítója meginterjúvolta az ügyvédet és megemlítette azt a hírt, hogy a roueni polgármester a végrendeletet inkább szelleme, mint betűje szerint értelmezi és nem egy örökös-párnak fog adni száz ezer frankot, hanem öt egész séges, erős párnak husz-harmincezer frankot. Erre a prókátort egyszerre nem félt már annyira az örökösök házasságától.

— **Ugy! — kiáltott fel, — ha Rouen városa megnyeri a pórt, kényszeríteni fogjuk, hogy az örökséget örökösöknek adja ki és a két különböző nemű pályanyertes örökösök bekegyeljen. Oltár elé kell lépniük, ha a férfi a Kaukázusból, az asszony pedig a leg-  
-több Afrikából való is.**

Az első örökös-pár jelentkezett a díjért. Hugonak hívják, Saint-Martinból, Franciaországból való; hosszsága két méter husz centiméter, sulya kétszázegy kiló, mindössze huszonnégy éves, tehát még német. Turinban eljegyzett egy két méter hosszú angol leánnyal.

— **Életunt uriaszony.** Herceg Gyuláné, született Reichl Irma, 24 éves fiatal asszony ma este kilenc óra után a keleti pályaudvar előtt a villamos vasút egyik kocsija elé vetette magát. A szerencsétlen asszonynak a kereké mindkét lábát összetörték, úgy hogy a mentők sulyosan sebesülve vitték a Rókus-kórházba. Szerencse, hogy a kalauz észrevette a dolgot s hamarosan ellenáramot adott. Ennek köszönhető, hogy a kocsi nem gázolta halálra a szerencsétlen asszonyt, aki maga mondta el *Pavlik* rendőrfelügyelőnek, hogy családjai bajai miatt akart megválni az élettől.

— **Hazatérő kívándorlók.** A kívándorlói statisztika sok elkedvetlenül adatot tár fel időnként immár rendszeresen. Az ország elvesztí sok munkás kezét, a legtöbbet menthetetlenül, örökre. A kívándorlás e keserves korában némi megnyugtatóssá hat az a leírás, amelyet Igló-Füred népéről küldtek be lapunkhoz. Igló-Füred a leírás szerint olyan falu, melynek ha ki is vándorol a népe, állandó összeköttetésben van otthonával s mihelyt csak módját éjt, vissza haza tér. Ime egy rész a színes leírásból: *Tócskák a falu lakói és bányászok; a férfinek nagyrésze Amerikába jár s az ott szerzett pénzt haza küldi családjának, itt rétet, kenyérfőző készült házaoskát szereznek. Ha már van annyijuk, a miből itt is megélik, haza jönnek pihenni és mesélnék fiaiknak Csikágóról, Uj-Yorkról. Akad itt olyan tót asszony is, akivel angolul lehet beszélni, s az egyik fia Olaszországban, a másik Amerikában született, ahol épp munkát találtak. De a szülei házhoz mind hívek maradnak az öreg visszatérnek pihenni, meghalni, az ifjak hazajönnek katonáskodni és megházasodni, mert hogy Amerikában nincs olyan szép tót-leány, mint Iglófüreden...*

Epp most vonul el az ablak előtt egy lakodalmas menet, karszt, túl menyecskeik avatják asszonnyá a menyasszonyt, ölelgetik, dédelgetik, énekelnek neki örvendezve bus tót dalokat, amiből négy elárvult cigánylegény húzza tüzesen a *Rakóci-induló*t. A vigasság nagy. Bejárják a fürdőtelepet táncolva, színes csoportban. Megszokták már, hogy lépten-nyomon egy-egy műkedvelő fotográfus szegezi rájuk a masináját és az uri nép szét viszi az ő képmásukat abba a nagy lényes világba, amiről ők semmit sem tudnak. Csak sejtik, hogy van valahol messze-messze valami gazdag vidék, ahonnan minden nyáron tündérszép asszonyok, csillagszemű lányok jönnek csipkébe, selyembe öltözve.

— **Halálos párba.** A Lipcse melletti Lotz falu közelében tegnap James Breit ügyvéd és Ettinger Richard stuttgarti jogász párviadalt vívtak, melyben Ettinger halálos sebet kapott, s legott meghalt.

— **A vihar áldozatai.** New-Orleansból táviratozák, hogy a bordeauxi vesztőház-állomáson tegnap a vihar ledöntött egy házat. A ház lakói közül 15 ember köztük 9 gyermek, vízbe fullt. Mobile városával tegnap óta megszakadt az összeköttetés.

— **Kiváló szerencse Töröknek.** A magyar királyi szabadalmazott osztályosjáték 4-ik osztályának húzása. Időző hó 13-án és 14-én több 5000 koronás nyereményt kivül a 30.000 koronás második nyereményt az országzerte ismert Török A. és Társa bankházában (Budapest, Váci-körtút 4.) nyerték a szerencsés vonók. Tudvaleg, hogy a 2-ik osztálynál 70.000, a 3-ik osztálynál 30.000 koronás nyereményt fizetett ki e bank vonóknak.

— **Jótkönyv ünnep Ós-Budavárában.** A fővárosi szegény gyermekkegyelet szombaton, a hó 17-ikén rendkívül lényes ünnepélyt rendez, *Szojyer* Ilonka a Magyar Színház primadonnájának, *Bilkéy* Irén, *Sziklay* Szeréna, *Almássy* Iza, *Sziklay* Kornél, *Németh* József és *Szentés* János közreműködésével. *Szojyer* Ilonkának szabadsága óta ez lesz első szereplése. A műsor felette szórakoztató számokból van összeválogatva. Egy Budapesten még ismeretlen eredetű amerikai tüzeltárs és nagyszabású tombola lesz kiemelkedő száma a mindenképp érdekesnek ígérkező estének.

— **Rendőri hírek.** Az éjszaka kigyuladt a Kápolna-utca 27. számú földszintes ház tetőzele és legett. A tüzet a X. kerületi tűzországoltotta el. — *Klemm* Ádám 17 éves kömvésinas pár nap óta eltűnt a Dráva-utca 6. szám alatt lévő lakásáról. A rendőrség keresi. — *Weisz* Zoltán 19 éves kereskedősegéd a Damjanich-utca végén, a villamos végállomás mellett az éjszaka négyezer egymástán magára lött. A kivonult mentők életveszélyes sebével a Rókusba vitték. Azt hiszik, hogy szerelmi bánat volt az öngyilkosságának az oka.

— **Cigányzene a Telefon Hírmondóban.** A Telefon Hírmondó előfizetőinek szórakoztatására ma este 8 órától 11 óráig cigányzenét fog közvetíteni. A cigányzene-átvitelt az Emke- és az Elite-kávéházból közvetíti a Hírmondó, ahol Zöldi Marci, illetve Kóczé Antal zenekara játszik. A zeneközvetítést azonban megszakítja 8 óra 15 perccor a főtárselőadás és 10-10 órakor az esti olvasás, melynek keretében az est folyamán érkező legújabb híreket olvassatják fel a beszélő újság szerkesztőség.

## Az országos dalosünnep.

Budapest, augusztus 16.

Nagy érdeklődés, lelkes tetszés mellett folyik az országos dalverseny Kassán. Igazi nemzeti ünnepé erősödött a nagy összejövetel Felső-Magyarország kedves városában, amelynek minden szepért hevül közönsége kitűnően érti a vendégszeretet művészetét. A mai nap eseményéről a következő tudósítás számol be:

Kassa, augusztus 16.

Reggel kilenc órakor tartotta meg az Országos Magyar Dalregyesület ünnepi közgyűlését a város háza dísztermében. A közgyűlés előtt a választmány értekezletet tartott, amelyen *Lung* György elnök előterjesztette a versenybírói bajai listát s azután sors-huzás útján meghatározták a versenyző dalosegyesületek sorrendjét. Aztán deputációt küldtek a dalosünnep két diszelnökéért, *Bubics* Zsigmond kassai püspökért és *Péchy* Zsigmond főispánért, továbbá a közoktatási kormány képviselőjéért, *Neményi* Imre kultuszminiszteri osztálytanácsosért.

Kérvéssel kilenc óra után jelentek meg a gyűlésen a diszelnökök és a miniszteri kiküldött s a gyűlés tagjai hosszas éljenzéssel fogadták őket.

*Lung* György elnök a dalosegyesületek budapesti központi bizottsága nevében zajos tetszéssel fogadott megleghangú beszédben mondott köszönetet a diszelnököknek odaadó fáradozásukért.

Ezután *Bubics* Zsigmond püspök a következő gyönyörű beszéddel fordult a dalosegyesületekhez:

(*Bubics* püspök a művészetéről.)

Örömmel fogadtam az Országos Magyar Dalregyesületnek kiküldöttéi által hozzám intézett azon megistelt felszólítását, hogy az egyesületnek ideai közgyűlését, mely az országos dalversenyt meg fogja előzni, mint diszelnök megnyissam. Örömmel, mondom, nemcsak azért, mert jól esik polgártársaink bizalmának így megistelt alakban való megnyilatkozása, de főképpen azért, mert nemcsak általaiban becsülöm nagyra a művészeteket hiszen még nem oly régen magam is mivelői közé tartoztam, s egyházi és egyéb hivatásos teendőim kivül ez édesítette meg életemet, de mert különös előszeretettel viscelettem az ének és a zeneművészet iránt is. Ifjúkoromban, persze ez régen volt, magam is műveltem a zenét, s ha ezt most nem is tehetem, szeretetem iránta megmaradt. A zeneművészet különféle ágai közül, bár nehéz azok közt értéket és becsre nézve jókatokat megállapítani, mégis nézetem szerint az ének, a vox humana, áll legmagasabban; mert míg a hangszereknél, legnek az azok még oly tökéletesek, kezeltessenek bár a legnagyobb művészieséggel, mégis van határa az érzések kifejezésének, addig az emberi hang ezeknek kifejezésében képes a legfinomabb árnyalatokra. Nem hiába mondják is, hogy az ének a legmagasabb és ima, mert még a profán költő szerint is szárnyai vannak és e szárnnyakon gyorsabban emelkednek az égbe. Az énekek ezt a magasatos voltát átérték már a régi pogány kor emberei is, kik nemcsak mulatozásai közt, hanem isteneik tiszteltetésére is zengedeztek énekekkel. Az énekek az emberi szívre, az emberi lélekre való magasatos és nemestítő hatású és az Isten tiszteltetésére való alkalmas voltát már az Istennek választott népe is felismerte; a királyi szolláros, Szent Dávid, valóságos mestere volt az énekeknek, melyet a szent hagyomány szerint ő maga kísért a hárfán, ezen a királyi hangszeren. Az új-szövetség vallása, a kereszténység ezt nem kevésbé felismerte és már az eső századokban éppen egyházi lérfüly. Nagy szent Gergely pápa volt az, ki elméletileg is rendszerbe szedte az ének művészetét, s hogy ezzel minő érdemes, minő örök becsű munkát végezt, mi sem bizonyítja jobban, minthogy a róla nevezett cantus Gregorianus, persze azóta is fejlesztve, tökéletesítve, még ma is egyik egész különleges

nagybecsű ága az énekművészetnek. De nincs is magasatosabb, lelket elbűvölőbb valami, mint hallani az értalan gyermekeknek vagy a jámbor hívő népnek szíve mélyéből fakadó dallamos éneket, midőn az a templomok ténseges ívei alatt megszólal s betölti az Isten házákat tágas csarnokait, s a hívő ember valóban úgy érzi, hogy szárnyai nőnek, melyekkel az Úr trónusáig emelkedik.

A vallásos ének tényleg a legnemestítőbb emberi művészetek egyike. A nagy zeneköltők nagyobbra vallásos emberek is voltak, még azok is, kik nem pusztán egyházi énekek és egyházi zene szerzésével foglalkoztak. Nem is szólván az egyházi rendhez tartozó énekszerzőkről, azok is, kik a világi rendből valók. Haydn, kit mi magyarok büszkén nevezhetünk a magunkénak, bár nem magyar földön született, de működése ehhez a földhöz kötötte, minden művének elejére oda írta e szótak: *Laus Deo!* *Diosért Istennek!* s mind ezzel végző: *Soli Deo gloria!* Egyedül Istennek dicsőség! Oratóriumai s egyéb egyházas, de sőt világius zenei alkotásai is magukon viselik nemcsak a legmagasabb művészieség bélyegét, de a tiszta és felemelő érzések egész skáláján vezetnek minket végig. O és méltó társai világi irányú alkotásai mellett sem mulasztották el az egyházi ének művelését is, sőt még azok is, kikre egyházunk szelleme, vallási tanai mellett nem hatathott oly mélyen, mondom, még ilyenek is, mint pl. a protestáns Bach, az egyházi ének terén nagyot alkotott, ha gondolataikon, eszméiken a keresztényi fel-felagást engedték uralkodni. A közép- és ujkor méltán nagynevű énekszerzőinek, mint *Josquin de Pruit*, *William Dufey*, *Ockenheim*, *Adrien Willaert*, ki *II. Lajos* királyunk udvari zenésze volt, *Claudius Goudimel* s ennek tanítványa *Palaestrina*, *Moralés Arcadelt*, tanítványa *Orlando Lasso*, s ennek tanítványa *Gregorio Allegri*, *Praetorius*, *Purcell* és másoknak életéből megragadja a buvártó figyelmét az a mozzanat hogy könnyebb erkölcsök mellett is megnevesültek, mikor vallásos énekek szerzésével foglalkoztak. Az ujkor leghatalmasabb és a régi zeneköltőket magasan tu szárnyaló *Wagner* *Richard*, az a szellemi óriás, teljesen világius tárgyú és irányú működése dacára is oly magasatos, a vallás, és pedig a katolikus vallás szellemétől áthatott műveket hozott létre, amelyeknek hangja és hangulata beleillik a templomba és *Lohengrin*, *Tannhäuser*, *Parsifal* és az *Apostolok* szeret lakomája" című munkáinak oly részletei vannak, melyeknél magasatosabbat, lelket emelőbbet sem *Palaestrina*, sem más egyházi zeneköltők nem irtak.

Ne csodálja tehát a Tisztelt közgyűlés azon fenntebb kijelentésemet, hogy örömmel engedtem azon felhívásnak, hogy a mai közgyűlést megnyissam és Önökhez tisztelt uraim néhány szót intézzek, mert hiszen én Önökben nem csupán az énekművészetnek általában, hanem az énekek mint szent, mint egyházi művészetnek mivelőit is tekintem.

De, a mondottak mellett magam is nem pusztán egyházi szempontból való jogosultságot ismerem el az énekművészetnek, hanem elismerem a világi énekek nemestítő, szívet, lelket képző hatásait is. Az ilyen énekre mondom a jelen német költő e szavakat:

Ott, holl az emberek ajka dalol, nyugton telepedj le,  
Mert csak a jó lélek lehet a dalba' vigaszt.

Művelődéstörténetünk megőrizte azt az adatot, hogy Szent Gellért püspök, midőn idegenből, Velenczéből hazánkba jött, a magyarok telepein átutazalában, gyönyörrel hallgatta a magyar nép énekeit, pedig ő, mint a zeneművészetben a tőkély magas fokán álló orsz nép sarja, kompetens bíró lehetett. Szép tehát a világi ének is, ha megmarad a tiszta művészieség légrében és oly érzelmeket juttat kifejezésre, melyek az emberi lélek jobb érzései közé tartoznak.

De van még egy szempont, tisztelt közgyűlés, amely előttem, ki minden ténykedésünket ebből a szempontból is vizsgálom, nem csekély jelentőségű és ez a hazafiság érzése. Az ének a hazaszeretnek szolgálatában a legnemesebb tényezőik egyike. Kell-e messze menem bizonyítékok keresésében? Hiszen Önök, kik az éneket művelik, vajmi jól tudják ezt. Hivatkozom-e a magyar szabadságeszmék küzdelmére a le'olyt századokban? Említsem-e, minő hatása volt a hazafias dalnak a szabadsághókök foggyveireire? S hogy ez így van, annak éppen napjaink szolgáltattak napnál fényesebb bizonyítékát, a mikor a Szózat, — tehát az igaz magyar hazafiságnak, ennek az anyaföldnek, melyen születünk, melyen élünk, s melyen meghalunk kell, szeretetére buzdító himnuszunk — költőjének szobrára, példatául rövid idő alatt, majd kétszázézer nékorára rugó üsszeget hordott össze ez az anyagiakban manapság oly szegény nemzet? De látjuk a hazafias dalnak és éneklésnek hatású más nemzeteknél is. Késébe nem vonható történelmi tény például, hogy a német birodalomnak egyesülését, a német hatalomnak megnevelését, a német szellemnek befolyását és terjedését talán semmi sem mozdította annyira elő, mint a német dalnak oly nagy mértékű és intenzív kultusza, amelyet a német dalárdák valóstítottak meg.

A magyar dalnak ezt a hatású nálunk még nem becsülük, még nem ismerték fel eléggé. Ez az Önök feladata, tisztelt uraim! E téren az Önök nagy, fontos és életbe vágó működésére van szükség. Műveljék tehát úgy saját körükben mint kifelé való hatásokban az énekek magasatos művészetét. Ezzel nemcsak Istennek tetsző, nemcsak a magyar nép lelkét nemestítő, de hazafias dolgot is végeznek. Bár sokat énekelnek és dalolnak az emberek ebből az országból, az éneket mint művészetet még nem emelték arra a polara, mely azt méltán megilleti. Hogy ez is megváltozzék, hogy az énekek mint általános hatású művészi eszközök értékét azok a körök is átérzezzék,



amelyektől függ, hogy úgy erkölcsi mint anyagi támogatásban részesüljön az éneklés művésze, sőt hogy az eddiginél nagyobb mértékben a nevelés és oktatás eszközevé is válják, az szintén az Önök működésének, fáradozásának szép és kivánatos feladatai közé tartozik. De ennek az elérése nem elegendő, hogy ahol egy sereg énekelni szerelő ember van, azok dalos társulatát szövetkezzenek, hanem szükséges, hogy nemes versenyre kelve, a művészetnek csak jó és szép termékeit énekelve, terjesztve, hassanak ama magasabb irány fejlesztésére, mely az Önök énekét a valódi művészet magaslatára emeli. Nem szabad e közben arról sem megfeledkezni, hogy ezen művészeti ágak is nemzetes irányt adjanak, mert olyan hatása az éneknek, a minőt az imént nemzeti szempontból jeleztem, csak akkor lesz, ha ez a művészet is magyar motívumokon épül fel.

Es most végezek, Tisztelt Közgyűlés. Örömmel üdvözlöm Önöket itt, Felső-Magyarország egykori, szabadságszerelő, magyaros érzésű fővárosában, melynek minden régi köve régi dicsőségről, régi küzdelmekről beszél, ahol megtalálják az Önök derék őseinek, a mi kedves Tinódi Sebestyénünknek emlékét, annak a háznak nyomát, melyet az ő itt tartózkodása tett reánk és minden jó magyarra nézve kegyeletes emlékeztetővé. Ez is lelkesítse, buzdítsa Önöket a szép művészetnek terén elérendő minél nagyobb, minél szebb, minél dicsőbb sikerekre. Ontson bátorságot Önökből és kitartást azon szép és nemes küzdelemre, melyről ennyire szótlan s melynek kizűrésében elsősorban Önökre vár. Versenyezzenek tovább is az eddigi szép sikerekkel az éneknek, a dalnak terén, mint ahogy ezt egykoron a dalárok tevők a középkor ilyen versenyein. Az egyik ilyen versen, bár abban a feldolgozott alakjában, melyben mi azt ismerjük, inkább a mesék régióiba tartozik, Henrik thüringiai óráról így szólítja versenyre a Wartburgba egybegyűlt dalárokat:

Fel, ti, dalárim! szóljon a varázsdal!  
A cél kitűzve van; int a habér,  
S előre is hálám vegyétek!

En is így szólók Önökhöz, tisztelt dalárok. Hogyba őseinket, e földet rázó viharokat, ama dicsőket kik legyverrel kezűkben, lelkesedésű szívűkben, es a szívők vérenek esméásával ezt a hazát nekünk megszerezték, dicsőség illeti, ugy dicsőség illeti az utódokat is, kik azt megtartják, dicsőség mindazokat, kik annak fennmaradásán közreműködnek; dicsőség Önöket is, kik szeretett fővárosunkból s az ország minden vidékeiről ide sereglettek, kik hasonlóan az ég madaraihoz, bár különféle hangokon, megbizonyítják előttünk, mily kellemes, mily szép a szívek nagy harmóniája, a lelkek összhangja, mely összetartani, boldogítani van hivata Magyarország lakosait, fenn tartani a magyar hazát s ezzel halhatatlanságot szerzeni neki.

Fel hát a versenyre, küzdjenek Önök a pálmáért! A legjobb fogja azt elnyerni, de ez ne kedvetlenítse el a többieket, mert az ily versenyben van ugyan győző, de legyőzött nincs, diszre méltó és érdemes az is, kinek nem sikerült a díj elnyerése.

Fel hát dalárim, szóljon a varázsdal! Az Országos Magyar Daláregyesület közgyűlését megnyitóm.

A költői lendületű, magasztos eszmékkel teli beszédet hosszas riadó éjlenés követte.

Ezután dr. Neményi Imre tartalmas beszéddel üdvözölte a dalosokat s fejtette ki a dal értékét. Felolvasták még a miniszterelnöknek a kormány tagjainak és az Országos Nemzeti Szövetségnek az ünnep rendezéséhez intézett levelét, Minthogy a dalos-verseny kezdete tizenegy órára volt kitűzve, Lung elnök a közgyűlést szombatra halasztotta. De előbb még megválasztották a zsűri tagjait. A daloskörök szavazatra jogosult képviselőinek votumát három tagu szavazatszedő-bizottság számlálta össze. Zsűri tagok lettek: Angyal Armand (59 szavazattal), Ernyei József (57), Imre Lőrinc (54), Kern Aurél (54), Stoll Károly (52), Sipos Antal (40). Póttagok lettek: Falk Zsigmond és Insztitorisz Kálmán.

A köztől dalverseny tizenegy órákor kezdődött a kassai szép színházban. A színház nézőterét zsúfolásig megtöltötte a város előkelő közönsége.

A versenyen huszonkét daloskör vett részt és pedig: Acélhang daloskör (Budapest), Aradi vagongyári munkások dalköre, Békéscsabai iparos-dalkör, Budapesti polgári dalkör, Danubius dalkör (Budapest), Debreceni munkás-dalárda, Ebredés daloskör (Budapest), Fővárosi férfi-dalgyesület, Ganz-gyári dalkör (Budapest), Kecskeméti városi dalárda, Kecskeméti polgári dalkör, Komáromi dalegyesület, Makói dalárda, Miskolci dalegyesület, Miskolci dal- és önképzőkör, Szegedi dalárda, Szegedi polgári dalegyesület, Szekesfejérvári déli vasuti dalegyesület, Szolnoki dalegyesület, Testvériség dalegyesület (Budapest), Tordai daloskör, Törekvés dalkör (Budapest), Ungvári dalárda.

Egymás után léptek elő a kijelölt daloskörök, előadva Lányi Ernőnek Posa Lajos versére írott pályanyertes dalát, amelynek címe: *A magyar nyelv*. A dél-élelt szereplő tiz dalos-egyesület magas nívón álló művészettel énekel. Délig a Ganz-gyári daloskör, a tordai daloskör és a kecskeméti polgári dalkör tűnt ki legjobban.

## UJ AESOPUS.

### A róka és a holló.

Nagy, lombos fának ágán ült a holló, Agon, mit a szél ide-oda hajtott, Kopott madár, a többihez hasonló — Csórében tartott egy darabka sajtot.

És jött a róka. „Jónapot, barátom, Nagyon örvendek, hogy ma újra látom.” Ezt mondta, s hozzátette szépen, Legszebb mosolylyal a világon: „Nagyon örvendek voltaképpen, Hogy itt találom önt az ágon. Tudtul adni régóta vágyam, Önnek, óh szép, legszebb madár, Hogy már nem ad nyugtot az ágyam, Nap-, s éjhszanta üre vágyom, Óh ékestartó csapodár. Mert ön a legszebb, ön a legjobb, Ön dalás, ön sohasé gyáva, Bátorabb, mint sas, szebb mint a páva, Gyorsabb, mint a leggyorsabb lecske — Óh, az az édes kis tejeske! Óh az az szárny! Óh az a láb! Óh az a csőr! megannyi csáb, Megannyi andalító szépség, Melytől bódul az embernépesség, Amulat, bámulat, csodálat! Holló úr, ön a legszebb állat, Elájulok, ahányszor látom, Csodás madár, bűvös barátom!”

Egy szuszra több tőle se télt, A róka kissé szünetelt.

Aztán folytatta: „Mindez semmi, Mert én muzikális vagyok, Hangnak, óh hangnak kéne lenni, Hangnak, mely vibrál, mely ragyog, Ha hangja volna, soha el nem Felejténém, óh szép szerelmem!

Ekkor a fának ágán, fenn, a holló, Agon, mit a szél ide-oda hajtott — Kopott madár, a többihez hasonló, Szépen — karma közé vette a sajtot.

És így szól: „Hogyne volna hangom, Az operánál dalolok, Kamararénekes a rangom, Ez régi és tudott dolog. Legyen bár nyár, vagy friss tavasz, Legyen bár itt a tél dere, Ön mindig, s mindenütt ravasz, De kissé rossz a módszere. Hizelgéssel — mily naivitás! — Semmire sem lehet ma menni, Hizelgésnél jobb a szidás, Csak aki szid, csak az kap enni. A kormányparti bármi hü, Nem tud manapság sokat kapni, Ki üt, ver, szúr, vág, csap, rüg, lü, Azt szükséges elhalgattatni. S álljon bár holnapig mint ör itt, Ön szavánalmas, szegény hüle, Én eszem meg a pusztadórít, S ön, édesem, most felstie. Sajtot szidásért kapni csak ma már, Ha szidott volna, adtam vón' belőle, Ön nem is róka, ön inkább számár.”

Aztán a sajttal elrepüle.

vetnek el s 100 koronáig büntethetők. A kihágási ügyekben elsőfokulag a kerületi előjáróság ítél, másodfokulag a székesfőváros tanácsa s végül a belügyminiszter.

(\*) **Inkompatibilis orvosok.** A székesfőváros közokmányaiban működő orvosok összejövetelén ügyben a tanács tudvalegőleg úgy döntött, hogy az illetőknek állásaik egyikéről augusztus hó végéig okvetlenül kell mondiokni. Az érdekeltek orvosok e határozat ellen a belügyi kormányhoz felebbeztek, mely — mint a *Politikai Értesítő* jelenti — döntött is e dologban és pedig a tanács határozata mellett, a felebbezést elutasítván. E döntés következtében több orvos kénytelen lesz lemondani inkompatibilis állásáról.

(\*) **A szőlőszeti állomás vízvezetése.** A II. kerületbeli központi szőlőszeti kiserelői állomás vizcső hálózatát a főváros hatósága csak olyan feltétellel volt hajlandó berendezni, ha a m. kir. kincstár, a 8350 korona költség 8 százaléknak megfelelő rendes kamatbiztosítást elvállalja. *Daranyi Ignác* ölművelésügyi miniszter most leiratot intézett a fővároshoz, amelyben megsürgelti a vízvezetési csövek lefektetését s egyszerűsind kéri a hatóságot, hogy álljon el a kamatbiztosításra vonatkozó követelésétől, amelyet magánosoktól ugyan méltán megkövetelhet, de közintézeteknek elegendhet.

(\*) **Pályázat tanítónői állásra.** Az Erzsébet-leányvárháznál üresedésben levő *osztálytanítónői* állásra a tanács pályázatot hirdet szeptember 15-iki határidővel. Esetleg betöltésre kerül ugyanott a választás helytán megüresedő segédtanítónői állás is.

(\*) **A házbérvédelem bovallása.** A házbérvédelem bevallására és a házősszeírásra vonatkozó adatok beszoállítására kitűzött határidő e hónap 31-vel járt volna le. Ezt a határidőt most a főváros egész területére nézve szeptember 8-ig hosszabbították meg.

(\*) **Élelmiszerek eladása.** A székesfőváros tanácsa megengedte, hogy a Rákóczi-terí-, István-terí-, Hunyady-terí-, Hold-utcai vásárcsarnokok és a belvárosi ledett vásár előtt reggelenként kocsikkal megjelenő vidéki termékek, reggel 5-től 8 óráig kicsinyben is árusíthatassak az élelmiszereket. Nyolc órától déli 12 óráig a kis mennyiségekben való adás-vétel ezeken a kisegítő időszakon tilos.

## SZÍNHÁZ, ZENE.

\*\* **Zaza.** Berton és Simon szenzációs színműve a *Zaza* ma este került bemutatásra a Fővárosi Nyári Színházban. A címszerepet a szerzők *Réjének* írták és ő diadalra vitte a darabot. Vagy négyezeröttszöt játszottá egymásután Párisban. Bécsben *Odillon* aratott nagy sikert ebben a szerepben. Ezeknek a sikereknek a híre előzte meg a darabot, amelynek bemutatására zsúfolásig megtöltötte a közönség a színházat. *Zazát*, a szerelmes örüemesillagot *T. Hadvik* Anna játszotta. Jeles kvalitású intelligens művész, de nem az a *star*, aki megbirkózhathék ennek a raffináltan kidolgozott szerepnek a nehézségeivel. Pedig ebben a darabban a *Zaza* az egyetlen szerep, ettől függ a siker. Voltak azonban kitűnően sikerült jelenetei és különösen a negyedik felvonásban játszott hatoságon. A toalettejei pazarok. A partnere *Pethes* volt, aki kedvetlenül, szintelenül játszotta a nem neki való szerepet. Kisebb szerepeikben ügyes alakításokat nyújtottak: *Krémér*, *Havassy*, *Krémerné*, *Erdei*, *Sebestény*, *Szentmiklósy*. Kedves volt *Rutz* Teruska, egy nyolc éves kis leánya, aki sok bájjal mondta el szerepét. A darabnak különösen a harmadik és a negyedik felvonása aratott nagy sikert. Ezek után *Makó* Lajos igazgatót, akinek ambíciója dicsőreget érdemel a darab bemutatásáért, többször hívták a lámpák elé. A kiállítás rendkívül diszes, a rendezés kitűnő volt. Nem ártana azonban a szöveg megrövidítése, mert a darabnak hosszadalmassága (négy óra hosszat játszózik) a siker rovására esik.

\*\* **Az Uránia megnyitása.** *Salomon* Ödön kitűnő darabjának, a *Monte Carlo* első előadásával holnap, szombaton nyílik meg az Uránia Színház. A darab főpróbája zenekarral és mozgólényekkel ma volt, ezuttal csupán a színház vezetősége jelenlétében. A mozgólények meglepő imitációi a monte-carói eseményeknek és jeleneteknek. Jegyek válthatók elővételi ár nélkül a színház pénztáránál.

\*\* **Magyar Színház.** A jövő hét legelején kezd új szezonját a *Magyar Színház*. Az első hét műsora a következő: Héttón: *New-York* színe. Kedden: *Aranylakodalom*. Szerdán: *Szulamit*. Csütörtökön: *Denevér*. Pénteken: *New-York* színe. Szombaton: *A kis ártatlan* (elsőzör).

\*\* **A Városigeti Színházban** holnap, szombaton *Dumas* *Kamélias hölgyét* adják. A főszerepeket *Feld Irén*, *Somló*, *Szepesi*, *Tallán*, *Mezei*, *Balla*, *Morvay*, *Bihari*, *Szentés* és *Csöreg* játsza. Vasárnap a király születése napja alkalmából diszeladás lesz. *Éljen a királyt* és a *Hymnus*zt adják elő az egész személyzettel. Ezt követi a *Svihadok* című operett. Vasárnap délután négy órákor a *Kamélias hölgy* kerül színpadra.

\*\* **A pozsonyi színészet rendezése.** Pozsonyból táviratozzák: A városi színügyi bizottság ma esti ülésében elhatározta, hogy a közgyűlésnek a színházkérdés megoldására Sopron városával létesítendő közösséget fogja javasolni. Pozsonyban október elsejé-

## FŐVÁROS.

(\*) **A jótékony intézetek.** A székesfőváros tanácsa, abból a szempontból, hogy a közjótékonyági intézeteket a kellő módon ellenőriztesse, szabályrendeletet dolgoztatott ki, amely közelébb a közjótékonyági bizottság s aztán a közgyűlés elé kerül. A szabályrendelet főbb intézkedései a következők:

Minden jótékonyági egyesület a helyiségét s az ügyek vezetőjének a nevét, az intézet működésének megkezdésétől számított nyolc nap alatt köteles az illetékes előjáróságnak bejelenteni. Be kell mutatni az egyesületnek az előjáróságnak a zárószámadataikat, mérlegüket és költségelőirányzatukat, az ezek megállapításától számított harminc nap alatt. Nyilvános gyűjtések a főváros területén csak polgármesteri engedély alapján végezhetők. Az egyesület működésének a felligvesztése, az előjáróság javaslatára, a belügyminiszter utján történik. Az előjáróság bármikor is megvizsgálhatja a közjótékonyági egyesület ügykezelését és vagyoni állapotát. Amennyiben az egyesületek áthágnák a szabályrendelet határozatait, kihágást kö-



től január 15-ig játszanak magyarul, azután április végéig Sopronban. A pozsonyi nyári színházat vagy a német színgazgató veheti át, vagy pedig pályázatot hirdetnek rá. A magyar igazgató szeptember 15-én is kezdheti az előadásokat. A kormánytól az Opera és a Nemzeti Színház növédekének közreműködését, továbbá anyagi támogatást és a magyar társulatnak nyárára való elátását fogják kérni, amit illetékes helyről már kilátásba is helyeztek azon esetre, ha a kétnyelvű rendszernek Pozsonyban véget vetnek.

**\*\* Külföldi vélemény Relle szubvenciójáról.**  
A müncheni *Allgemeine Zeitung* legutóbbi számában fűgét mutat a magyar sovinsztáknak. A derék német újságnak szörnyen íáj, hogy a pozsonyi színgazgatótól, Relle Iván urtól megvonták a szubvenciót. De ki vonta meg a szubvenciót? És miért vonattott meg a szubvenció? Erre a két kérdésre vonatkozólag ezt a felvilágosítást adja a müncheni újság olvasóinak:

A magyar közoktatásiügyi miniszter elég kicsinyes volt, engedett a sovinsztáktól szorongatásának és megvonta a direktortól a szubvenciót, amelyet azért kapott, hogy a drága német előadásokat fenntarthassa.

Ime, mire a belügyminiszternek a magyar előadások fenntartása végett engedélyezett szubvenció megvonásáról szóló rendelkezése Münchenbe jut, mi csoda csodabogár áll a külföld előtt! Mindez pedig azért van, mert a félhivatalos *Magyar Távirati Iroda* fölületesen referál a külföldnek oly dolgokról, amelyeket különben is szeretnek kint féltelmagyarázni. Így most a *Magyar Távirati Iroda* érdemei közé sorozhatja azt is, hogy a müncheni újságolvasó a magyar kormányról azt a képtelenséget tudja, mintha drága pénzt adott volna valaha a német előadások fenntartására.

**\*\* Magyar hegedűművész a külföldön.** Wiesbadenben és Spaaban legutóbb nagy sikert aratott Hegedűs Ferenc, a jeles fiatal hegedűművész. Bach Airejét, Vieuxtemps D-moll hangversenyét, Paganini variációit Rossini Mozesének egy témája fölött briliáns technikával, feltűnő művészi készséggel játszotta. Az odaváló lapok rendkívül dícsérik a fiatal hegedűművészt nagy talentumát, amelynek jövőjéhez sok reményt liúznek.

**\*\* Művész-ost Leányfalván.** A leányfalusi kaszinó tegnap este fényesen sikerült művész-estélyt rendezett a M. Kir. Operaház több tagjának részvételével. Az Operaház Apolló-férfikara szép énekével zajos tapsokra ragadta a közönséget. *Krenner* Angela precíz zongorajátéka nagyon tetszett. *Várdy* Sándor az Operaház tagja kurucdalokat énekelt, *Hegedűs* Ferenc pedig a *Kornevili* harangok-ból *Gáspár* apó dalát. *Kösa* József operaházi tag magyar népdalait a lelkes közönség többször megismételte. Az énekzámokat *Benkő* Henrik az Opera karnagya kísérte zongorán. A művész-estét táncmulatság jelezte be, melyen ott voltak:

*Asszonyok:* Bellaágh Lászlóné, dr. Héder Lajosné, Tátr Gyuláné, Cziráki Gyuláné, dr. Bradach Antáné, özv. Dechan Artúrné, Kun Béláné, Szemes Gyuláné, dr. Kesztis Antáné, Eder Odónné, Zöldi Mártónné, Szokolyi Béláné, Schöberl Robertné, dr. Hubai Károlyné, Gross Alajosné, Gabriel Károlyné, Heindl Aladárné, Feleky Andorné, dr. Kremer Józsefné, Köhler Istvánné, Dumtsa Gyuláné, Brooser Mórné (Kassa), Benyács Károlyné, Jónás Károlyné, Kuller Józsefné, dr. Hoor Tempis Mórné, özv. Hoor Mórné, Pintér Gyuláné, Alszehy Kálmáné, özv. Eisner Jánosné, özv. Dobner Rudolfné, Hegedűs Gyuláné.

*Leányok:* Gombar Irénke, Sárkány Erszike (Pilis), Biró Irénke, Zöldi Tilda, Elza és Vilma, Krenner Angela, Szokolyi Vali, Lindtner Mariska, Gabriel Mariska, Specht Ilonka, Eder Gabriella, Kuller Sziszi, Kuller Nusi, Pintér Margit, Falkovits Mariska és Janka, Dobner Elvira.

## Monte-Carlo és a Riviéra.

— Szerző a darabjáról. —

Budapest, augusztus 16.

Február ötödikén hagytam el a fővárost. Olyan ködös, olyan nyirkos volt az Erzsébet-körút és két nappal később már olasz szalmakalap volt a fejemen, és vidáman sétálgattam a san-remo-i tengerparton. Könnyű nyári ruha volt rajtam, mert úgy tűzött mi ránk a nap, mint odahaza szeptember elején. Pompás ebédutáni hangulatban voltunk. Ugy éreztem magam, mint a gyermek, akit csupa édességgel halmoznak el. Egyszerre Mistral-szél kerekedett és észre se vettem a Riviérának eme förtelmes esti hőhárját. Meghültem, de nem akartam elhinni, hiszen az volt a céloom, hogy belessem magam a nagyvilági életbe, és kihámozzam magamnak mindazt, ami a nizzai, ami a monte-carlo-i élet zajos hullámaiban tanulságos és érdekes.

Az Uránia-színház bizta reám e könnyű, és mégis veszedelmes feladatot. Könnyű, mert Nizzában és Monte-Carloban, miden tanulságos, és minden érdekes. Veszedelmes, mert tisztán anyagszerzés végett ittam én is az életnek itt oly nektárizú poharából. Talán többet ittam, mint amennyit rám rött e köteletség. Harcoltam én is a konfetiészetben a nizzai avenue de la Gareon. Ismeretlen leányok és asszonyok teli dobták a számát, a nyakamat, színes papirszeletekkel. Vitézül küzdöttem a promenád des Anglais-n a nagy virágosában, és egy hatalmas

ibolyacsokor majd, hogy agyon nem zuzta a bal szememet. Vörös dominoban jelentem meg a nizzai kaszinó híres *veglione* estélyein, (az urak vörösbőben, a hölgyek sárgában tartoztak megjelenni.)

Azonkívül pedig mindennap vonatra ültem és bementem a monte-carlo-i kaszinóba.

Hatvan napon át, szinte pihenés nélkül néztem a játékosok közönségét. És miért tagadjam, soha sem voltam Tartuffe híve, játszottam magam is. Ha vesztettem, a Café de Parisban buslakodtam egy csöszöcsokoládé mellett. Ott üldögélt éhesen és bosszusan száz meg száz irakkos meg smokingos idegen, akik az összes egyházak legnagyobb átkaival sujtották a monacoi fejedelmet, meg a játékbankot.

— Számár az, aki többé erre a vágóhídra viszi a pénzét! mondották fennhangon.

És másnap mind számár volt, — velem együtt. Ha nyertem, a *Ciro* éttermeibe kerültem a jobb szomszédóm Vanderbiltné, a bal szomszédóm Mackay vasuti király volt.

Oh, megismerkedtem a monte-carlo-i nőkkel is. Még most sem tudom elfelejteni azt a magas, kékszemű, feketefürűtű délamerikai énekesnőt, aki a trente et quarantine-teremben az első bemutatás után egy aranyat kért — vacsorára!

Ott voltam én is a monte-carlo-i nők házi bálján, amely olyan hajnali orgiává élesedett, amilyenről a néhai szodomaini írótsáim sem tudtak volna beszámolni.

Szinte összeliptort a sok benyomás a földi paradicsomnak annyit új meg új bohóságán. Mindezekről kis dióhéjat faragtam az Uránia-Színház számára és átadtam Szana Tamás igazgatónak, a jóízű esztetikusknak.

Szana Tamás mindent jóvá hagyott, csupán a monte-carlo-i nők ismertetésének egy részét törölte, hogy a szombati premieren még Zirzen Janka nővendékei is pirulás nélkül meghallgatták.

Ennyit a szövegről. — Ami a képeket illeti, talán soha annyit b'aja nem volt egyetlen szerzőnek sem, mint nekem.

Hisz a játékbank igazgatósága megtagadta tőlem a játéktérnek felényképeztetését. *Basch* Gyula festő-barátomnak még azt sem engedték meg, hogy a monte-carlo-i kaszinó ruhatárában hagyja a Kodak-féle fotografáló gépét. És mily nehezen jutottam a monacoi fejedelem, meg Alice fejedelemasszony arokképezé. Ezek az urak nem szeretik, ha toll alá, a nagyközönség elé kerülnek.

Hogy az öngyilkosok temetőjének hűsége fényképe most az Uránia tulajdona, ez tisztán *Basch* Gyula érdeme, akivel együtt megmásztuk a monacoi sziklacsucst, míg girbe-görbe kavicsos uton oda kerültünk. E fényképek minden Zolánál jobban beszélnek...

Hiszen boldog az az író, aki ennyi gazdag témánál fantáziához is folyamodik. Hisz itt maga a valóság csupa fantázia.

Engedelmet kérek. Nem vagyok szentimentális. De volt egy nagyon rossz napom Monte-Carloban. Beteg lettem, rossz kedvemben játszottam és — nyertem. Nyertem, és oly szomoró voltam. Ott ültem a kaszinó pálmakertjében, lenéztem a tengerre. Azt hittem, hogy mindez csupa színházi dekoráció.

Nem tudtam sem enni, sem inni. Nem volt a pénzemnek semmi öröme. Siettem haza Budapestre, és vittek a Vöröskereszt-kórházba. — Küzdöttem élet és halál közt. A jóságos Róza néni és Józsa néni éjjel-nappal virrasztottak ágyam mellett.

Onnan íelholtam kerültem a Margitszigetre. Most pedig, ha holnap este a közönség elé lépek és elolvasom élemlényeimet a Riviéráról, — engedjék meg, hogy én is beállva publikumnak, hosszasan nézzem a vászonra vetett palmaerdőket és tengerpartot.

Igazi Rivierának fogom nézni mind a kétszáz képet, — mert egészséges vagyok.

Mély hálával hajlom meg orvosaim előtt. Az Uránia-Színháznak pedig köszönettel adom vissza a mandátumot: — veszedelmesebb feladatot soha nem teljesítettem életemben.

Salamon Ödön.

## MŰVÉSZET.

□ **Van Dyck-másolat a Benczur iskolában.** A közoktatásiügyi kormány évente a festő mesteriskola egy-egy növendékét külföldi tanulmányra küldi ki. Az idén Nagy Zsigmondot, Benczur egyik kiváló tanítványát tüntette ki a kormány és hat hétre Hollandiába küldte. Ez idő alatt a jeles tehetségű festőművész felkereste a különböző múzeumokat és különösen Rembrandt és Van Dyck műveit tette tanulmány tárgyává, s le is másolta Van Dycknek az antwerpeni múzeumban levő *Pieta* című képét. A másolat szak-

értők véleménye szerint oly hü, hogy az eredeti hátását tükrözi vissza. A becses mű a mesteriskola tulajdona marad.

□ **Berde Mózes mellszobra.** A nagylelkű székely nábobnak, ki százezrekre rugó vagyonát a kolozsvári unitárius egyház számára hagyományozta, emlékére mellszoborban örökíti meg a bálás unitárius egyház. A szobrot bronzba öntve architektónikus talpazaton az új unitárius gimnázium előcsarnokában állítják föl s a leleplezés az új gimnázium megnyitásával egyidőben fog megtörténni szeptember 15-én. A szobrot *Margó* Ede szobrászunk mintázta.

## VIDÉK.

— **A vidék bejelentő hivatalai.** A vidéki bejelentő hivatalok ügyét végre a belügyi kormány rendezni fogja. Széll Kálmán belügyminiszter ugyanis rendeletet küldött a törvényhatóságokhoz, a vidéki bejelentő hivatalok föllállítására vonatkozólag. A belügyminiszteri rendelet szabályozza az idegenek bejelentését is. Ezentul a városba érkező minden idegent huszonnyórán belül a rendőrkapitányi hivatalban, a községekbe érkezőket pedig a községi elüljáróságnál be kell jelenteni.

— **(Máramaros vármegye)** törvényhatósági bizottsága e hó 14-én báró *Rosner* Ervin főispán elnöklése mellett rendkívüli közgyűlést tartott. Az elnök főispán kegyeletes szavakban emlékezett meg *Szilágyi* Dezsőről, akinek emlékét jegyzőkönyvben örökítették meg. Együttá meleg hangon részvételt intétek az elhunyt nagyember rokonához, *Csalóth* Ferenc kuriai tanácselnökhez. A közgyűlés ezután 25.000 koronát szavazott meg a dunaföldvár-szarmat-técső-tarcsi transzverzális kútút építésére. A közgyűlés végül elhatározta, hogy feliratban mond köszönetet *Széll* Kálmán miniszterelnöknek a törvényhatósági tisztviselők utazási-és irodaátalányának felemeléséért.

## Nyíltér.

## Grác! Szanatorium Grác! Meerscheinschloss

Idégbetegeknek, tüdőbetegeknek és mórdu-betegeknek. Lezujaab gyógyberendezések, kombinált villamos fényfürők, hízási és más individuális tápláló-gyógymód. Képes prospektusok ingyen.

Régi olajfestmények.

## A Moretti-féle olajfestmény

Sanatorium Grác! Szanatorium Grác! Meerscheinschloss. Restaurálás műintézet, VII. ker., Csömör-út 56. szám alatt létező. Ott régi olajfestmények restauráltak.

(Az e rovat alatt közöltettek nem tartalmáért, sem alakjáért, nem felelős a szerkesztőség.)

## SPORT.

• **Nyári löversenyek.** Mint nagy esetek előestéje, aprób szennációkból áll a holnapi program. Egészen kis eladóversenyek és handikapek közt egy 4000 koronás államdíj, melyért 2-3 ló fut és egy 10.000 koronás kísérleti verseny, ez minden; a többi verseny leg-eljebb fogadási szempontból lehet érdekes, sportértéke egyiknek sincs. A nap főszáma a kísérleti verseny, mely 2 és 3 éves lovak kísérleti versenye szokott lenni, ezuttal talán nem is fog a nevének megfelelni, mert nincs kizárva, hogy 3 éves ló nem fut s így a kétévés klasszis egymás közt dönti el a küzdelmet. Legszámbavehetőbb ellenfelek *Macca*, *Kunibert* és *Soubise*. Az államdíjat alig lehet elvenni *Sobritól*, míg a czinkotai díj előrelátható nagy feldjéből alighanem *Mayor* fog győztesnek kikerülni *Blockade* és *Nesze* előtt. A tikeket holnapra itt adjuk:

I. *Calvacanti* — *Famulus*.

II. *Szemere* ist. — *Söllinger* ist.

III. *Sobri* — *Kartal*.

IV. *Philister* — *Sellő*.

V. *Macca* — *Kunibert*.

VI. *Fakati* — *Békes*.

VII. *Major* — *Blockade*.

• **Nemzetközi kerékpárszerzés.** A vasárnapi nemzetközi kerékpárszerzés több érdekes újdonságot fog nyújtani a sportközönségnek. A nap fővonzóerejét az augusztusi nagydíj döntőutama fogja képezni. Ebben a versenyben a cseh *Jehlicka* és *Hirsche* mérik össze ugra erejüket *Biharyval*, *Herceggel*, *Simoval* és *Czeinerrel*. A nemzetközi sprintversenyben indulni fog *Veitruha* is, az idei világbajnokság második helyezettje. A kitűnő verseny megjelensége mindenesetre nagy vonzerőt fog gyakorolni a közönségre, éppen úgy mint *Gerger* Ferenc, Európa bajnokának szereplése a 25 kilométeres versenyben. A jeles versenyző, aki megnyerte 1895-ben a bordeaux-párisi távversenyt, három éve visszavonult a versenyzéstől, most azonban újra kitűnő kondícióban lévén, újra versenyezni fog, jó motor-vezetéssel. A versenyrendezéséért a



hátralevő versenyeken páholyokat is fog a közönség részére ientartani.

• **Utolsó fogadások.** A keddi szentzáciora, a Szent István-díjra *Esticsillag* és *Ritka II.* egyformán kétszeres pénzzel favoritok. Utánuk *Mindég* következik 4, *Façon* 5, *Attila* 6-szoros pénzzel.

• **A Nyári kísérleti verseny eredményét** mind azok, akik nem mehettek ki a versenyterre, legamárabb a Telefon Hírmondó után tudhatják meg, mert a Hírmondó kiküldött tudósítójának telefonjelentése alapján két futamonként közvetlenül a futatok után részletes eredményt olvastak fel. A versenyeredmények foliozására kétszeres riadójellet hívja fel előfizetői figyelmét a beszélő újság.

## TÖRVÉNYSZÉK.

§§ **Óra és pásztoróra.** Igazi mesterségét már régen elfelejtette *Bereczk* Mihály, a rákospalotai fuvaros. Régebben jól ment dolga, de a sok vicinális megrontotta a fuvarosok keresetét s *Bereczk* Mihály is tönkrement. Szép asszony feleségnek pedig sok pénz kellett s a fuvaros ezért még bünye is vetemedett. Csalás és okirathamisításért csukták be s a felesége azalatt bőven vizsgálatodott más udvarlókkkal. Az idén február 1-én *Czinkota József* vette be a szép asszony szíve várát, de a hódításnak megadta az árát, mert eltűnt az ezüstórája. Mikor észrevette, följelentést tett *Bereczkné* ellen s az óra csakugyan előkerült. A pásztoróra után a kis kettyegő jármű egyenest a börtönbe vándorolt: *Bereczkné* vitte el a rab urának. *Bereczk* elfogadta a pásztoróráért vizsgálatul az ezüstórát s így került ma a börtönből újra a pestvidéki törvényszék elé orgazdaság vétsége miatt. Mellette ült a vádlottak padján lopás büntetével vádolva a felesége. A szép asszony *Verébelyi* elnök kérdésére elmondta az ezüstóra történetét s hangoztatta, hogy ő az órát ajándékba kapta *Czinkota Józseftől*. A rabtérj így védekezett:

— Megtartottam az órát, mert úgy gondoltam, ez vezet rá a csábító nyomára.

A törvényszék elfogadta a védekezést és a férjet fölmentette. A szép asszonynak nem hitt azonban, hanem lopás büntetést hat hónapi börtönre ítélte. Az ítélet jogerőssé lett.

§§ **Szép leány a vendéglőben.** *Zsigis* István olasz-iskolai földművelés és *Spisák* János kertész többször megfordultak *Führer* Miksa vendéglős helyiségében. Nem is annyira az italért mentek oda, mint inkább egy csinos leány kedvéért, aki ott szolgált a vendéglőnél. A két jó barát addig járt a vendéglőbe, míg mind a ketten megszerették a leányt, aki azonban jobban vonzódott a fiatalabb *Spisákhöz*. Az idén, március hetedikén este, amikor munkából hazafelé mentek, megint betértek a vendéglőbe. A leány ott forgolódott *Spisák* körül, aki gúnyosan szóló vetélytársának:

— Látod-e, *Julesa* jobban szeret engem, mint téged!

— Azért mégis az enyém lesz! felelt *Zsigis*.

— Majd elvállik, nevette *Spisák*.  
— Ha akarom, ma este már kiültek a nyeregből! — szóló *Zsigis*, s a leány szobájának az ajtajából kihuzta a kulcsot.

*Spisák* erre meg akarta ütni a vetélytársát, aki hirtelen kirántotta zsebéből az oltókését s nyakon szurta vele *Spisákot*, aki három hét múlva meghalt. A sátoraljnyelvi esküdtségi halált okozott súlyos testi sértést *öt évi fegyházra* ítélte *Zsigist*, aki megnyugodott az ítéletben. A védő semmisségi panaszát ma a legfelső bíróság *Hammersberg* Jenő koronaügyész indítványára elutasította.

§§ **Munkáshalál.** *Szandányi* József váci kubikos és *Steiner* Miksa szatócs ezélt három esztendővel szerződést kötöttek a *Lówy-féle* téglagyárral, hogy agyagbányáját ők fogják kiaknázni s az anyagot a téglagyárba szállítják. Együttal kötelezték magukat, hogy minden lehető elkövetnek arra, hogy a munkások testi épsége hibát ne szenvedjen. 1898 január 3-án azonban ennek ellenére megtörtént, hogy az agyagföld ásás közben beomlott s maga alá temette az ott dolgozó *Szandányi* Ferenc napszámot. Mint a vizsgálat során kitűnt, a bajt az okozta, hogy a földet nem lejtősen, hanem egyenesen ásták alá. A pestvidéki törvényszék gondatlanságból okozott emberölésért *Szandányit* két hónapi fegyházra, *Steinert* az enyhítő 92. szakasz alkalmazásával négy-száz korona pénzbüntetésre ítélte, egyuttal kétezer korona kártérítés megtérítésére kötelezte a vádlottakat. A budapesti tábla *Steinert* fölmentette a vád alól, a kártérítési összeget pedig ezer koronára szállította le. A Kuria szüneti tanácsa ma a törvényszék ítéletét erősítette meg, azzal a változtatással, hogy szintén csak ezer korona kártérítést állapított meg az agyonnyomott munkás özvegyének.

§§ **Kilósón a más nevére.** *Sarvánszky* Mihály bányei napszámos fura módon szerzett magának 1200 koronát. A múlt év október 8-án elment a Monor kerületi takarékpénztárhoz s itt magát íj. *Galambos* Pál bányei lakosnak adta ki. Egyben előterjesztette jövelele célját is: egy 1200 koronás váltó leszámoltatását. A váltón íj. *Galambos* Pál volt az elfogadó, *Galambos* Pálné a kibocsátó és *Dudás* János a forgató. Bemutatott ezenkívül egy nyilatkozatot is, amelyben íj. *Galambos* Pál megengedi a zálogjog bekebelezését. A takarékpénztár a váltót leszámította s a zálogjogot a kölcsönösszeg erejéig betáblázta íj. *Galambos* Pál ingatlanaira. Néhány hónap múlva derült ki a

napszámos turpissága, akkor amikor a takarékpénztár figyelmeztette *Galambos* Pált váltó a lejáráására. A gyamu mindjárt *Sarvánszky* Mihályra irányult, mert feltűnő költekezésével magára vonta az egész falu figyelmét. A csendőrség letartóztatta s mindjárt az első kihallgatása alkalmával beismerte tettét. Közokirathamisítás büntetével vádolva állott ma a pestvidéki büntető-törvényszék előtt. A tárgyaláson, amelyen *Verébelyi* táblai bíró elnököt. *Sarvánszky* ismételve beismerte tettét, mire a törvényszék dr. *Mikovics* alügyész vádjá után elítélte 2 évi fegyházra. Az elítelt felebbezett.

## TÁVIRATOK.

**Bécs**, augusztus 16. Távirati jelentés szerint a *Donau* osztrák-magyar hadihajó négy napra Adenbe érkezett. A hajón minden rendben van.

**Bécs**, augusztus 16. *Koerber* miniszterelnök Ischlből Bécsbe érkezett.

**Kömburg**, augusztus 16. *Alexandra* angol királyné *Viktória* hercegnővel ma reggel Hamburgon át Kopenhágába utazott. *Eduárd* király, aki még néhány hétig itt marad, kikísérte őket a pályaudvarra.

**Fétérvár**, augusztus 16. *Mihajlovics Sándor* nagyherceg neje, *Alexandrovna Xenia* nagyhercegnő tegnap fiugyermekeket szült, aki a kereszttségben *Dimitrij* nevet kapta.

**Páris**, augusztus 16. A hivatalos lap holnap két dekrétumot fog közölni az egyesületi törvény végrehajtása tárgyában.

**Páris**, augusztus 16. A Havas-ügynökség jelenti Tokióból: *Vovron* tábornok és a francia tiszték, akik most utban vannak Franciaország felé, ittéltek alatt a kormány vendégei voltak. Tiszteletükre estélyeket és fényes ünnepélyeket rendeztek.

**Belgrád**, augusztus 16. *Miljkovic* Taheda műszaki ezredest hadügyminiszterre nevezték ki.

**Konstantinápoly**, augusztus 16. Azt a híresztelést, hogy a rakodópart kérdésében a tárgyalások ismét kedvezőtlenül fordultak, megcáfolják azzal a megjegyzéssel, hogy a tárgyalás zavartalanul folyik.

**Szofia**, augusztus 16. A bolgár távirati ügynökség teljesen alaptalannak nyilvánítja egyes külföldi lapoknak azt a jelentését, hogy *Karavolov* miniszterelnök és *Danev* külügyminiszter között nézeteltérés támadt. A kabinet tagjai minden fontos kérdésben teljesen egyetértenek.

**Madrid**, augusztus 16. *Canovas del Castillo* özvegye meghalt.

### A német vámtarifa.

**Bécs**, augusztus 16. A mező- és erdőgazdasági érdekeknek a kereskedelmi szerződések megkötése alkalmával való megvédésére kiküldött osztrák központi bizottság állandó választmányja tegnapi ülésén egyhangulag elhatározta, hogy tekintettel az új német vámtarifára, amely változtatlan elfogadása esetén Ausztria mező- és erdőgazdasági kivitelét Németországba egyes termékekben nagyon megnövekedtetné, sőt részben lehetetlenné is tenné, sürgősen megkéri a kormányt, hogy e veszedelem elhárítása végett hasonlóan, hogy annak idején a szerződési tárgyalások alkalmával a főemelt vámtételeket Ausztria-Magyarországgal szemben megfelelően mérsékeljék vagy Ausztria-Magyarország javára a differenciális eljárást alkalmazzák.

### Az ir szabadságért.

**London**, augusztus 16. A *Reuter*-ügynökség jelenti Chicagoból: Az amerikai irek tegnap délután gyűlést tartottak, amelyen mintegy 4000 ember volt jelen. A gyűlésen heves beszédek hangzottak el Irország szabadságáért. Az egyik szónok *Dawitts* Mihály azt mondta, hogy minden dollárért, amelyet az Egyesült-Államokban az irek ügyéért gyűjtenek, Irországtól ottét fog adni. A boerokról azt mondta, hogy legyőzhetednek. Egy másik gyűlésen olyan határozati javaslatot fogadtak el, amelyben a gyűlés bizalmát fejezi ki az ir-ügy irországi vezetői iránt és bámulatát és rokonszenvét a boerok iránt. Néhány szónok erőszakos fellépést követelt Irországi felszabadítás érdekében. Azt mondták, hogy Anglia nagyobb városait fel kellene gyújtani, hogy ezzel kedvező alkalmat nyerjenek az irek felkelésére. Az ireknek fegyterrel kellene jogaikat védeniük.

### A kínai bonyodalom.

**Berlin**, augusztus 16. A pekingi jegyzőkönyvet az összes hatalmak aláírták a kínai kormányban.

**Peking**, augusztus 16. A követek aláírták a békejegyzőkönyv ideiglenes tervezetét, hogy ezzel rábírájk kormányait, hogy többé ne tegyenek rajta változást. A követek azt hiszik, hogy kedden a kínai meghatalmazottakkal együtt aláírhatják a békejegyzőkönyveket.

**Páris**, augusztus 16. A Havas-ügynökség jelenti Pekingből: Az Ösök Palotáját, amelyet eddig francia

csapatok tartottak megszállva, tegnapelőtt a benne lévő értékes tárgyakkal együtt visszaadták a kínaiaknak.

### Az angol alsóházól.

**London**, augusztus 16. Az alsóház mai ülésén a *Globe* szerkesztője és kiadója megjelent a házban a korlát előtt. Mindketteken néhány szóval sajnálkozásuk kifejezése mellett bocsánatot kértek azért a oikkért, amelyben az ir képviselőket megvesztegetéssel vádolták. *John Redmond* nem tartja elégségesnek a bocsánatkérést, mire a vádlottak a gyanúsítást vissza is vonják. A ház azután a kincstár első lordjának indítványára egyhangulag elhatározta, hogy az elnök intse meg a vádlottakat, mert megsértették a Ház kiváltságait. Az elnök végrehajtja a határozatot, amivel az ügy el van intézve.

*Cranborne* külügyi államtitkár azt mondja, hogy a kormány értesülése szerint az az egyezmény, amelyet a pekingi követek a kínai meghatalmazottak elé terjesztetni szándékoznak azt a rendelkezést foglalja magában, hogy az 5 százalékos alapon kidolgozott vámtarifa ne lépjen élethe a jegyzőkönyv aláírásától számított két hónapra beüül. Olyan áruk, amelyeket az aláírástól számított tíz napon beüül adnak el, fel legyenek mentve az új vámok alól. Ha ez az egyezmény panaszokra adna okot, az angol kormány tontolóra fogja venni, hogy lehet-e a felmerülő panaszokat újabb egyezményvel orvosolni.

### Török száműzöttek.

**Konstantinápoly**, augusztus 16. A szultán az Ildiz-kioszkban kitört tüzvesz okozói, több udvari hivatalnokot, köztük három nőt is, száműzésre ítélte. A száműzötteket ma küldték el a Muraviev-hajón száműzetésük helyére, Yemembe.

### Az amerikai sztrájk.

**Jolies** (Illinois), augusztus 16. (*Reuter*). Az egyesült acélmunkások szövetségének négy csoportja *Schaffer* felszólítására egyhangulag elhatározta a sztrájkot. A négy csoportnak mintegy 3000 tagja van.

### Közgazdasági táviratok.

**Bécs**, augusztus 16. Az 1880-iki I. kibocsátású 3%-os földhitelnyestjegyek mai huzása a 90.000 koronás főnyereményt a 2234. sor. 22. sz. sorsjegy nyerte meg. 4000 koronát nyert a 2188. sor. 85. sz. sorsjegy, 2000—2000 koronát a 2046. sor. 55. sz. és 3685. sor. 87. sz. sorsjegyek. A törlesztő huzáson a következő sorozatok jöttek ki: 443 1714 1803 1826 1935 2390 2513 2555 2743 2758 3194 3575 3747 3772 3844 és 3954. Mindegyik sorozat 1-től 100-ig terjedő számokat foglal magában, amelyek 200—200 koronával váltatnak be.

**Páris**, augusztus 16. (Bankkimutatás.) A bankjegyjárgalom viszonya a készpénzkészlethez 90-70. Kamat- és leszámítolási jövedelem 286.000 frank. Emelkedés: Készpénzkészlet aranyban 542.000 frank, trezor 18.392.000 frank. Csökkenés: Készpénzkészlet ezüstben 635.000, váltótóra 34.646.000, magánszámlák 19.964.000, bankjegyjárgalom 25.868.000, előlegek aranyrudakra 3.359.000 frank.

**Krisztiania**, augusztus 16. A norvég bank a váltóleszámítolási kamatlatát holnap 5½%-ra fogja leszállítani.

**London**, augusztus 16. (Gabonapiac.) Az irányzat általában nyugodt. Külföldi buza 3 p.-vel, amerikai tengeri 3 p.-vel olcsóbb. Városi liszt 23—29 sh. Pececolaj 26 sh. 6 p. Tengeri 23 sh. 6 p. Behozatal zab 10.000 q. Az idő szép.

**Liverpool**, augusztus 16. (Gabonapiac.) Amerikai buza 1½ p.-vel alacsonyabb, kaliforniai buza ½ p.-vel magasabb. Dunai tengeri 1 p.-vel magasabb. Liszt változatlan. Az idő szép.

**New York**, augusztus 16. (Terménytőzsde.) (Zárít.) *Gyapot*: New Yorkban helyben 8.—. (8.—). aug.-ra 7.20 (7.17). Novemberre 7.35 (7.28). New-Orleansban helyben —. (8½/8) — *Petroleum*: Stand white New Yorkban 7.50 (7.50). Stand white Philadelphian 7.45 (7.45). Refined in Cases 8.50 (8.50). Credit Balances at Oil City 1.25 (1.25). — *Zsír*: Western steam 9.10 (9.05). Rohe és Brothers 9.20 (9.20). — *Tengeri irányzata* igen szilárd. — Szept.-re 62½ (61½). Októberre —. (62.—). — Decemberre 64½ (63½). — *Buza irányzata* igen szilárd. — Piros őszi helyben 79½ (78½). Szeptemberre 77½ (76½). Októberre 77½ (76½). Dec.-re 79½ (78½). Májusra 82½ (82.—). Gabona szállítási díja Liverpoolba 1.— (1.—). — *Kávé*: iair Rio 7. sz. 5½ (5½). Aug.-ra 4.80 (4.70). Novemberre 4.90 (4.95). — *Liszt*: Spring Wheat cears 2.80 (2.80). — *Cukor*: 3½ (3½). — *Ős*: 26.75 (26.70). — *Rész*: 16½ (16½). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

**Chicago**, augusztus 16. (Terménytőzsde.) (Zárít.) *Buza* irányzata igen szilárd. Szept.-re 71½ (71½). Okt.-re 72½ (71½). *Tengeri irányzata* igenszilárd. — Szept.-re







## KÜLÖNFÉLÉK.

## Az én árnyékom.

Baljóslatu, holdfényű éjszakákon  
Mögöttem gyász-sötétlen szállni látom,  
Libegve lebben bús barátát vágya,  
Ugy érzem, hogy a lelkem  
Ilyenkor a halál mardossa, rája.

Cseppenként oltja szivembe a mérget,  
A fénynek csarnokába is kíséret;  
Sehol sincs vége a nagy éjszakának,  
S a gyilkos zürzavarban  
Mikéntha gyászharangok kongának.

S ha jön a nappal, futni ugy sem enged,  
Fehérré festett arcomon pihenget,  
Im kérdik, arcom mért oly halovány ma,  
Talán nem tudja senki,  
Hogy rajta ül az éjszakának árnya.

Minek a hír, hogy már közel a jötte?  
Miert előre könyezni fölötte?  
Tudom, a sírnak férgői hogy várnak,  
De mért nem, mint a villám  
Sujt pallosa a szomorú halálnak?!

Bródy Miksa.

+ **Crispi**ről. Egy izben francia képviselőket fogadott *Crispi* s a beszélgetés folyamán odafordul egyik vendégéhez.

— Ugye, uram, őnt a múlt évben becsukta a kormánya?

— Igen. Valami erős politikai oikk miatt.

— Soh'se bánja, sőt inkább örüljön rajta. Mert lássa, akik azon kezdik, hogy a fogházba csukják őket, azok azon végzik, hogy ők küldenek másokat oda. Az én esetem példa reá...

Az elhunyt nagy államférfi a bálványozásig menő szeretettel imádta második nejét, a szép *donna Lina*t. Azonban a pénzt is nagyon szerette s így történt, hogy ez a két szerete egy izben összeütközött, még pedig egy szabónő-számla borsos volta miatt. *Crispi* hallani sem akart róla, hogy kifizesse, amire *donna Lina* mosolyogva válaszolt:

— Francesco, ne erősködjél. Ugyis ki fogod fizetni, még pedig egy negyedórán belül.

És a szobájába vonulván, felöltözött a legpompásabb bál ruhájába, magára vette az ékszereit, s úgy csillogog, mezeitelen vállakkal, bodros frizurával ismét bement a férjéhez.

— Szép vagyok?

És *Crispi* oly szépnek találta, hogy szó nélkül átadta neki a számla összegét, amire *donna Lina* megcsókolta és a szemébe nevetett.

— Ugy-e megmondtam Francesco, hogy kifize-

ted, még pedig egy negyedórán belül? Látod, csak tizenkét perc mulott azóta.

+ **Három „éljen!”** A napokban elhunyt *orléanski* hercegről beszéltek ezt a kis történetét: Néhány évvel ezelőtt, farsang utolsó napján ott sétált ő is a mulatók-tól nyüzsgő boulevardon. Gomblyukában a becsületrend piros szalagjával. Néhány nappal előbb kapta a kiüntétést s most büszkén mutogatta mindenfelé, szinte gyermekes hiúsággal. Sétája közben egy kávéház nyitott terraszán foglal helyet s a szomszéd asztalnál ül, kissé pezsgős hangulatu társaság telismerte őt. Egyikök poharat ragadott, fölugrott az asztal tetejére és odakiáltotta a járókelőknek:

— Polgártársak! Itt ül *orléanski Henrik* herceg! Kiáltások velem együtt: Éljen *orléanski Henrik*, Franciaország királya!

— Éljen! hangzott száz meg száz torokból.

A herceg mosolyogva tiltakozott.

— Akkor hát folytatta a szónok, kiáltuk: éljen *orléanski Henrik*, a köztársaság elnöke!

— Éljen! zugták utána a járókelők, akiknek tetszett a tréa.

— Uramin és hölgyeim, szolt most a herceg, ha már mindenáron éltetni akarnak valakit akkor éltessek ezt — és a gomblyukában lévő piros szalagra mutatott. Éljen a becsületrend!

A farsangos kedvű nép persze a becsületrendet is leikesen megéljenzte.

+ **Angol urnő oroszlanvadászaton.** A „Gentlewoman”, ez az angol sportlap *Lady Lechnare* airikai vadászkalandját közli, melyet a merész amazon így mesél el: Déle járt az idő, tikkasztó volt a hőség és az ágas-bogas buja vegetáció lehetetlenné tette rá nézve, hogy ernyővel védekezem a nap heve ellen. Férjem fegyverrel előljárt, körülötte a hajtók, én pedig a teve hátán néztem a távolba, kíváncsian lesve a királyi vadat. Mialatt tekintetem férjemet követte és az oroszlanok rejtekhelyét fűrkészte, egyszerre közvetlen közelemben, mintegy harminc lépésnyire resegni halom az ágakat és a sűrűségből kibontakozik egy hatalmas himoroszlán. Egy-két másodpercig mintha azon tanakodott volna az imponzás állat, hogy rám vesse magát, de a következő pillanatban egyet fordult és ellenétes irányban lépdelt tovább. Ekkorra azonban férjem már mellettem termett és biztos kézzel röpítette a golyót a visszavonuló vad után. A dördülést hőség követte, mely mintegy nyugtázta a vadász lövését. A golyó az állat hátsó lapockájába furdott s bár nem ölte meg, de lehetetlenné tette rá nézve a támadást. Férjem második lövése helyettesítette a kegyelemdöfést. Embereink lenyűzték az elejtett vad bőrét és vig danákkal köszöntötték a diadalt. Kacagva és dalolva követtem én is a hadizsákmányt.

— Mindjárt megmutatom a szobáját... odavezetem... ott esőndesség van...

Szergejevna Erzsébet nyugodtabb volt valamennyiüknél és mosolyogva kérdezte:

— Szédülsz?

Az ezredes pattogott.

— Bolondság! Elmulik mindjárt! Gortatov ezredes, az én bajtársam, — a törökök megölték a háboruban — helyre legény volt, bátor ember! Szisztovánál katonái élén oly nyugodtan ment az ellenség elé, mintha táncba menne, ütött, vágott, ordított, eltörte a kardját, aztán egy husángot ragadott meg és ütötte-verte a törököket. Olyan vitéz volt, hogy ritkaság... De a zivatarnál olyan ideges lett, mint egy asszony... Persze nevétség volt a dolog! Eppen olyan sápadt lett, mint ön, sóhajtozott és oh! meg ah! kiáltások röpöntek el az ajkáról. Jó ivó is volt, mulatós ember, tizenkét versok hosszú ember, képzelje, hogyan állt neki ez az idegesség!

Szergejevics Hippolit bocsánatot kért, mentegedőzött és szinte haragudott magára. Valóban szédült, mikor Radionovna Margit egy kis üveg tartott az orra alá és parancsolta: — szagolja...! — megragadta a szeszt és mohón szivta be a szagát. Érezte a jelenet nevétségességét, amely Varenka szemében lealacsonyította őt.

Az ablakokat erősen verdeste az eső, a vilálmok cikáztak, a dörgés egymásután hallatszott, az üvegek összecsapódtak, esőörpöltek. Minden a csatára emlékeztette az ezredet.

— A legutolsó török háboru alkalmával... — el is felejtettem már, hol — éppen ilyen égi-háboru volt. Dörgés, villámlás, eső, ágyúdjere, fegyverropogás... A csapat elszéledve menekült... Vachirev hadnagy kiveszi a konyakos üveget, a száájához tartja, iszik. Hirtelen süvít egy golyó, puff, éppen az üveghez, — ezer darabra török! A hadnagy nézi, nézi az üveg nyakát, amely a markában maradt és káromkodik: —

Ordóg vigye, ezek az üveg ellen hadakoznak! — Erre én ezt mondom: — Téved, hadnagy ur, a

+ **Felolvasó török hercegnő.** A legközelebbi hetekben Londonnak rendkívüli előadásokban lesz része. Egy török nő, lép fel nyilvánosan *Háiri Ben* Ayad hercegnő, akinek regényes históriája van. Missziójáról közölt már egyet-mást egy angol lapban. A hercegnő felesége *Ali Nouri* bégnek, a volt rotterdami török konzulnak, aki most ugyancsak Londonban időzik. Ő és az ura buzgó „legitimisták”, vagyis Murad szultánnak, Abdul Hamid testvérének a védői. Abdul Hamid trónralépte óta Murad tudvalevőleg Konstantinápolyban fogoly, de a legitimisták őt tekintik Törökország jogszerű uralkodójának. *Háiri* hercegnő és ura elhatározta, hogy küzdeni fog a fogoly Murad jogaiért, ezért a török kormány száműzte őket. *Nouri* bég már régóta távol volt Konstantinápolytól és a hercegnő föl akarta keresni. Azonban nyolc hétig állandó felügyelet alatt volt, nyomában mindig ott voltak a spionok. Végül azonban mégis sikerült neki kilesni az alkalmas pillanatot és akkor egy francia hajón Athénbe menekült és onnan Angolországba utazott. *Nouri* bégét különben képzetlenül hosszú fogságra ítélték; azt állítja, hogy százezer évre ítélték. Az előadások bevezetésével a hercegnő néhány felolvasást tart török asszonyokról, az ő házi életéről, a hárem titkairól, a török rab-szolgátságról és más olyan tárgyakról, amelyeket csak török nő tárgyalhat. *Háiri* különben az első előkelő hölgy, aki Angolországot meglátogatta. Előadásain valószínűleg az ezidőszerint Törökországban divatos kimenőruhát viseli. Fekete selyem ruházat ez, amely a fejet is beborítja, s fátyol tartozik hozzá, amely az arcot eltakarja. A hercegnő magas, szép termetű és szép barna arcu.

+ **Az adomány.** Észak-Európa uralkodói és hercegei mostanában egy mediatizált herceg özvegye számára pénzt gyűjtenek. Mikor ennek a hercegnőnek a férje meghalt, adósoknál egyebet nem hagyott özvegyére. A szász király megszámolta a hercegnőt és 20.000 márkával megnyitotta a gyűjtést. A bécsi szász követ szép eredménnyel folytatta a gyűjtést és Penzingbe is elment a kumberlandi hercegehez. A herceg mély megindulással hallgatta végig a követet, meghatottan azonnal a pénztárába nyult és átnyújtott a követnek két darab aranyat, amelynek értéke — tizenhat korona volt. A követ nem tudta elrejteni meglepetését, mire a herceg megkérdezte tőle, hogy mit esődalkozik oly nagyon? Kiderült ekkor, hogy a hercegnő sejtelmé sinos arról, mit ér az a két pénzdarab, amit átadott a hercegnő részére. Űgyanis sohasem szokta személyesen tedezni a kiadásait, hanem a fizetéseket titkárai végzi. Szóval teljességgel nem ismerte a pénz értékét. Mikor ennek tudatára jött, benyult újra a pénztárba s most már 15.000 márkát adott a gyűjtőnek.

törökök az üvegre lönek, de ön az üveggel harcol... — He, he, he... Ugy-e szellemes mondas volt?

— Jobban érzi magát? — kérdezte *Lutsicky* néni Szergejevics Hippolitot.

Fogvisorítás közben köszönte meg a sziveségét, haragosan nézett mindegyikre és észrevette, hogy Varenka félíg meglepődve, félíg kétértelmű mosolygott, mikor Szergejevna Erzsébet valamit a fölébe sugott.

Vége elmelehetett. Miután kis szobájában kinyújtózkodott a pamlagon, az eső zuhogása közben megkísérelte, hogy rendbe hozza a gondolatait és érzéseit. Haragudott magára és erős szándéka volt, hogy megvilágítja a történeteket. Hogy történhetett, hogy elvesztette az önmagamat? Hát valóban oly mély a vonzalmam — töprengtet — e leány iránt?

De egy gondolatnál nem tudott soká időzni, be sem tudta fejezni egy-egy következtetését, a félkavart szenvedélyek nagy zürzavarban kavartak bensejében. Eleinte azt határozta, hogy Varenka előtt még ma megmagyaráz mindent, de ezt az eszmét hirtelen elvetette; mert eszébe jutott, hogy aztán kötelezettsége volna Varenkával szemben. Pedig ezt az ígéző teremtést feleségül venni: — ez mégis lehetetlenségnek tűnt föl előtte! Szemrehányást tett magának, hogy messze ragadtatta magát a Varenka iránt érzett vonzalmában s nem szállt elég erősen szembe Varenkával. Ugy tűnt föl előtte, hogy Varenka kész volna magát megadni s hogy hideg tetszolgálásával csak játszadozik vele... Szeszélyesnek, szivtelennek, makacsnak mondta, aztán szidta önmagát, majd pedig védelmezte Varenkát. Az eső fenyegetve csapkodta közben az ablaküvegeket és megremegette a házat a menydörgés.

De minden tűz kialszik egyszer!  
Hosszu, kínos harc után Szergejevics Hippolit végre magára eröltette a józanágát. Mikor aztán lecsillapodtak az izgalmai, megint telpődött és magát változta.

(Folytatása következik.)

## REGÉNY.

## EGY LEÁNY.

Irta: MAXIM GORKIJ.

(27)

— A természet e fajta örületeit nem szeretem — szolt hideg arccal Szergejevna Erzsébet. — Zivatar, hófúvás: ugyan mire való az energia ilyen pazarlása?

Szergejevics Hippolit csak nagy fáradsággal tudta izgatottságát leküzdeni, alig volt ahhoz ereje, hogy a nővértől megtudakolja:

— Mit gondolsz, soká tart még ez a zivatar?

— Az egész éjszaka, — válaszolta Radionovna Margit.

— Lehetséges, — erősítette Szergejevna Erzsébet.

— Innét el nem mennek, — szolt mosolyogva Varenka.

Szergejevics Hippolit összerázkodott, ez a nevetés kínosan hatott rá.

— Az éjszakát itt kell töltönnünk, — mondta Szergejevna Erzsébet. — A kamovi erdőn nem mehetünk át ebben a sötétségben, a kocsink is eltörhetik, legjobb esetben...

— Van elég szobánk, — szolt *Lutsicky* néni.

Szergejevics Hippolit akadozva, minden szót külön tagolva szolt:

— Akkor... Bocsnatot kérek... A zivatar rossz hatással van reám... Nagyon szeretném, ha megmondanák, melyik zug az enyém... Vissza szeretnék vonulni néhány percre...

A tört, tompán hangzó beszéd izgatottságot keltett.

— Szesz! — kiáltott Radionovna Margit és eltűnt.

Varenka meglepődött arccal járt föl-alá s Szergejevics Hippolitnak ezt mondta:



† **A halak meghűlése.** Hogy a halak a vízben meghűlhetnek, arról eddig keveset tudunk. Most Hofer Brunó, a müncheni biológiai kísérleti intézet tanára egy értekezésében utal arra, hogy a hidegvérű halak sokkal inkább kivannak téve a meghűlés veszélyének, mint a levegőn élő állatok, amelyeket napi aspasztalait megtanítottak arra, hogy a hirtelen levegőváltozást megérezték és az ellen védekeznek. A melegvérű állatok különben bőrük véredényeiben olyan eszközt bírnak, amely a levegőváltozásnak a testre való hatását csökkenteni képesek. A halnak azonban nincsen ily védőeszköze, amely a test melege állandó hőfokon tartása és éppen ezért a testének hőfoka a víz hőfoka szerint folytonosan változik. De a hal nem is érzi meg a hirtelen hőfokváltozást, mert ha a levegő meg is változik néhány óra alatt 10–15 fokkal, a vízben ez a hőváltozás csak napok múlva érzékelhető. Ebből önként következik, hogy a halak nagyon érzékenyek a hirtelen hőváltozások iránt. Ezzel különösen a haltenyésztőknek kell számolniuk, mert eddig is gyakran észrevették, hogy ha például a harsás tavasszal a telelőtől kivették és hideg forrásvízbe tették, hogy a hal bőre elváltozott. Néhány nap alatt penészeszerű felhártya keletkezett, aztán a pikkelyek leváltak és az állat elpusztult. Mindezek azonban nem tudták a betegség okát.

## KÖZGAZDASÁG.

### Ipar és kereskedelem.

**A máramaros-szigeti kiállítás.** *Máramaros-Sziget*-ről írják: A máramaros-szigeti mezőgazdasági és háziipari kiállítás *Hegedűs* Sándor kereskedelemügyi miniszter e hó 25-ikén, vasárnap, délelőtti tizenegy órakor ünnepélyesen megnyitja. A miniszter kíséretében érkezik dr. Nagy Ferenc államtitkár, a visói kerület országgyűlési képviselője, továbbá *Szterényi* József miniszteri tanácsos. *Gränzenstein* Béla képviselői államtitkár már a megnyitás előtti napon érkezik meg. Ez estén a színházban diszlokádásul *Herzeg* Ferenc *Ocskay brigád*osát hozták eljárnak, amely alkalomra az illusztris szerző is megígérte előjvetelét. A dráma előtti elszavalták *Stabó* Sándornak ez alkalomra írt prólogját, amelynek címe: *A munka ünnepe*.

A kereskedelemügyi miniszter és a vendégek tisztelője a megnyitás napján diszlokádára, este pedig báró *Rosner* Ervin főispán nagy estélyt ad. A miniszter megtekinti a nagybocksói Klotild-vegygyárat is a vasuton a gácsországi határszéljé kiirandó.

A kiállítás rendezésének eszméje *Rosner* Ervin bárónál szül. Forgách Klotild grófnőnél ered s az egész vármegye nagy lelkesedéssel buzgólkodik a kiállítás sikere érdekében. Az állami felsőbb leányiskola nagy csarnokában az erdőzeti termékeket helyezik el, míg az iskola több nagy termében a mezőgazdasági és háziipari cikkek gazdag csoportja kerül kiállításra. Az épület mellett lévő sétányon a város építészeti termékei kiállításra oszono pavillont építettek. A sétányon még két nyílt helyiségben helyeznek el tárgyakat, az állatkiállítás pedig a kincstári majorban lesz. Ugocsavármegye háziipari cikkeit kiállításra két termet engedtek át.

A végrehajtó-bizottság báró *Rosner* Ervin főispán, diszelnök vezetésével hetenként ülést tart, a csoportbizottságok elnökei pedig a tagokkal állandóan a rendezés körül foglalkoznak. *Nyegre* László országgyűlési képviselő, a Gazdasági Egyesület elnöke, nagy tevékenységet fejt ki a kiállítás érdekében s az alélők: *Lator* Sándor országgyűlési képviselő és *Tomaszani* Gusztáv erdőgazdász szintén állandóan járdoznak. A kiállítási iroda ügyeit *Lator* Sándor országgyűlési képviselő vezeti.

A kiállítás alkalmával az egyes vidékek népviseletét is be fogják mutatni; mintegy ötvenen fogják bemutatni a festői csoportokat. Lesz azonkívül táncestély is augusztus 31-ikén.

A kiállítás ideje alatt lesz az országos bányászati vándorgyűlés, amelyre szintén sok vendég fog érkezni; a gyűlés tagjai a vármegye szűz és nevezetesebb pontjaira kirándulásokra rendeznek. E kirándulásokról bővebb felvilágosítással *Tomaszani* Gusztáv erdőgazdász és dr. *Korányi* Gyula vármegyei tisztí ügyész szolgálnak.

A kiállítás iránt általában az érdeklődés. Nemcsak a szomszéd vármegyékből, de távolabbi vidékekről, sőt Galiciából és Bukovinából is számos vendég fog ellátogatni Máramaros-Szigetre.

**A Magyar Általános Hitelbanknak** az alapszabályok 64. §-a értelmében 1901. június 30-án felállított előleges mérlege az üzleteredmény-számlájában a következőket tünteti fel:

**Jövedelem:** Nyereség-áthozat az 1900. évről 136.923 K. 24 fillér, kamatok 1.927.551 K. 09 fillér, jutalékok 506.264 K. 34 fillér, nyereség ércváltók és ércértékek után 99.765 K. 39 fillér, nyereség árukon 24.633 K. 08 fillér, házbér-övedelem 20.738 K. 78 fillér, nyereségrészvétel a fumei Hitelbank Részvény-Társaságnál a múlt évi maradvánnyal együtt 13.853 K. 38 fillér; összesen 2.729.289 K. 30 fillér. **Kiadás:** Tisztí fizetések 67.194 K. 86 fillér, költségek 335.895 K. 78 fillér, veszteség értékpapírokon és társasulásokon 39.057 K. 64 fillér, adószámla 154.153 K. 91 fillér; összesen 786.302 K. 19 fillér. **Tiszta jövedelem** az 1901. június 30-ikán végződő időelvben 1.942.987 K., körülbelül 162.000 koronával kevesebb, mint a múlt év megfelelő szakában.

**A magyar ipar állami foglalkoztatása.** Az Országos Iparegyesület végrehajtó bizottságának legutóbbi ülésén *Gelléri* Mór igazgató a közlebbi évekre tervbe vett közmunkák és középítkezések mielőbbi végrehajtása ügyében a következő javaslatot terjesztette elő:

Tekintettel azokra a nagyszabású közmunkákra, melyeket az osztrák kormány a legutóbbi időben csatornaépítésekben, új vasutak és egyéb építkezések létesítésében már foganatba vett s melyek sok száz millió koronát juttatnak az osztrák iparnak; tekintettel arra, hogy az osztrák ipar egyenlőtlen versenyt emel meg is súlyosan érzi sokkal kedvezőlenebb verseny: ésí viszonyok között élő iparunk s az osztrák ipar mostani céltudatos foglalkoztatása még szembeszökőbbé teszi a mi iparunk munkanélküliségét; tekintettel végül a nálunk különben is szűnni nem akaró gazdasági pangásra s főleg a még folyvást félénkén érezhető építési válságra, valamint az ipari segédmezőgazdaság ezekből folyó s folyvást rosszabbodó munkanélküliségének káros hatásaira: forduljon az Országos Iparegyesület megokolt elterjesztésében a magyar kormányhoz és kapcsolatban az építési válság enyhítése érdekében tett kezdeményezésére, kérje föl a kormányt, hogy közlebbi évekre tervbe vett közmunkákat és középítkezéseket, melyeknek például: teherpályaudvar létesítése, a központi pályaudvar rendezése, a budapesti teli kikötő, stratégiai vasutak, csatornák és középületek stb., egy a közel jövőben megállapítandó rendszeres program alapján mielőbb vegye tervbe, illetve, hogy e tervet keresztívtelére nézve a törvényhozástól a felhatalmazást kérje ki és a költséget (esetleg a beruházási költségen igénybevétele) engedélyeztesse, különös tekintettel a magyar ipar egyetemének minél szélesebb körű foglalkoztatására is.

A végrehajtó bizottság az indítvány nagy fontosságára való tekintettel határozatá emelte a javaslat végrehajtását és az ügyet hathatós propagálás céljából az Országos Iparegyesület igazgatóságának legközelebbi ülése elő is terjeszti.

**A beteggyógyítási törvények revíziója.** Illetékes helyről nyert értesülés alapján jelenti a *Pol. Ért.*: *Hegedűs* Sándor kereskedelemügyi miniszter tudvalegőleg komolyan foglalkozik az 1891. XIV. törvényekkel azaz a beteggyógyítási törvények revíziójával. Ez ügyben a kereskedelmi kormány egy anketét is bízott össze, mely anketén az emittett törvények hiányaira mutatnak rá. Mivel az érkelet pöntárak elérkezteknek látják már az időt megmozdultak és a kerületi pöntárak érdekében erős agítációt fejtenek ki, amely intézmény létjogosultságát a tarsadalom már elismerte a kerületi beteggyógyító pöntár közgyűlései küldöttei és igazgatóságai tagjai tegnap is népes értekezletet tartottak, melyek behatóan foglalkoztak az 1. 91. XIV. törvényekkel ama pontjaival, melyek alapos módosításra szorulnak, különösen hosszas megbeszélés tárgyát képezte a jelenlegi törvénynek ama kétértelműsége, amely a beteggyógyítást illetőleg csak pusztán a tagot nevezi meg, mint kedvezményt élvezőt, de a családtagok orvos- és gyógyszersegélyei való ellátására ugy intézkedik, hogy a segélyezés azokat is megilleti. Ez értekezlet elhatározta, hogy ezen pontot illetőleg egy monstre deputációt menesztessen a kereskedelemügyi miniszternek. A törvény revidálására vonatkozó módosításokat nyomtatvány útján fogják a nagyközönség tudomására hozni, hogy az érdekeltek figyelmét felkeltsek és a munkásvilággal az intézmény célját jobban megismertessék.

**A miniszterelnök és a vidéki nyomdaiipar.** Széll Kálmán miniszterelnök üdvös intézkedést tett a vidéki nyomdaiipar érdekében. A vidéki államhivatalok nyomtatványszükségleteiket ugyanis eddig a központi nyomdából fedezték, ami a vidéki nyomdásziparosok anyagi érdekeit sértette, mert elestek a szállítási részesedéstől, mivel a kormány kizárólag a fővárosi nyomdák által készítette el szükségletét. Széll Kálmán miniszterelnök most elrendelte, hogy a vidéki államhivatalok nyomtatványszükségleteiket ezen a helyszínen készíttessék el.

**Munkástünetp.** A király *Nagy* Antalnak, a borsodapátiai kőműves- és majolika-gyár főkorongoló munkásának, negyven évi hű szolgálata elismeréséül, az Országos Iparegyesület közbenjárására, az ezüst-éremkeresztet adományozta. Az érem ünnepes átadása tegnapelőtti történt meg *Nagy* Zsigmond és *Ferenc* gyártulajdonosok házában. Ez alkalomból nagy közönség sereglett egybe; így megjelentek Borsodvármegye törvényhatóságának, a miskolci kereskedelmi és iparkamarának, az Országos Iparegyesületnek és Borsod-Apátialva község hatóságának képviselői. A gyár munkásai testületileg vonultak fel, élükön az ünnepelttel és *Csuhányi* János korong munkással, aki a múlt évben részesült hasonló kitüntetésben. Az ünnepség *Vadnay* István főszolgabíró üdvözlő szavaival vette kezdetét. Azután dr. *Soltész* Adolf az Országos Iparegyesület titkára intézett beszédet a kitüntetthez, átnyújtva neki a legfelsőbb kitüntetés jelvényét és okmányait. A miskolci kereskedelmi és iparkamara nevében *Sugár* Ignác h. titkár üdvözölte a kitüntetett munkást és munkaadóját. *Nagy* Antal mélyen meghatva keresetlen szavakkal köszöntötte meg a kitüntetést. A gyári személyzet nevében *Schüthel* művezető mondott köszönetet az Országos Iparegyesületnek a kitüntetés kiadásáért. Végül *Vadnay* főszolgabíró néhány meleg szóval berekesztette az ünnepséget. Előtte a királyt, aki az egyszerű munkás érdemeiről megemlékezett. A szép ünnepség, amely ugyanebben a gyárban egy év óta a második hasonló ünnepség — mely benyomást tett a jelenlétokra. Este vídám lakoma volt, amelyen az alkalmat méltató számos lelkes tózt hangzott el.

**Üvegcses országos kongresszusa.** Az üvegkereskedőknek vasárnap kezdődő országos kongresszusa az ország minden vidékéről érkeznek a résztvevő tagok. Az előkészítő bizottság élén *György* István elnök, fővárosi *Fischer* Emil alelnök és ifj. *Garai* Károly titkár, a *Magyar Üvegipar* szerkesztője buzgólkodik a kongresszus sikerén, amelynek első sorban az lesz a hivatása, hogy a magyar üvegkereskedők országos egyesületét megalakítsa. Az ismerkedő estélyt holnap, szombaton este tartják meg a *Pannónia* vendéglőgárdó ebédlőjében.

**Postahajózárok.** A Dunagőzhajózási Társaság a nyári menetrend szerint naponként postahajóösszekötést tart *Ann* Passau, *Linc*, *Bécs*, *Pozsony* és *Budapest* között. *Budapest*ről hetenként háromszor indul postahajó az összes hajóállomások érintésével *Galaczi*. E személyszállítóhajókra igen olcsó I. és II. osztályu, továbbá fedélzeti jegyek adatnak ki, minden egész jegy után 25 kg. szabadpoggyász engedélyeztetik. 4 éven aluli gyermekek ingyen, 10 éven aluli gyermekek pedig fél menetjeggyel utazhatnak. A hajókon jó vendéglő, kényelmes ágyak, külön kabinok stb. állanak az utasok rendelkezésére. A menetrendre és menetdíjra vonatkozó mindenféle felvilágosítással az aluirt igazgatóság szolgál.

**Vásárocnok.** (Vámos és *Brust* hatóságai közvetített üzleti jelentése.) *Allomás* Budapest, központi vásárocnok.) A pár nap óta észlelhető esemény a élnék forgalom változata fel. A nagy hozatalokkal ma a kereslet is összhangban állott és az üzlet nagy volt. — A piacot ez idő szerint a gyümölcs és első sorban a szőlő uralja. Ma már kiugróan minőségű jó érett áru az ország minden részéről érkezik; a szállítványok napról-napra nagyobb mérvet értenek, de mindazonáltal az árak szűzárak. — Legnagyobb keresletnek az 5 kilós kosarak csomagolt szőlő örvezenek, az ily küldemények gyorsan és jól elkelnek, míg ellenben az ettől eltérő módon csomagolt szőlők, ha jó minőségűek is, nehezebben találunk vevőt. Ezt szives figyelmükbe ajánljuk beklüldöknöknek. — Ma mindentelje fajtájú szőlő volt a piacon. *Fehér* és *piros* chasselas ára 38–54 korona, *Oporto* 28–36 korona, *Madellain* csemeszőlő 28–40 korona és *Passauti* szőlő 60–80 korona volt 100 kilogrammonként. Az utóbb említett fajtát nagyon keresik és ugyancsak nagyon kedveltek a teher és piros szőlőt egyben tartalmazó kosarak. — *Őszi* barackok 30–70 fillérrel elkeltek kilonként minőség szerint. — *Dinnye* nagy mennyiségben volt: görög *dinnye* 100 darabonként 8–18 korona és *turkeszian* 10–14 korona 100 kilonként minőség szerint. — A tojásüzlet szintén élnék volt és jó iriss prima árut kerestek. — *Eredeti* ládákért a származási hely szerint 54–56 k. fizettek. — Ajánljuk beklüldését. A vaj ára kielégítő hozatal és jó kereslet mellett változatlan maradt. *Prima* teavaj 2.—2.10 korona, a *lőzvaj* 1.60–1.80 korona volt kilonként. *Turót* és *lipai* turót nem keresnek. — *Baromfink* csak kis üzlet volt: *Rántani* való csirke 1.—1.30, *süti* való 1.80–2.— korona, *hízott* liba 9.—11.—, *sovány* 1.80–2.40, *kacsa* 2.80–3.— korona páronként minőség szerint.

**Szuszarak.** A kontingens nyersszesz ára *Budapest*ben pénzben 42.— korona, *áruban* 42.50 korona. *Bécsben* 41.80 korona pénzben, illetve 42.20 korona *áruban*.

**Borjvásár.** 1901. évi augusztus hó 16-án. (A budapesti marhavásártéri vásár-pöntár részvénységétől.) **Felbajtas:** *Beltől* élő borjú 1225 darab, *leőt* borjú — db, *bécsi* borjú — db, — db., *nő* vendékmárha 16 darab, *bárány* élő — darab, *leőt* bárány — darab. *Árjegyzések.* — *Beltől* élő borjú I. rendű 60–76 l.-ig, kivételes 80 l., II. rendű 56–58 l.-ig, I. kilonként, *leőt* borjú I. r. — l.-ig, II. r. — l.-ig, kivét — l. kilonként *levonás* nélkül. *Rugott* borjúkért 36–52 l.-ig. *Nővendék* márha — l.-tól — l.-ig, l. r. 45–47 l.-ig, *középmínőségű* 40–44 l.-ig, *alarendelt* 38–41 l.-ig, I. kilonként. *Bárány* élő — k., *leőt* bárány — k. kivételes ár — k.-ig páronként. — *Lány* irányzat ellenére is az üzlet gyors lefolyású volt, az árak változatlanok.

**Budapesti sertés-konsumvásár.** A ferencvárosi petróleum-rakodónál lévő szűz-*lővárosi* sertés-konsumvásár *árjegyzése* 1901. évi augusztus 16. *Készlet* 98 darab. *Erkezett* 132 darab. *Összesen* 330 darab. *Eladott* 221 darab. *Maradt* 109 darab. *Napi* árak: 120–180 kilogramm súlyban 90–92 koronáig, 220–280 kilogramm súlyban 89–92 koronáig, 320–380 kigr. súlyban 90–92 k.-ig. *Óreg* nehéz pöntök 400–500 kilós 80 — koronáig. *Malac* — korona. A vásár élnék volt.

### A budapesti gabonatózsdé.

Budapest, augusztus 16.

*Lány* irányzat mellett kész új vagonrút élnék kínálta és néhány fillérrel olcsóbban adtak. A buza forgalma 32.000 métermázsát tett.

*Rozsban* mérsékelte volt a kereslet. *Árpa* nyugodt. *Egyéb* gabonaművekben nem történt változás. *Eladott:*

*Új buza. Tiszavideki:* 700 mm. 80 k. 8 K. 32½ l., 100 mm. 80 k. 8 K. 10 l., 100 mm. 79 k. 8 K. 10 l., 100 mm. 80 k. 8 K. 15 l., 300 mm. 80 k. 8 K. 25 l., 400 mm. 80 k. 8 K. 15 l., 100 mm. 80 k. 8 K. 20 l., 100 mm. 89 k. 7 K. 95 l., 100 mm. 80 k. 7 K. 95 l., 100 mm. 78 k. 7 K. 95 l., 150 mm. 77.5 k. 7 K. 95 l., 100 mm. 79 k. 7 K. 95 l., 200 mm. 79 k. 8 K. 17½ l., 200 mm. 79 k. 8 K. 15 l., 200 mm. 79 k. 8 K. 15 l., 100 mm. 79 k. 8 K. 10 l., 200 mm. 79 k. 8 K. 10 l., 100 mm. 79 k. 8 K. 22½ l., 200 mm. 79 k. 8 K. 15 l., 200 mm. 79 k. 8 K. 15 l., 200 mm. 79 k. 8 K. 15 l., 200 mm. 79 k. 8 K. 20 l., 300 mm. 79 k. 8 K. 10 l., sárga, 600 mm. 79 k. 8 K. 15 l., 100



mm. 79 k. 8 K. 12 1/2 f., 200 mm. 79 k. 8 K. 20 f., 200 mm. 79.5 k. 8 K. 20 f., 100 mm. 79 k. 8 K. 05 f., sárga, 100 mm. 79 k. 8 K. 05 f., 200 mm. 79 k. 8 K. 20 f., 200 mm. 79 k. 8 K. 10 f., 1600 mm. 79 k. 8 K. 15 f., 100 mm. 79 k. 8 K. — f., 100 mm. 78.5 k. 8 K. — f., 100 mm. 78.5 k. 8 K. — f., 100 mm. 78.5 k. 8 K. — f., 200 mm. 77.5 k. 8 K. — f., 100 mm. 78.7 k. 8 K. 15 f., 100 mm. 80 k. 8 K. 07 1/2 f., 200 mm. 78.7 k. 8 K. 05 f., 150 mm. 78.5 k. 8 K. 15 f., 100 mm. 78.5 k. 8 K. — f., sárga, 100 mm. 78.5 k. 8 K. — f., 100 mm. 78.3 k. 8 K. 17 1/2 f., 250 mm. 78.3 k. 8 K. 05 f., 200 mm. 78.8 k. 8 K. 05 f., 250 mm. 78.5 k. 8 K. 05 f., 100 mm. 78.2 k. 8 K. 15 f., 200 mm. 78 k. 8 K. 05 f., 200 mm. 78 k. 8 K. 07 1/2 f., 100 mm. 78 k. 8 K. 05 f., 100 mm. 78 k. 7 K. 95 f., 100 mm. 79 k. 7 K. 95 f., 150 mm. 77.5 k. 7 K. 95 f., 150 mm. 77 k. 7 K. 95 f., 100 mm. 77 k. 7 K. 95 f., felsz. 100 mm. 78 k. 7 K. 90 f., 100 mm. 77 k. 8 K. — f., 150 mm. 77.5 k. 8 K. — f., felsz. 100 mm. 77.8 k. 8 K. — f., 100 mm. 78 k. 8 K. — f., 300 mm. 77.5 k. 7 K. 95 f., 100 mm. 78 k. 8 K. — f., 200 mm. 77.3 k. 8 K. 07 1/2 f., 200 mm. 78 k. 8 K. 07 1/2 f., 200 mm. 77 k. 7 K. 90 f., 100 mm. 77 k. 7 K. 90 f., felsz. 200 mm. 77 k. 7 K. 90 f., 100 mm. 77 k. 7 K. 85 f., 150 mm. 77 k. 7 K. 95 f., kevert, 500 mm. 77 k. 8 K. 22 1/2 f., 100 mm. 75 k. 7 K. 70 f., 200 mm. 74.5 k. 7 K. 70 fillér.

Hartai: 13500 mm. 77 k. 7 K. 95 fillér. Pestmegyevidéki: 350 mm. 80 k. 8 K. 20 f., 100 mm. 81 k. 8 K. 10 f., 100 mm. 79 k. 8 K. 10 f. 150 mm. 80 k. 8 K. 10 f., 100 mm. 80 k. 8 K. 07 1/2 f., 100 mm. 78.5 k. 8 K. 07 1/2 f., 100 mm. 79 k. 7 K. 95 f., 300 mm. 79 k. 8 K. 12 1/2 f., 100 mm. 79.5 k. 7 K. 90 f., 150 mm. 78.5 k. 8 K. 15 f., 100 mm. 78 k. 8 K. — f., 200 mm. 78 k. 7 K. 97 1/2 f., 100 mm. 78 k. 8 K. 02 1/2 f., 500 mm. 78 k. 8 K. — f., 500 mm. 78 k. 8 K. — f., 500 mm. 78 k. 8 K. 05 f., 100 mm. 78 k. 8 K. — f., 100 mm. 78 k. 8 K. — f., 100 mm. 77.5 k. 8 K. — f., 100 mm. 77.5 k. 8 K. — f., 300 mm. 77.5 k. 7 K. 82 1/2 f., 200 mm. 77 k. 7 K. 90 f., 200 mm. 77 k. 7 K. 85 f., 200 mm. 77.5 k. 7 K. 80 f., 100 mm. 77 k. 7 K. 80 f., 100 mm. 76 k. 7 K. 80 f., 100 mm. 76 k. 7 K. 80 f., 100 mm. 76 k. 7 K. 80 f., 200 mm. 77 k. 8 K. 10 f., 300 mm. 77 k. 8 K. 05 f., 250 mm. 77 k. 7 K. 90 f., 1320 mmp. 77 k. 7 K. 90 f., 1000 mm. 77 k. 7 K. 90 f., 250 mm. 77 k. 8 K. 10 f., 200 mm. 76.5 k. 7 K. 80 f., 150 mm. 76 k. 7 K. 70 f., 150 mm. 76.7 k. 7 K. 70 f., 300 mm. 75.5 k. 7 K. 70 f., 100 mm. 75 k. 7 K. 75 f., 200 mm. 75 k. 7 K. 55 f.

Ó buza. Tiszavidéki: 2000 mm. 78.3 k. 8 K. 25 f., 140 mm. 77.8 k. 8 K. 25 f., 600 mm. 76.5 k. 8 K. 10 f., 500 mm. 76 k. 8 K. 10 f., 780 mm. 77.5 k. 8 K. 10 f., 950 mm. 79 k. 8 K. 10 f., 100 mm. 77.5 k. 8 K. 10 f., 500 mm. 76 k. 8 K. 10 f.

Raktárár: 650 mm. 77 k. 7 K. 95 f., 200 mm. 78 k. 7 K. 95 fillér.

Mind három hónapra. Rozs: 200 mm. 6 K. 80 f., 200 mm. 6 K. 77 1/2 f., 500 mm. 6 K. 77 1/2 f., 100 mm. 6 K. 75 f., 100 mm. 6 K. 60 fillér. paritás.

Arpa: 3000 mm. 6 K. — f., 200 mm. 6 K. 10 f., 300 mm. 6 K. 40 f., 600 mm. 6 K. 15 f., 100 mm. 6 K. 05 fillér.

Zab: 100 mm. 6 K. 50 f., 100 mm. 6 K. 50 f., 1100 mm. 6 K. 45 f., 100 mm. 6 K. 45 f., 100 mm. 6 K. 40 f., 200 mm. 6 K. 35 f., 100 mm. 6 K. 35 f., 100 mm. 6 K. 30 f.

Tengeri: 200 mm. 5 K. 37 1/2 f. Készpénzfizetés mellett.

A készpénz hivatalos egyezése a budapesti áru- és értéktőzsde s-okási szerint készpénzben 50 kilogrammonként. — A minőség hektoliterenként és kilogrammonként.

Table with columns: Buza, Kiló, K.-tól, K.-ig, Kiló, K.-tól, K.-ig. Rows include Tiszavidéki, Fehérmegyei, Pestvidéki, Bánági, Bácskai.

Table with columns: Egyéb gabonanevek, Kiló, K.-tól, K.-ig. Rows include Rozs, Arpa, Zab, Tengeri, Repece, Köles.

A határidőszület folyamán a következő költségek történtek:

Table with columns: Buza októberre, Áprilisi buza 1902., Rozs októberre, Zab októberre, Tengeri szeptemberre, Májusi tengeri 1902., Augusztusi reepe.

Déli egy orakor a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tőzsdén:

Table with columns: Buza októberre, Áprilisi buza 1902., Rozs októberre, Zab októberre, Tengeri szeptemberre, Májusi tengeri 1902., Repece augusztusra. Includes Délután fél 5 órakor zárul: Buza októberre, Buza áprilisa, Rozs októberre, Zab októberre, Tengeri szeptemberre, Májusi tengeri 1902., Repece augusztusra.

A budapesti értéktőzsde.

A mai előtőzsde szilárdan nyitott meg s az összes nemzetközi értékek emelkedtek.

A helyi piac tartott, járadékok változatlanok voltak.

A déli tőzsdén a Magyar Hitelbank mérlege jutott köztudomásra, melynek 161.000 koronával esékelyebb léiéli eredménye ugyan kedvező hatást okozott, de a merő üzletlenség folytán a vezető áriolyamok gyengébben zárultak.

A helyi piac el volt hanyagolva.

A valuták és érváltók változatlanok.

A előtőzsde: tartózkodó.

Közlöttek: Magyar hitelrészvény 653.—655.—, Osztrák hitelrészvény 645.75—647.50 Államvasuti részvény 640.—641.—, Rimamurányi vasmű részvény 447.—448.—, Járadék 93.20—93.30 korona.

A déli tőzsde gyengébb.

Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 651.50—653.—, Osztrák hitelrészvény 644.—646.—, Államvasutak 640.—641.—, Rimamurányi vasmű részvény 445.—447.—, korona.

Forgalomba került tovább: Koronajáradék 92.30, Salgótarjáni 565.—, korona.

Utótőzsde. A 4 órai zárlatok maradt:

Osztrák hitelrészvény 644.25, Magyar hitelrészvény 652.—, Leszámlító bank 429.—, Rimamurányi vasmű részvény 446.—, Osztrák-Magyar államvasút 639.50, Közúti vasút 575.—, Villamos vasút részvény 285.—, korona.

A budapesti terménytőzsde.

A terményüzletben a szezonzerü hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a terményüzleti árjegyzék-bizottság hivatalosan a következő áriolyamokat állapította meg:

Jegyzetek: Heremag: lucerna magyar —, korona, vörös aprószemű —, korona, vörös erdéli —, korona, vörös bánági —, korona, középsemű —, korona, nagysemű —, korona, Disznózsir: budapesti: 49.50—50.—, korona, vidéki —, korona, Táblaszalonna: légenszártott vidéki —, korona, városi: 4 darabos 41.—41.50, korona, 3 darabos 43.—43.50, korona, üstölt —, korona, Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség 12.—12.25, korona 120 darabos —, korona, 100 darabos 13.25—13.75, korona, 85 darabos 15.—15.50, korona, azonnali szállításra. Szerbiai szokás szerinti minőség 10.50—11.—, korona, 100 darabos 11.75—12.25, korona, 85 darabos 13.25—13.60, korona, Szilvaz: siavóniai 19.25—20.—, korona, szerbiai 17.75—18.25, korona, azonnali való szállításra.

A bécsi gabonátőzsde.

Bécs, augusztus 16. (A Budapesti Napló telefonjelentése.) Jegyzettek: Buza ószre 8.26—8.24, rozs ószre 7.08, rozs tavaszra 7.31, zab ószre 6.66—6.64—6.65, zab tavaszra 7.—7.02—7.01, tengeri szeptember—októberre 5.62, tengeri május—júniusra 5.48, reepe augusztus—szeptemberre 14.42—14.45, buza tavaszra 8.64—8.65, tengeri július—augusztusra 5.55—5.56 K.

A bécsi értéktőzsde.

Az előtőzsdén kedvező az üzlet. Ellátás azonban pénzszűkében tolyt. A prolongáció bankoknál 3 1/2, kulisszban 4 1/2%.

Déli tőzsde külföldre nagyon csendesen indult. Zárlat csendes, London szilárd.

Bécs augusztus 17. (Magyar értékek zárlata.) 4 1/2%-os aranyjáradék 118.80, líszai és szegedi kölcsön sorsjegy 144.25, Magyar vasúti kölcsön ezüsten 100.40, Magyar keleti vasúti állami kötvény 118.60, Magyar írszámlító-és pénzváltóbank —, Rimamurányi vasműrészvény 446.—, Magyar koronajáradék 93.20, 4 1/2%-os Magyar földterem. kötvény 92.85, Magyar hitelbank részvény 650.—, Magyar nyeresémi kölcsön sorsjegy 174.25, Kassa—oderbergi vasúti részvény 352.—, Magyar kereskedelmi bank —, Magyar cukoripar 1740.

Bécs, augusztus 17. (Osztrák értékek zárlata.) 4 1/2%-os papírjáradék 99.05, 4 1/2%-os osztr. aranyjáradék 118.70, 1900-os sorsjegy 140.—, Osztrák hitelsorsjegy 390.—, Angol-osztrák bank 269.50 Bécsi bankjegyesület 444.—, Osztrák-magyar bank 16.70—, Déli vasút 90.25, Dunagőzhajózási részvény 785.—, Dohányrészvény 286.—, Császári és királyi arany 11.34, Német bankváltók 117.15, 4 1/2%-os ezüst járadék 98.85, Osztrák koronajáradék 93.20, 1864-iki sorsjegy 207.—, Osztrák hiteltőzsdéi részvény 644.50, Unionbank 531.—, Osztrák Länderbank 403.—, Osztrák-magyar államvasút 639.50, Elbavölgyi vasút 482.—, Alpesi bányarészvény 423.—,

20 frank arany 19.03, Londoni váltóár 239.58, Bécsi Tramway Lít B. 238, Bécsi Tramway Lít A. 238.—, Lipót kőbő 384.—, Az irányzat kedvezlen.

Bécs, augusztus 17. (A Budapesti Napló tudósítójának telefonjelentése.) A délnyi magánforgalomban a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 644.—, Magyar hitelrészvény 651.—, Angol-Osztrák bank 269.50, Bécsi bankjegyesület 445.—, Union bank 532.—, Länderbank 402.50, Osztrák-magyar államvasút részvény 639.50, Déli vasút 90.50, Elbavölgyi vasút 480.—, Eszacknyugati vasút részvény 471.—, Dohányrészvény 286.—, Rimamurányi vasmű 447.—, Alpesi bányarészvény 423.—, Májusi járadék 99.05 Magyar korona járadék 423 Török sorsjegye 99.05, Német birodalmi márká 93.20, Napoleon d'or 99.70.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, augusztus 16. (Zárlat.) 4 1/2%-os papírjáradék —, 4 1/2%-os osztrák aranyjáradék 101.—, Elbavölgyi vasút —, Magyar koronajáradék 94.25, Osztrák-magyar államvasút 137.—, assa-oderbergi vasút —, Bécsi váltóár 85.25, Magyar vasút beruhabási kölcsön 102.60, Alpesi bányarészvény —, Disconto-Commandit 174.90, Altaiann villa-mossági Edison 174.75, Gelsenkircheni 177.60, Laura-Eobő 185.25, 4 1/2%-os ezüstjáradék 99.25, 4 1/2%-os magyar aranyjáradék 99.90, Osztrák hitelrészvény 202.90, Déli vasút 22.—, Károlyi Lajos vasút —, Orosz bankjegyek 216.50, 4 1/2%-os új orosz kölcsön 95.75, Török dohányrészvény —, Olasz járadék 97.75, Magyar hitelbank —, Dynamit Vasút 151.—, Harpeni 155.80, Az irányzat ingadozó.

Berlin, augusztus 17. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Esti forgalom. 4 1/2%-os magyar aranyjáradék 93.90, Magyar koronajáradék 94.40, Osztrák hitelrészvény 202.50, Osztrák-magyar államvasút 137.—, Déli vasút 22.—, Eszacknyugati vasút 206.—, Elbavölgyi vasút —, Orosz bankjegy részvény 216.50, Buschthradri —, Orosz bankjegy —, (Ultimo.) Lombard —.

Frankfurt, augusztus 16. (Zárlat.) 4 1/2%-os papírjáradék 99.20, 4 1/2%-os osztrák aranyjáradék 101.—, Magyar koronajáradék 94.40, Osztrák-magyar bank 119.10, Déli vasút 22.20, Elbavölgyi vasút 121.50, Londoni váltóár 204.01, Bécsi bankjegyesület 113.—, Villamos részvény 122.—, 3 1/2%-os magyar aranykölcsön 84.—, 4 1/2%-os ezüstjáradék 99.05, 4 1/2%-os magyar aranyjáradék 100.—, Osztrák hitelrészvény 203.—, Osztrák-magyar államvasút 137.10, Eszacknyugati vasút 118.30, Bécsi váltóár 852.16, Párisi váltóár 81.—, Uno bank —, Alpesi bányarészvény 212.—, Az irányzat szilárd.

Frankfurt, augusztus 16. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Áriolyamok januára. Esti forgalom Osztrák hitelrészvény 202.60, Német bank —, Disconto 174.90, Berlini kereskedelmi bank —, Gelsenkircheni —, Harpeni 155.75, Laura-kőbő 184.75, Olasz járadék —, Nyugodt.

Hamburg, augusztus 16. (Zárlat.) 4 1/2%-os ezüstjáradék 18.90, 1860. sorsjegy 141.20, Déli vasút 21.75, 4 1/2%-os osztrák aranyjáradék 100.80, Osztrák hitelrészvény 202.70, Osztrák-magyar államvasút 136.75, Olasz járadék 97.50, 4 1/2%-os Magyar aranyjáradék 100.25, Az irányzat csendes.

Páris, augusztus 16. (Zárlat.) Osztrák-magyar államvasút —, 4 1/2%-os osztrák aranyjáradék 101.20, Osztrák Länderbank —, 3 1/2%-os francia járadék 101.57, Ottomán-bank 527.—, 3 1/2%-os francia járadék 101.77, Alpesi bányarészvény —, Déli vasút —, 4 1/2%-os magyar aranyjáradék —, Párisi bankrészvény —, Olasz járadék 97.50, Francia törleszt. járadék —, Osztrák földhiteltőzsdéi részvény 1214.—, Török dohányrészvény 318.—, Az irányzat nyugodt.

Viz állás.

Table with columns: Inn, Duna, Morva, Vág, Rába, Dráva, Mura, Száva, Szamos, Krassna, Laetora, Unz. Rows include Schörfding, Passau, Linz, Bécs, Pozsony, Komárom, Budapest, Pécs, Mohács, Gombos, Újvidék, Pancsova, Orsova, Magyarország, Zsolna, Triesmon, Szered, Sárvár, Győr, Péttau, Zákány, Bács, Füzök, N.-Szerdah., Záhgráb, Sziszek, Mitrovica, Dics, Szentmár., Kraszná, Munkács, Laetora, Ungvár.

Budapest-kőbányai sertés-kereskedelmi csarnok jelentése.

Augusztus 16. A sertésüzlet irányzata kellemesebb. A) Hízott sertések ára. I.) Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogramm feletti súlyban) 82—84 fillérg, Öreg közép (páronként 300—340 kilogramm terjedő súlyban) — fillérg, Fialat nehéz (páronként 320 kilogramm feletti súlyban) 90—92 fillérg, Fialat közép (páronként 251—320 kilogramm terjedő súlyban) 90—92 fillérg, Fialat könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) 90—92 fillérg, II. Magyar szedett: Nehéz (páronként 280 kilogramm feletti súlyban) — fillérg, Közép (páronként 240—280 kilogramm súlyban) — fillérg, Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) — fillérg.



— Illérig. — III. Romániai: Nehéz (páronkint 320 kilogramm feletti súlyban) — Illérig. Középs (páronkint 250—320 kilogramm terjedő súlyban) — Illérig. Könnyű (páronkint 250 kilogramm terjedő súlyban).  
— Illérig. IV. Romániai eredeti (8 tétel).  
Nehéz (páronkint 240 kilogramm terjedő súlyban)  
Illérig. Könnyű (páronkint 240 kilogramm terjedő súlyban)  
— Illérig. — V. Szerbiai: Nehéz (páronkint 260 kilogramm feletti súlyban) 88—90 illérig. Középs (páronkint 240—260 kilogramm terjedő súlyban) 87—88 illérig. Könnyű (páronkint 240 kilogramm terjedő súlyban) 87—88 illérig.  
Sértéslelészám 1901. augusztus 14. napján volt készlet 45.394 darab. — 1901. augusztus 15. napján lehajított 856 darab. 1901. augusztus 15. napján elszállított 1106 darab. 1901. augusztus 16. napjára maradt készletben 45.083 darab.

Napirend.

Naptár. Szombat, augusztus 17. — Római katolikus: Anasztáz. — Protestáns: Liberát. — Görög-orosz: (augusztus 4.) Etef 7 gyer. — Zsidó: Ab 2. J. Schoftim. — Nap két: 4 óra 43 percek. — Nyugszik 6 óra 51 percek. — Hold két: reggel 8 óra 7 percek. — Nyugszik: este 7 óra 19 percek. A miniszterek nem fogadjak.

A nyári lovasnyelgek második napja délután 3 órakor. Nemzeti Múzeum. Képtár és a néprajzi osztály a Csillag-utca 15. szám alatt, nyitva van délelőtt 9 órától délután 1 óráig. — Többi tárai 1 korona belépődíjjal megtekinthetők.  
A Nemzeti Szalon kiállítása d. e. 9 órától este 7 óráig. Belépődíj 50 fillér.  
Országos Képtár az Akadémiában zárva.  
Iparművészeti múzeum az Üllői-úton nyitva 9—1-g.  
Tékleológiai múzeum d. e. 9—1-g.  
Meségyűjtés Múzeum d. e. 9—1-g.  
Földrajzi Intézet múzeuma (Stefánia ut 14.) nyitva délelőtt 10 órától délután 1 óráig. Belépődíj 1 korona.  
Közlekedési Múzeum a Városligetben zárva.  
Az Akadémia Goethe-szobája zárva.  
Az összes könyvtárak zárva.  
Az új országos kupaesernyő és lépcsőháza megtekinthető d. e. 10 órától 1-g 40 fillér, azontul este 6 óráig 1 korona belépődíj mellett.  
Állatkert a Városligetben nyitva egész nap. Belépődíj 60 fillér.  
Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatóság, kereskedelmi szakkönyvtár és keleti mintárai: V. kerület Váci-körút 32. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9-10 délután 2 óráig. Hazai termékek állandó kiállítása és kereskedelmi történeti gyűjtemény, továbbá a házi-ipari kiállítás (melyben az üz-

letvezetőség árusításokat is eszközöl) a városligeti iparcsermokban nyitva: délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3 órától 6 óráig. A külügyi kirendeltségek központi üzletvezetősége (Magyar Kereskedelmi részvénytársaság) V. Váci-körút 32. szám alatt.

Időjelzés.

— Az Országos Meteorológiai Intézet hivatalos jelentése. —  
Budapest, augusztus 16.  
A bicsayai és észak-oroszországi maximumok terjeszkedtek és kiszorították a depressziókat a kontinens északnyugati és déli széleire.  
Az idő európaszerre változókéony és zivataros.  
A hőmérséklet eloszlása lényegében változatlan.  
Nálunk az ország majdnem minden részében voltak zivatarok, az északkeleti feloldón és az Alföld egyes részein igen jelentékeny esővel és jégveréssel kísérve. A hőmérséklet nem változott.  
Küldés: Nyugati légáramlással változókéony és sok helyütt még zivataros idő várható, a hőmérséklet jelentékeny változása nélkül.

Spitzbogen (pózna)  
**Acetylen-Lámpák**  
valamint rud-, kert-, kocsisoldai-, kézi-, kerékpár-, udvari-lámpák, piacok, utcák, nyaralók, vendéglők, kuglikok bevilágítására szolgáló  
**Acetylen - Lámpák**  
kaphatók  
**Bárdi Józsefnél**  
kerékpár-alkatrész, nagykereskedése Budapest, Gyár-utca 14. szám.

Kataphoresa  
**IDEG ÉS NEMI BETEGSÉGEK.**  
radikális gyógyítására legjobban ajánlják  
**Dr. MITZGER**  
kiváló gyógyhatásairól elismert intézet  
Budapest, VI., Teréz-körút 44. I. em

**Ügynökök**  
keresetnek sorozjegyek havi részletfizetésre való eladására  
**"MERCUR"**  
váltóüzleti részv. társaság  
Budapest, V., Arany-Jánca-u. 31

**Gummi**  
Hálhólyag és gummi, elismert legjobb francia gyártmány, eredeti párisi csomagolásban tuostonként: 2, 4, 6, 8, 10, 12, 16 korona.  
Capot americain (rövid): 6, 8, 10 korona.  
Párisi hálgy óv-szivacsokká: 4, 6, 8, 10, 12 korona.  
Női övszerkek (Pely porus), Pesarium oclunium, Menzina tanár szerint: 5 korona, bevezető hozzá: 3 korona.  
Dianna-öv (havi kötszer) darabonként: 11 kor.  
Dusan felszerelt raktár: Irrigátorok, biáék, mindennapos suspenszióriumok, stb. Ujdonság! Női refrechisseur! Elismert nőgyógyászok által mint legbiztosabb övszer ajánlja.  
Ára 15 kor.  
Kimerítő árjegyzékek zárt borítékban, titoktartás mellett, díjtalanul küld szét:  
**KELETI J. orvos-sebész mű- és kötszer-gyár**  
Budapest, IV., Koronaherceg-utca 17/b.  
10 koronás rendelésnél bérmentve; és 20% árkedvezmény.  
Meg nem felelő készséggel kísérlelték.

**Titkos betegségek**  
gyógyítására a specialista legjobban ajánlható számos éven át szerzett gazdag kórházi tapasztalatai alapján  
**Dr. FABINYI J.**  
v. kórházi orvos, specialista  
gyógyít legrovidebb idő alatt biztos sikerrel férfiaknál és nőknél: gyűcsfolyást, hólyagbajokat, bujakoros sebeket, syphilit, ennek következményeit, mákaos borbajokat és az ontérfertőzésből támadt idebetegségeket.  
Mégleg az eredmény férful gyengeségnél (impotentia) ugy fiatal, mint öregebb egyéneknél. Levelekre díjtalanul válasz; kívánatra gyógy-szerek.  
Lakás: Budapest, Erzsébet-körút 12. sz., (Dehán-utca sarok, I. emelet).  
Bejárát a lépcsőnél. Külön várótermék.  
Rendelés délelőtt 9—3-g, este 6—8-g.

**Akar Pesten jól mulatni!**  
Ugy jöjjen hozzám Szentistván újra. Illyt igon tiszol vérdimvak kedves kedvesek aközvetkös előnyöket biztosítom Minden  
vevő ingyen kap:  
1. Loverseny belépő-jegy a nagy díjra egy biztos tippel  
1. Allatkerti belépő-jegy.  
1. 6s-budavári belépő-jegy.  
1. Hegyly gúrtkőcsék, mely a hór rendelésélt kizárja.  
1. Nérvetérer egyes v. fiz. 3.—  
Elegans vix fűzős — 3.20 Elegans serge gombo — 3.50  
Gavaliér vix fűzős — 3.20 Férfi bacarin eszma egy darab-Rigans lak fűzős — 4.—  
böl vízmentes, erővel talpai, házi-Parizsi dívat feletlen elegans, hólyagoká: bélyve, 3 évi jóllak-könyv, fűzős v. gombo 4.50 léssal a felelő sikert. — 7.—  
Vidékli rendelésnél csak 30 kr. portó fizetésű, merreknék elsendő, ha harisnyába egy papírra Állva a láb talpát lerajzoljuk. Kétre képes árjegyzékem ingyen. Magyarok pártoljok, miután kizárólag magyar gyártmányt kösziitek.  
Férfi sima vix cipő — — —  
Elegans vix fűzős — — —  
Elegans vix fűzős — — —  
Gavaliér vix fűzős — — —  
Rigans lak fűzős — — —  
böl vízmentes, erővel talpai, házi-Parizsi dívat feletlen elegans, hólyagoká: bélyve, 3 évi jóllak-könyv, fűzős v. gombo 4.50 léssal a felelő sikert. — 7.—

**Agulár Dávid fia** Budapest, Deák-ter 6. Király-utca sarok.  
**Titkos betegségek ellen**  
26 évi, részben katonarozvosi (a bécsi és budapesti katonakórházakban), részben magánorvos tapasztalatai után legmolegjobban ajánlható

**Dr. KAJDACS, Y.**  
v. cs. és kir. ezredorvos és kórházi fő-orvos  
Electrotherapiai rendelő-intézete  
IV. Klyó-utca 5. I. em. Klotild-palota (átjáróház és lift használata).  
A legelhanyagoltabb húgycsőfolyásokat, legnyolysabb hurlyólyagbajokat, bujakoros sebeket, syphilit, az ontérfertőzés utóbjait  
**Elgyengült férfierőt**  
és orvosi világ által legújabbban olyannyira felkarolt és hatásában párálan sikert  
**Electro-massage vagy Psychrophor**  
Által, magómléseket, nőknél fehérfolyást befec-kondexés nélkül, a legmolegjobb bórbetegségeket, valamint ifjúkori bönök következtében beállott ideg és ennek utókövetkezményeképp létrejött háterimbajokat gyógyít a legújabb gyógy-módot szerinti alaposan és biztos, állandó sikerrel. Rendel: délelőtt 9 órától 4 óráig; este 7—8 óráig Nőknek ugy mint férfiaknak külön be és kijárát Külön várótermék.  
Levelekre díjtalanul asznalni válaszolhatik; esetleg gyógyszerokról is gondoskóva lesz.

**SPORT-JÁTEKOK**  
legolcsóbb megbízható beszerzési forrás.  
KIVÁNATRA BÉRMENTVE KÜLD  
**SEFFER ANTAL**  
BUDAPEST  
IV. KAROLY-UTCA 1.  
hútszám 12 (Körponti tórház)  
KOTÉLÁRUK, ZSINEGEK, ZSÁKOK, PONYVÁK.  
FÜGGÖGYÁK, TORNAESZKÖZÖK és mindenféle HALOK IPARTELEPE  
TENNIS-TEREK ELKÉSZÍTÉSE, TORNA-TERMEK FELSZERELÉSE.  
GYÁR: VII. BOSNYÁK-UTCA 20. SAJÁT HÁZ

**Budapest** székesfővárosi képes utmutató.  
Összeállította: **Jauernik Nándor.**  
A főváros élénk színözésű, könnyen áttekinthető, térképe, melyen első pillanatra megtalálható minden kerület, minden utca és tér, minden közepület és közlekedési vonal, közúti vasút, földalati vasút és helyierdeku hajóközeledés. Összesítő látóképben megvan: a Dunapart, az új ország-láz, a Bazilika, a budai honvédszobor, a Curia, a Nemzeti Múzeum, az Arany-szobor, az Akadémia, a Mátyástemplom, a Millénniumi körmék, a Képzőművészeti palota, a Nyugati pályaudvar, a Nemzeti színház, a Vigadóház, az Opera, a Népszínház, a Körponti vásárcsarnok, az Alagút és a királyi palota, az Iparművészeti Múzeum, a Margitszigeti zuhatag, a Földalati vilamos bejárata, az óbudai Hájgyár és a Keleti pályaudvar stb. Ára 40 fillér.  
Kiadta: Zsambor Robert (Widaner F. és Fial) és társai. Budapest, VI. Áldársz-ut 21.

**GUMMI**  
és hálhólyag különlegességek, kiváló francia és angol gyártmány. Teljesen új, eredeti, Tucaja: 1, 2, 3, 4, 5, 6 forintos. Feszítésem oclunium. Van 1.50 forin 2.50 forin. Kapható a **Magyar Orvosi Múzeumban** Budapest, Kerepesi-ut 32. és a Bókás kórháznál szomban. Árjegyzék ingyen, zárt borítékban. No frányi megrendelésnél 20% kedvezmény.

**„The Gresham“**  
életbiztosító-társaság Londonban  
Magyarországi fiók:  
Budapest, V., Ferenc József-ter 5-6. a társaság házában.  
A társaság vagyona 1896. decem-ber 31-én — — — — — kor. 177,060.451.—  
Évi bevétel biztosítások és kamatból 1899. évi december 31-én — 30,835.871.—  
Kifizetések, biztosítási és járadéki szerződések, valamint visszavásárlások stb. után a társaság fennállása óta (1848) — — — — — 383,793.872.—  
Az 1899. évben a társaság 5838 kötvényt állított ki — — — — — 56,067.103.—  
összeg értékekben. — Prospektusokkal és díjtáblázatokkal, melyek alapján a társaság kötvényeket ki-áuit, továbbá ajánlatokkal, díjmentesen szolgál a magyarországi- és a kelet Bókja Budapesten, valamint ennek ügynökei a fiók minden nagyobb városban.

**Olcso iskolakönyvek!!**  
Bármely gymnasium, reál, polcai, kereskedelmi iskola és tanítóképzőben előirt tan- és segédkönyv egy és háromtanul-pódayban kapható a „TANKÖNYV ANTIQUARIÁTUSBAN“ Budapest, VII., Erzsébet-körút 33. szám. Árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küld.  
**!!Nékülözhetetlen minden sérvbajosnak!!**  
A „POLITZER“ által felalált és legújabbban ismét megjavított or. és kir. kizár. szob. gummi-sérvbaj, mert az eddigi sérvbajok összes hányát pótolja és erő-lülést meg nyugalmat szerez. A legbi-rekább orvosi tekintélyek a sérvbajót a legjobbnak ismerték el és számos bel-és külföldi kórházban irat bizonyítja edd-szerűségét. A tiszta gummiób készült sérvbajó előny, hogy teljesen előlő a sérvkaput, nem csúszik, nem okoz kellemetlen nyomást és ugy ejjel, mint napnál hosszabb.  
Árak: egyoldali 7 és 10 frt., kétoldali 10 és 16 frt.  
Megrendeléseket pontosan a legna-gyobb titoktartás mellett eszközöl  
**Pollitzer Mór és Fia**  
cs. és kir. szob. kószerezések.  
Budapest, V., Deák Ferenc-utca 10/h.  
Leggyöbbit cég a szakmában a fő-városban.  
Átápitottól 1858-ban.  
Árjegyzék kívánatra zárt és fölirtárral küldhető borítékban bérmentve küldik.





# Színházak, szórakozó helyek.

## FOVÁROSI NYARI SZÍNHÁZ.

Szombat, 1901. augusztus hó 17-én.

**Z a z a.**

Színmű 5 felvonásban. Irta Berton és Simon. Fordította Heltai Jenő.  
Kezdeté 7 órákor.

## VÁROSLIGETI SZINKÖR.

Szombat, 1901. augusztus hó 17-én.

**A kaméliás hölgy.**

Színmű 4 felvonásban. Irta Dumas Sándor.  
Kezdeté 7 1/2 órákor.

## KISFALUDY SZÍNHÁZ.

Szombat, 1901. augusztus hó 17-én.

Először:

**Félistenek.**

Történelmi korrajz a magyar szabadságharcból 3 felvonásban. Irta Egyri P. Béla.  
Kezdeté 7 1/2 órákor.

## URÁNIA SZÍNHÁZ.

Szombat, 1901. augusztus hó 17-én.

Először:

**Monte-Carlo és a Riviera,**

Irta Salamon Ödön.

Kezdeté 7 1/2 órákor.

## Saison vége miatt

rendkívül

# LESZÁLLÍTOTT ÁR

Szent-Lőrinci

## Porcellán fest. ipartelep

Teréz-körút 32. sz.

Dusan aranyozott és remek festésű (6 szem.)

## Tea-készlet 3 frt 60.

Mocca service platauval 3 frt 75 kr.

Függő lámpa 1 1/2 m. magas 4 frt 80 kr.

Roppant nagy raktár (6 szem.) díszes

## Étkező-készlet 6 forint.

Étkező, magas facon elegáns 8 frt 50 kr.

Étk., Bococo, ibolya virág 10 frt 50 kr.

Étkező, modern, minta nélküli csak szél. arany szeg. 12 frt 50 kr.

Étkező 12 személyre 20, 30 és 35 frt.

Vidéki megrendelésnél kérjük a mintavirágját vagy színezetét megnevezni.

## Legszebb Legjobb Legolcsóbb PÁP lap PÁP lap PÁP lap



1 öszehajtható vasgőz 3 db	frt	1 acél sodrony ágybetét	fr
kivehető matracal	10.-	1 tongerfül matrac	5.-
1 rouge paplan	1.80	1 africque	5.-
1 prim	2.80	1 löcsér	12.-
1 cachmir paplan	3.40	1 ablak képer függöny	3.-
1 satin	3.80	1 tunis	1.50
1 atlasz cachmir	4.80	1 gyapjú	4.50
1 selyem atlasz paplan	8.50	2 ágyl. szallaterítő bozort	5.00
1 fodros selyem ál. papl.	12.50	1 gyapjú	12.-
1 jó vázson paplan lepedő	2.-	1 nagy szobanagyony	2.50
1 ágyl.	1.30	1 . . . . .	5.20
1 flanel ágylakaró pokróc	2.50	1 ágyléke	1.-
1 gyapjú	5.50	1 tiszta ágyléke	0.55
1 jó pokróc	1.60	1 mir. jó futószőnyeg	40.-
1 téli pokróc	4.00	1 . . . . .	75.-
1 szép faú szőnyeg	7.50		

## GICHNER JANOS

paplan, matrac és kárpitosru gyáros, szőnyeg, függöny, vasbutor stb. nagy raktár.  
Budapest, VII. Erzsébet-körút 20.  
Arjegyzetek kívánatra ingyen és bérmentve küldök. Vidéki megrendelések pontosan eszakiellőtetnek, nem tetsző áruk kicserélőnek, vagy a pénz visszajár.



## Az angol Premier Helical kerékpárok

27 év óta legjobb hírnevűek a világon.  
Kiadással anyag és munka tekintetében felülmúlhatatlan!  
A délafrikai tábori csendőrség  
övek óta a Premier kerékpárokat használja, mert azok a legrosszabb ten-pekén is beváltak!  
Gyárak (Angolország) Coventre, Nürnberg-Doos és Eger.  
Kaphatók az eredeti gyári árakon, esetleg igen előnyös áron az eredeti gyártókkal a magyarországi forgalmazón.

## Láng Jakab és Fia

kerékpár magyarkutatóban  
Budapesti, József-körút 41. Pék- Rottenbiller-u. 1.  
Arjegyzetek ingyen.  
Használt kerékpárok legmagasabb árban becsesültek.  
Saját szakértői javító-műhely.

## 660,000 korona nyerhető!

a következő 7 drb eredeti sorsjeggyel:  
1 magyar vöröskereszt-sorsjegy,  
1 orosz vöröskereszt-sorsjegy,  
1 Bazilika-sorsjegy,  
1 3% osztrák főtárhely-nyerem.-jegy,  
3 Józsv-sorsjegy,  
ÉVENKINT 14 HUZÁS,  
Legközelebbi húzás már szeptember 1-én.  
A fentnevezett hét darab eredeti sorsjegyet mindjárt 30 havi 5 korona 40 filléres részletfizetésre. Az első részletnek postautalványval való bekielölése után azonnal megküldjük a sorsjegyek sorozatát és számítást tartalmazó tájékoztatólevelet, melyek után az összes nyeremények a vevői illeték. — Két részlet bekielölése esetén három részletet nyugtázzunk, tehát egy részletet ingyen. — A teljes bekielölés befejezésével fenti sorsjegyek a vevő korlátlan birtokában maradnak és a ki szerke még körülbelül 40 évig jár, mely idő alatt minden sorsjegy okvetlenül nyer.

**SZALAI ÉS TÁRSA**  
bank- és váltóüzlet  
Budapest, VII. Erzsébet-körút 12. (Dohány-utca sarok.)  
Pénzkölcsön mindennemű sorsjegyekre és értékpapirokra.  
Helyi ügyelők az ország minden vidékén felvételnek.

# Legnagyobb budapesti BUTOR-áruház

Varga Mihály és Társai  
magy. butoripar-társasága Budapest, IV. Koronaherceg-utca 2.

Több száz szoba díratos asztalos és kárpitos butor, u. m.: barokk, angol, spanyol, ó-német stb. stílusban a legújabbakból a legmodernebb fazonban, a garnitúrák behuzása selyem, plüss, francia- és angolszövetekkel, kézen, raktáron kizárólag jó minőségben.  
A tartósságot több évi kezességét nyújtunk.

Az árak olyan olcsók mint bárhol.  
A legújabb butoralbumunkat több mint 490 képpel 50 fillér bekielölés ellenében bérmentve küldjük. Bevásárlás esetén az 50 fillért visszaadjuk.



## 4 Németül tanító nélkül!

Azok számára, a kik magánúton akarnak tökéletesen megtanulni németül, a legjobb nyelvtan

RODER-féle

## Levélszerinti oktatás a német nyelv megtanulására

40 levél erős vászontokban. — Ára 16 kor.  
Egy levél két lecke. — Egy lecke 20 fillér.

Megrendelhető:

LAMPEL ROBERT (RODIANEN F. ÉS FIA)  
ca. és kir. udv. Könyvkereskedésben  
Budapest, Andrássy-ut 21.

Kapható minden könyvkereskedésben.

## Fővárosi Orfeum

(Nagymező-utca 17.)

Minden este 8 órákor  
a megnyitó előadás új, nagyszerű programja.

Betépdíj ——— 2 kor.  
Erkelő díj ——— 1 kor. 60 fill.  
Kiszámti titkár ——— 1 kor.  
Férfi bérletjegy ——— 40 kor. 24

## ŐS-BUDAVARA

Ma szombaton f. év augusztus hó 17-én  
esti 6 órától reggel 4 óráig fényes kivilágítás mellett  
nagy jótékonycélu ünnepély  
a budapesti Szegény Gyermekkerl-Egylet javára.

### MŰVÉSZESTÉLY

Szojyer Honka urhölgy a Magyar Színház primadonnája,  
Nemeth József ur a Népszínház tagja, Sziklai Kornél ur a Magyar Színház tagja, Sziklai Sándor urhölgy, Almási Ida urhölgy, Bilkei Irén urhölgy, Szentés János ur a Városligeti Színkör tagja szíves közreműködésével.

Tombola, jótékony bazar stb.  
Este fél 10 órákor: Remek, egészen új variété-műsor, a Louisiana-csoporthal, Japóni, a repülő ballet.  
E. Brunszton a többi új világhírű számokkal.

**Nagy amerikai tűzijáték.**  
— A m. kir. bpesti honvéderületi zenekar hangversenye. —  
A „Folies-Caprice” vendéjjátéka.

**BENALI-BEY varázsszínháza**  
Bélpódi 1 korona. Gyermekeknek 20 fillér. A társadalmi váltóit kedvezményesen 40 f. felállításával érvényesítik.  
— A földalatti villamos éjjeli 1/2 óráig közlekedik.  
— Társasokozik egész éjjel.

## GAMBRINUS

Erzsébet-körút 27. szám,  
az ország legnagyobb sörérsarnoka a nagyközönség legkedveltebb találkozó helye, fényes átalakítás után ismét megnyílik  
augusztus 17-én, szombaton este.  
kittűnő konyha — Párisban „Grand prix”-vel kitüntetett  
Szt.-István sör.  
Katonai zene. Szabad bemenet

## BAYER-féle Magyar turista-tapasz

Tyukszem, bőrkéreg és bőrkeményedés  
ellen biztosan és gyorsan ható szer.  
1 eredeti tekercs 80 fill.  
1 korona bekielölés mellett bérmentve.  
Kapható a legtöbb gyógyszerárban, drogueriarokban és a tapasz gyártóknál.  
Vöröskereszt gyógytár  
Budapest, VI. Andrássy-ut 84.

# WALLA JÓZSEF

**Mozaik és Cement-áruháza**  
BUDAPEST,  
Rottenbiller-utca 13. sz.

Granit-terazzo,  
Betonirozások,  
Medencék,  
Csatornázások,  
Szökőkutak,  
Jászolok,  
Fayence falburkolati lapok,  
Aszfalt-tető és elszigetelő-lemezek,

Keramit-lap,  
Mozaik-lap à la Mettlach,  
Márvány Mozaik-lap,  
Cement-lap,  
Menyeret-nádszövet,  
Tűzálló téglák,  
Portland Cement,  
Roman Cement,  
Terracotta-árak.





